

การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

จิรวัฒน์ วัฒนถนอม
6420831032007
155 หน้า (5 เล่ม)

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

จิรวัฒน์ วัฒนถนอม

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

MONITORING AND GIVING RECOMMENDATIONS OF THE LOEI PROVINCIAL GOVERNANCE COMMITTEE

JIRAWAT WATTHANATHANOM

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTLAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE MASTER DEGREE OF POLITICAL SCIENCE
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2023

หัวข้อสารนิพนธ์	:	**การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย**
ชื่อนักศึกษา	:	**จิรวัฒน์ วัฒนถนอม**
ชื่อปริญญา	:	**รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**
ปีพุทธศักราช	:	**2566**
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	**รองศาสตราจารย์ ดร. สุขพัฒน์ อนนท์จารย์**

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณบดีคณะสังคมศาสตร์ .....

(พระมหาสุรไกร ชินพุทธิสิริ)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ :

ประธานกรรมการ .....

(ดร. อาทิตย์ แสงเฉวก)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา) .....

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุขพัฒน์ อนนท์จารย์)

กรรมการ .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรพล พรมกุล)

กรรมการ .....

(ดร. วีรนุช พรมจักร์)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Topic	:	The role of political women leaders. Case Study in Loei Province
Student's Name	:	Jirawat Watthanathanom
Degree Sought	:	Master of Political Science
Anno Domini	:	2023
Advisor	:	Assoc. Prof Dr. Sukhapat Anonjarn

Accepted by the Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master Degree of Political Science.

Dean of Faculty of Social Sciences .....

(Phramaha Surakrai Jinabuddhisiri)

Thesis Committee :
Chairman .....

(Dr. Artit Saengchawek)

Member (Advisor) .....

(Assoc. Prof Dr. Sukhapat Anonjarn)

Member .....

(Asst. Prof. Dr. Suraphon Promgun)

Member .....

(Dr. Weeranuch Promjak)

Copyright of Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อสารนิพนธ์	:	**การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย**
ชื่อนักศึกษา	:	**จิรวัฒน์ วัฒนถนอม**
ชื่อปริญญา	:	**รัฐศาสตรมหาบัณฑิต**
ปีพุทธศักราช	:	**2566**
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	**รองศาสตราจารย์ ดร. สุขพัฒน์ อนนท์จารย์**

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) วิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย 2) ผลการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย และ3) การสร้างเครือข่ายการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งสิ้นจำนวน 25 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ภายใต้กรอบแนวคิดแบบการตีความตามระเบียบ ข้อบังคับ ได้แก่ 1. ข้อมูลด้านเอกสาร จะเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการวิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ตามกรอบแนวทาง วิธีการ ในการดำเนินการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ ใน 2 ส่วน คือ 1. การสอดส่องแผนงาน/โครงการของจังหวัด และกลุ่มจังหวัด และส่วนราชการในจังหวัด ตลอดจน 2. การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด (เรื่องร้องเรียน) แล้วนำเสนอข้อมูลใช้หลักพรรณนาวิธี

ผลการวิจัยพบว่า

1. วิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

พบว่า ปัญหาสำคัญในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะ การปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พบปัญหาตั้งแต่ขั้นตอนแรกในการคัดเลือกโครงการ การลงพื้นที่สอดส่องโครงการ การสรุปผลการสอดส่องนำเสนอที่ประชุม การให้ข้อเสนอแนะ การสรุปผลการสอดส่องจัดทำรายงานประจำปี ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะ การปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ยังไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ยังขาดแนวทางในการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญ คือ การให้ความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ เพิ่มทักษะในการวิเคราะห์ปัญหา ได้แก่ ความรู้ในการคัดเลือกโครงการ เทคนิคใน

การสอดส่องโครงการ เทคนิคในการสรุปผลการสอดส่องนำเสนอที่ประชุม และเทคนิคในการให้ข้อเสนอแนะ การจัดทำรายงานประจำปี เป็นต้น

2. ผลการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย พบว่า ปริมาณโครงการในจังหวัด มีโครงการจำนวนมาก แต่ละโครงการอยู่คนละพื้นที่กัน ควรกำหนดค่าใช้จ่ายตามระยะทางของโครงการ ทำให้สามารถออกสอดส่องโครงการต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น การสอดส่องติดตามโครงการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เป็นเรื่องที่สอดส่องค่อนข้างยาก เนื่องจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ไม่รู้จักพื้นที่ดำเนินโครงการทุกโครงการ บางโครงการขาดรายละเอียดของแผนงาน/โครงการ ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ต้องอาศัยข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เป็นหลัก

3. การสร้างเครือข่ายการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย พบว่า จากการที่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เป็นตัวแทนเพียงบางอำเภอ แต่บางอำเภอไม่มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด การมีเครือข่ายจึงมีความสำคัญ เพราะจำหน้าที่คอยสอดส่องแทน

ข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ที่น่าสนใจหลายประการ ควรแก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับขอบข่ายอำนาจหน้าที่ยังมีกรอบที่จำกัด โดยเฉพาะคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดซึ่งถือได้ว่าเป็นกลไกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนตามรัฐธรรมนูญ และควรเพิ่มเติมองค์ความรู้ให้แก่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดให้มากขึ้น ตลอดจนสร้างเครือข่ายธรรมาภิบาลให้มากขึ้นมีความต่อเนื่อง และเพิ่มงบประมาณการออกตรวจสอดส่องของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เป็นต้น

คำสำคัญ: การสอดส่อง, การให้ข้อเสนอแนะ, คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

ABSTRACT

Thematic Topic	:	**Montoring and Giving Recommendations of the Loei Provincial Governance Committee**
Student's Name	:	**Jirawat Watthanathanom**
Degree Sought	:	**Master of Political Science**
Anno Domini	:	**2023**
Advisor	:	**Asso. Prof. Dr. Sukphat Anonchan**

This thesis has the objectives of studying 1) analyzing the performance of surveillance missions and giving recommendations to government agencies of the Good Governance Committee of Loei Province; and 3) establishing a network of surveillance and recommendations of the Loei Provincial Good Governance Committee. which is a qualitative research The tool was a structured interview. In-depth interviews from a total of 25 target groups.

data analysis Under the conceptual framework of interpretation according to regulations, including: 1. Document information It reflects the analysis of surveillance missions and recommendations of the Loei Provincial Governance Committee. According to the framework, methods, and methods for conducting surveillance and providing recommendations for the implementation of government agencies' missions in 2 parts: 1. Monitoring plans/projects of the province. and group of provinces and government agencies in the province, as well as 2. Solving problems caused by the operation of government agencies and government officials in the province (Complaints) and then present the information using the descriptive principle.

The results showed that

1. Analyze the implementation of surveillance missions and give recommendations to government agencies of the Good Governance Committee of Loei Province.

It was found that there were important problems in monitoring and giving suggestions. Performance of government agencies' missions of the Provincial Good Governance Committee Found problems from the first step in the project selection process. Project field visits Summary of surveillance results presented to the meeting

giving feedback Summarizing the results of the annual report preparation which is a factor that causes surveillance and suggestions Performance of government agencies' missions of the Good Governance Committee of Loei Province Has not achieved the goal as set There is still a lack of guidelines for developing important operational processes, namely providing knowledge and understanding in various areas, increasing skills in analyzing problems, including knowledge in project selection. Techniques for monitoring projects Techniques for summarizing the surveillance results to be presented at the meeting and techniques for giving feedback preparation of annual reports, etc.

2. The results of the mission of monitoring and giving recommendations to government agencies of the Good Governance Committee of Loei Province found that the number of projects in the province There are many projects Each project is located in a different area. The cost should be determined according to the distance of the project. This makes it possible to monitor more projects. Monitoring of development projects in provinces/groups of provinces It's quite difficult to spy on. Because the Provincial Governance Committee Not knowing every project area Some projects lack details of plans/projects. As a result, it is not possible to analyze various data, mainly relying on information from local officials.

3. Building a surveillance network and giving recommendations to the Good Governance Committee of Loei Province, it was found that from the Provincial Good Governance Committee represent only some districts But some districts do not have a provincial governance committee. Having a network is important. Because remember the duty to keep an eye on instead

Several interesting interview suggestions. should be amended Regarding the scope of authority, there is still a limited framework. In particular, the Provincial Good Governance Committee, which can be regarded as a mechanism for people's participation in the constitution. and should add more knowledge to the board more provincial governance as well as building a network of good governance to be more continual and increasing the budget for outsourcing of the provincial governance committee, etc.

Keywords: surveillance, suggestion, provincial governance committee

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ ประธานกรรมการสอบและที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ดร.วีรนุช พรมจักร์ กรรมการสอบและที่ปรึกษาร่วม ดร.อาทิตย์ แสงเฉวก กรรมการสอบ และผศ.ดร.สุรพล พรมกุล กรรมการสอบ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้องตลอดจนได้แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ รองศาสตราจารย์ ดร. ภาสกร ดอกจันทร์ อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลย์สงคราม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรเชษฐ์ โทอื้น อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร และดร.กรรณิกา ไวโสภา อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์ จากประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ที่ปรึกษา คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ทีมเลขานุการ เครือข่ายภายนอก ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้สัมภาษณ์ การทำสารนิพนธ์นี้ ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์และบัณฑิตวิทยาลัย และเจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนของมหาวิทยาลัยฯ ที่คอยช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ตลอดจนเพื่อน ๆ ที่คอยให้กำลังใจเสมอมา ท้ายสุดนี้ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ พี่น้องทุกคน ที่เป็นกำลังใจ เป็นแรงผลักดันคอยสนับสนุน ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยรู้สึกสำนึกในคุณูปการของครูบาอาจารย์ บุพการี บูรพาจารย์ ครอบครัว และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ทำให้ผู้วิจัยเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จ

จิรวัฒน์ วัฒนถนอม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	**จ**
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	**ช**
กิตติกรรมประกาศ	**ฌ**
สารบัญ	**ญ**
สารบัญตาราง	**ฐ**
สารบัญภาพ	**ฑ**
บทที่ 1 บทนำ	**1**
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 ระเบียบวิธีการวิจัย	4
1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	4
1.7 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	**6**
2.1 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับวิวัฒนาการของหลักธรรมาภิบาล	6
2.2 ความเป็นมา และความสำคัญของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด	15
2.3 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการสอดส่อง และการให้ข้อเสนอแนะ	18
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย	25
2.5 แนวคิดกรอบวิเคราะห์ SWOT Analysis	32
2.6 บริบทเกี่ยวกับคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย	33
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย	51

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	**53**
3.1 รูปแบบการวิจัย	53
3.2 กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	53
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	54
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	55
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	56
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	**58**
4.1 ผลการศึกษาการปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย	58
วิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย	64
4.2 ผลการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย	66
วิเคราะห์ผลการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย	68
4.3 การสร้างเครือข่ายการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย	70
วิเคราะห์การสร้างเครือข่ายการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย	71
4.4 การเสนอแนวทางในการพัฒนาการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะ การปฏิบัติภาร กิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย	71
4.5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
4.6 ข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์	73
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	**74**
5.1 สรุปผลการวิจัย	74
5.2 อภิปรายผล	75
5.3 ข้อเสนอแนะ	77

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บรรณานุกรม	**79**
ภาคผนวก	**82**
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	83
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อการวิจัย	85
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย	89
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย	115
ภาคผนวก จ ผลการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม	123
ภาคผนวก ฉ ภาพประกอบการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก	126
ประวัติผู้วิจัย	**140**

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	เปรียบเทียบอำนาจหน้าที่การตรวจสอบกับการสอดส่อง.....	25
4.2	วิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย.....	64
4.3	วิเคราะห์ผลการปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย	68
4.4	วิเคราะห์การสร้างเครือข่ายการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย.....	71

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 52

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากแนวความคิดของคำว่า “อำนาจ” รัฐจะต้องแบ่งแยกอำนาจออกไปให้กับองค์กรต่าง ๆ ไม่ควรให้มีอำนาจทางการปกครองใดที่จะมีอำนาจได้อย่างเด็ดขาดถาวร เพราะอำนาจเมื่อไปรวมตัวกันอยู่ที่องค์กรใดเพียงองค์กรเดียว อำนาจนั้นอาจไปลิดรอนต่อเสรีภาพของประชาชนได้ จึงให้เกิดการกระจายอำนาจออกไปตามส่วนการปกครองต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการคานอำนาจซึ่งกันและกันซึ่ง หลักการแบ่งแยกอำนาจนี้ ถูกเสนอโดย Montesquieu นักคิดทางการเมืองชาวฝรั่งเศสในช่วงศตวรรษที่ 18 ในหนังสือคลาสสิก ที่ชื่อ “The Spirit of Law ” จุดมุ่งหมายที่ Montesquieu พยายามชี้ให้เห็นก็คือ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร อำนาจตุลาการ อำนาจทั้ง 3 ส่วนนี้ ต้องมีความอิสระออกจากกัน ไม่ขึ้นแก่กัน เพราะการที่อำนาจใด ๆ ไปกระจุกตัวอยู่ที่บุคคลใด หรือกลุ่มคณะใดก็ตาม เป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่มีอำนาจอยู่ในมือ ย่อมจะหลงในอำนาจ และใช้อำนาจอย่างเกินตัวอยู่เสมอ ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดการใช้อำนาจอย่างเกินขอบเขต จึงต้องมีการจัดสรรอำนาจ ให้อำนาจหนึ่งมีสิทธิ และพลังในการหยุดยั้งอำนาจหนึ่งลงได้เมื่อคราวจำเป็น (พรอัมรินทร์ พรหมเกิด, 2556)

ดังนั้น เมื่อกล่าวถึง รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 เน้นในเรื่องการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง และตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้นตลอดทั้งปรับปรุงโครงสร้างทางการเมืองให้มีเสถียรภาพ และประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในขณะที่รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 ได้เน้นในเรื่องการกำหนดกลไกเพื่อจัดระเบียบ และสร้างความเข้มแข็งแก่การปกครองประเทศขึ้นใหม่ ด้วยการจัดโครงสร้างของหน้าที่ และอำนาจขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ และสัมพันธภาพระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติให้เหมาะสม การให้สถาบันศาล และองค์กรอิสระซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สุจริต เที่ยงธรรม และมีส่วนในการป้องกันหรือแก้ไขวิกฤตของประเทศตามความจำเป็น และเหมาะสม (อุไรวรรณ ธนสถิต, 2563 : 87)

การจัดตั้งองค์กรอิสระในประเทศไทยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้ทำหน้าที่ ตรวจสอบถ่วงดุลอำนาจฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และตุลาการ ไม่ให้เกิดการใช้อำนาจโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และไม่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของประเทศชาติ และประชาชน โดยรวมการจัดตั้งองค์กรอิสระครั้งแรกกระทำโดยอาศัย รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 แต่ไม่ประสบความสำเร็จในการสร้างดุลให้กับระบบการเมือง จึงถูกยกเลิกไปโดยรัฐประหาร เมื่อ พ.ศ. 2549 กระนั้นก็ตาม รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 และ

รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ยังคงยืนหยัดให้มีองค์กรอิสระเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบถ่วงดุลในระบบการเมืองต่อไป ด้วยการปรับปรุงแก้ไขในส่วนของคุณสมบัติของบุคคลที่เป็นผู้ใช้อำนาจ องค์คณะของผู้ใช้อำนาจ องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหา วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ องค์กรอิสระ ฯลฯ (นิยม รัฐอมฤต และ อุดม รัฐอมฤต, 2562 : 20)

จากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง และตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพิ่มขึ้น ส่งผลมาถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 87 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน จนกระทั่งได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ.2550 มาตรา55/1 ในจังหวัดหนึ่ง นอกจากกรุงเทพมหานคร ให้มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด คณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “ก.ธ.จ.” ทำหน้าที่สอดส่อง และเสนอแนะ การปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐในจังหวัด ให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และเป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้ในมาตรา 3/1 คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดประกอบด้วยผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งมีเขตอำนาจในจังหวัดเป็นประธาน ผู้แทนภาคประชาสังคม ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน ทั้งนี้ จำนวน วิธีการสรรหา และการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ให้เป็นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ในกรณีที่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พบว่า มีการละเลย ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ หรือมีกรณีที่เป็นการทุจริต ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ที่จะต้องแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป (ส่วนบริหารงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด สำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2564 : 1-2)

คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ถือเป็นระบบ และกลไกการตรวจสอบภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสอดส่อง และเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐในจังหวัด ให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อำนาจหน้าที่ในการสอดส่อง และเสนอแนะดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานในคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด หลายวาระตั้งแต่รุ่นก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน ประสบปัญหาในการทำความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ของผู้เข้ามาดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการธรรมาภิบาล โดยเฉพาะวาระแรกในการทำหน้าที่ เพราะต้องรู้ถึงแนวทางการทำงาน และต้องทำความเข้าใจถึงแนวปฏิบัติหน้าที่เพื่อไม่ให้ปฏิบัติงานเกินอำนาจที่กฎหมายให้ไว้ บ่อยครั้งที่การปฏิบัติหน้าที่เป็นการทำงานแนวตรวจสอบเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลในการพิจารณา และประเมินการทำงานของหน่วยงานรัฐที่สอดส่อง ถึงขั้นตอนสุดท้ายของการทำงานจะเป็นการรายงานผลการสอดส่อง และให้ข้อเสนอแนะก็ตาม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการสอดส่องของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ตลอดจนศึกษาการให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด จากการปฏิบัติงานจริง ทำให้ทราบถึงขั้นตอนการทำงานอย่างละเอียด ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการทำงาน เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการสอดส่อง และให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ทั้งนี้

ผู้วิจัยหวังว่า ผลของการวิจัยในครั้งนี้จะนำไปสู่การแก้ไขเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด นอกจากมีอำนาจหน้าที่ในการสอดส่อง และให้คำเสนอแนะแล้ว ควรแก้ไขเพิ่มให้มีอำนาจตรวจสอบ เพื่อความชัดเจนในบทบาทอำนาจหน้าที่ และสอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริงของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

การสอดส่อง และให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย มีผลต่อการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดเลย เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาวิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

1.3.2 เพื่อศึกษาผลการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

1.3.3 เพื่อศึกษาการสร้างเครือข่ายการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นที่จะทำการศึกษาในประเด็นเนื้อหาเฉพาะที่เกี่ยวข้อง ต่อไปนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ตามกรอบแนวทาง วิธีการ ในการดำเนินการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ ใน 2 ส่วน คือ 1.การสอดส่องแผนงาน/โครงการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และส่วนราชการในจังหวัด 2. การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด (เรื่องร้องเรียน)

2. ศึกษาผลการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

3. ศึกษาการสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอ แนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรได้แก่ ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการธรรมภิบาลจังหวัด และคณะกรรมการธรรมาภิบาล ประกอบด้วยผู้แทนจาก 3 ส่วนคือ ภาคประชา

สังคม จำนวน 9 คน ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่น ซึ่งไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารจำนวน 3 คน และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนจำนวน 3 คน ที่ปรึกษาจำนวน 3 คน รวม 19 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ อดีตรองประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ผู้ช่วยเลขานุการผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน 2 คน รวม 21 คน และ เครือข่าย ที่เป็นผลสะท้อนจากการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ได้แก่ 1.หน่วยงานท้องถิ่น 1 คน 2. สถาบันการศึกษา 1 คน 3. หน่วยงานภาครัฐ 1 คน 4. ภาคประชาสังคม 1 คน รวมทั้งสิ้น 25 คน

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการวิจัยครั้งนี้ ทำการวิจัยในเขตพื้นที่ จังหวัดเลย

1.4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในปีการศึกษา 2565

1.5 ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาเรื่องดังกล่าวเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยจะศึกษาวิจัยจากข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ การเก็บรวบรวมข้อมูลกระบวนการปฏิบัติภารกิจของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ตลอดจนเครือข่ายที่เป็นผลสะท้อนจากการปฏิบัติภารกิจของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ประมวลข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ นำเสนอผลการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา

1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ทำให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เห็นความสำคัญ และตระหนักในการสอดส่อง และให้ข้อเสนอแนะ ตามอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.6.2 ผลการศึกษาดังกล่าวสามารถนำมาใช้ในการพัฒนากระบวนการสอดส่อง และให้ข้อเสนอแนะ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.6.3 การศึกษาดังกล่าวเป็นการศึกษา และวิเคราะห์ถึงปัญหาการสอดส่อง และให้ข้อเสนอแนะ รวมทั้งปัจจัยที่จะสนับสนุนให้การปฏิบัติงานดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดต่อไป

1.7 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด หมายถึง หน่วยงานที่เกิดจากพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ.2550 มาตรา 55/1 ในจังหวัดหนึ่ง นอกจากกรุงเทพมหานคร ให้มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด คณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า

“ก.ธ.จ.” ทำหน้าที่สอดส่อง และเสนอแนะ การปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐในจังหวัด ให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และเป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้ในมาตรา 3/1 คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ประกอบด้วยผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งมีเขตอำนาจในจังหวัดเป็นประธาน ผู้แทนภาคประชาสังคม ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน ทั้งนี้ จำนวน วิธีการสรรหา และการปฏิบัติหน้าที่ของ ก.ธ.จ. ให้เป็นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

กระบวนการขั้นตอนในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะ หมายถึง อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการระดับจังหวัด ตามทีแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ข้อ 23 แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ. 2552 ดังต่อไปนี้

1) สอดส่องการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

2) แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ในกรณีที่พบว่ามีการละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ หรือมีกรณีทุจริต

3) เสนอแนะแนวทางการปฏิบัติ และการส่งเสริมตามหลักคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดและหน่วยงานของรัฐในจังหวัด

4) ติดตามการปฏิบัติงานตามมติ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

5) แต่งตั้งที่ปรึกษาด้านวิชาการ การประชาสัมพันธ์ หรือด้านอื่น จำนวนไม่เกินสามคน

6) เผยแพร่ผลการปฏิบัติหน้าที่ต่อสาธารณะตามที่เห็นสมควร

การสอดส่อง หมายถึง การเอาใจใส่ ดูแล การตรวจตราโดยทั่วไป การสังเกตเหตุการณ์ การเฝ้ามองดู หน่วยงานภาครัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดเลย ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

เสนอแนะ หมายถึง การเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ให้แก่หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดเลย ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

การปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐ หมายถึง การดำเนินกิจการ การจัดทำโครงการในหน่วยงานที่สังกัดภาครัฐในจังหวัดเลย ที่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลยได้ดำเนินการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะ

เครือข่าย หมายถึง หน่วยงานที่เป็นผลสะท้อนจากการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ได้แก่ หน่วยงานท้องถิ่น สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ผู้วิจัยได้ค้นคว้า และรวบรวม แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาล ในด้านวิธีคิด และวิธีการปฏิบัติมีแนวคิด และทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับวิวัฒนาการของแนวคิดธรรมาภิบาล (Good Governance)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมา และความสำคัญของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

2.3 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการสอดส่อง และการให้ข้อเสนอแนะ

2.4 แนวคิดเครือข่าย

2.5 แนวคิดกรอบวิเคราะห์ SWOT Analysis

2.6 บริบทเกี่ยวกับคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับวิวัฒนาการของหลักธรรมาภิบาล

แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับวิวัฒนาการของหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นแนวคิดที่มีมานาน นับแต่โบราณกาลตั้งแต่สมัยของเพลโต (Plato) และสมัยของ (Aristotle) แอริสตอเติล เป็นนักปรัชญา และผู้รู้รอบด้านชาวกรีกระหว่างสมัยคลาสสิกในกรีซโบราณ เป็นศิษย์ของเพลโต ตลอดจนนักปราชญ์ในยุคนั้นหลายท่าน ได้คิดค้นรูปแบบการปกครองที่สมบูรณ์ และที่เห็นว่าดี กล่าวได้ว่ารูปแบบ และทฤษฎีเกี่ยวกับวิวัฒนาการของแนวคิด “ธรรมาภิบาล” เกิดขึ้นระหว่างหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยมีการคิดค้นหารูปแบบการปกครองที่สมบูรณ์ และที่เห็นว่าดี ที่จะนำพาประเทศของไปสู่การปกครอง ที่มีรูปแบบอย่างการปกครองแบบประชาธิปไตยของชาติตะวันตก ซึ่งเป็นประเทศที่ได้รับอิสรภาพจากประเทศในอาณานิคม และสามารถนำประเทศพัฒนาและฟื้นฟูจากความเสียหายที่เกิดจากผลการทำสงคราม โดยต่อมารูปแบบระบบการปกครองดังกล่าวนำมาผสมผสานกับแนวคิดระบบราชการ ของเวบเบอร์ (Weber) (ชลาทิพย์ ชัยโคตร, 2560 : 12) แนวคิดนี้ถูกนำไปใช้ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกลักษณะของระบบดังกล่าวข้างต้น เป็นการปกครองที่มีโครงสร้างเป็นลำดับขั้น การเมืองที่เป็นการเมืองแบบกลาง ๆ โดยมีแนวปฏิบัติ และเป้าหมายที่สามารถทำได้โดยมีการนำระบบคุณธรรมเข้ามาผสมผสาน อย่างไรก็ตามรูปแบบของเวบเบอร์ (Weber) ยากที่จะนำไปประยุกต์ใช้

เนื่องจากการขยายตัวของระบบราชการ ยากต่อการจัดการ และขาดความยืดหยุ่นในการนำไปปฏิบัติ และไม่สามารถปรับตัว ตามการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของโลก ทั้งนี้โครงสร้างระบบราชการ ทำให้การปกครองบ้านเมืองขาดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และยังก่อให้เกิดการบิดเบือนการใช้อำนาจ และก่อให้เกิดการคอรัปชั่นในช่วงต้น พ.ศ. 2523 นักวิชาการส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ระบบการบริหารของภาครัฐที่ใช้อยู่นั้น ไม่ตอบโจทย์กับสภาพเศรษฐกิจ และสังคม เป็นเหตุให้ต้องมีการปรับปรุงนำไปสู่การปฏิรูปรูปแบบของการปกครองใหม่ ทั้งนี้ในช่วงเวลาดังกล่าวมีองค์กรระหว่างประเทศที่สำคัญ ๆ ไม่ว่าจะเป็น ธนาคารโลก (World Bank) และกองทุนนานาชาติ ได้เข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนในการพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองที่ดี เรียกกันว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) ดังนั้น แนวความคิดเกี่ยวกับ ธรรมาภิบาลจึงไม่ใช่แนวคิดใหม่ แต่เป็นวิวัฒนาการในการสะสมความรู้ที่เป็นวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกัน เพื่อให้บ้านเมือง และสังคม สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข โดยสามารถประสานประโยชน์ และขจัดปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี สังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการราชการพลเรือน, 2542)

ประเทศไทย ได้มีการนำแนวคิด เกี่ยวกับการปกครองที่ดี เรียกกันว่า ธรรมาภิบาล มาใช้แพร่หลาย ภายหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 หลังจากประเทศไทยเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ และสังคม ประเทศไทยต้องกู้เงินจากกองทุนระหว่างประเทศ (IMF) โดยระบุให้รัฐบาลไทยให้คำมั่นสัญญาว่าจะสร้าง Good Governance ให้เกิดขึ้นในการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้รัฐบาลไทยในขณะนั้นได้พิจารณาเห็นความจำเป็นที่ประเทศชาติต้องมีการปรับปรุงพัฒนาในการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี เป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาประเทศ เพื่อพลิกฟื้นภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ และสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ เพื่อสามารถรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ให้ทันสถานการณ์ รัฐบาลไทยในขณะนั้นได้มีหนังสือลงวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2540 ขอความร่วมมือจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ (TDRI) (ธงชัย คล้ายแสง, 2562 : 179) ในการดำเนินการค้นคว้าวิจัย โดยมีการระดมแนวคิดเพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาประเทศในระยะสั้น และระยะยาวให้ยั่งยืน คณะทำงานดังกล่าวได้จัดเอกสารข้อเสนอ เพื่อส่งเสริมการปกครองที่ดี ตามหลักธรรมาภิบาล และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ ทั้งนี้สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยได้ระดมแนวคิดจากหลายสาขาอาชีพที่อาสาสมัครมาร่วมทำงาน และคณะทำงานได้จัดทำเอกสารข้อเสนอเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลไทย เมื่อวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2542 โดยนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้เลขาธิการคณะกรรมการราชการพลเรือน จัดทำบันทึกข้อกำหนดเรื่องนี้เป็นวาระแห่งชาติ โดยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 และวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2542 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 โดยนายกรัฐมนตรีได้ลงนามในระเบียบดังกล่าว เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2542 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไป เล่มที่ 116 ตอนที่ 63 ง เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา แนวคิดการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามภาษาไทย เป็นแนวคิดที่ได้มีการ

กล่าวถึงอย่างกว้างขวางหลังจากมีเหตุการณ์วิกฤติทางเศรษฐกิจในประเทศไทย และในเอเชียตะวันออก โดยแนวคิดเรื่องการจัดการปกครอง และการจัดการปกครองที่ดีนั้นได้รับการรณรงค์อย่างมากโดยสถาบันทางเศรษฐกิจและการเงินระดับโลก และดังที่ทราบแล้วว่าแนวคิดนี้ได้มีการค้นพบมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 แต่ถึงกระนั้นก็มิได้มีการนำคำว่า Good governance มาใช้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งกล่าวได้ว่าคำว่า Good governance เพิ่งมีการนำมาใช้อย่างเป็นจริงเป็นจังเมื่อไม่นานนี้เอง

ดังที่ อรพินท์ สพโชคชัย (2541) กล่าวถึง การพัฒนาการของการใช้คำ Good governance ไว้ว่า คำว่า Good governance เพิ่งปรากฏและมีการใช้ในวงการของนักวิชาการที่สนใจการพัฒนากลไกการบริหารและการปกครองของสังคมเมื่อไม่นานมานี้ ส่วนคำว่า Governance นั้นได้มีผู้ใช้กันมานานแล้ว ได้ให้ความหมายคำว่า Governance ดังนี้ Governance means (1) The act, process, or power of governing ; government, (2) The state of being governed ซึ่งแปลกันตรง ๆ ก็หมายถึง การกระทำ กระบวนการ หรืออำนาจในการบริหารการปกครอง ซึ่งเมื่อใช้กับรัฐก็น่าจะมีความหมายใกล้เคียงเกี่ยวข้องกับคำว่าภาครัฐ (State) ซึ่งอาจจะหมายถึงทั้งรัฐบาล (Government) และระบบราชการ (Civil service) แนวคิดเรื่อง Good governance หรือหลักธรรมาภิบาลสากลนี้ จึงยังเป็นแนวคิดที่ใหม่ และจากการอ้างอิงข้อมูลจากองค์กรบางองค์กรพบว่าเพิ่งมีการใช้ครั้งแรกของธนาคารโลกเมื่อปี 1989 ในรายงานเรื่อง Sub-Sahara Africa: From Crisis to Sustainable Growth ดั่งที่มาซึ่งเป็นรายงานของธนาคารโลกในยุคแรกที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมี Good governance และการฟื้นฟูเศรษฐกิจ ถึงกระนั้น ก็ตาม ธนาคารโลกเองก็มิได้มีการพัฒนาให้เป็นที่ยอมรับเท่าที่ควร ฝ่ายองค์กรที่ได้นำแนวคิดนี้มาใช้อย่างจริงจัง อีกทั้งได้เป็นแกนนำในการผลักดันแนวคิดและสร้างความยอมรับร่วมกันในระดับโลกว่า กลไกประชารัฐที่ดี และการพัฒนาคนที่ยั่งยืนเป็นประเด็นสำคัญที่ไม่สามารถจะแยกออกจากกันได้ กลไกประชารัฐเป็นรากฐานที่ทำให้คนในสังคมโดยรวมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข คือ องค์กรพัฒนาแห่งประชาชาติ (United Nations Development Programme (UNDP)) โดยที่ UNDP ได้นำแนวคิดดังกล่าวไปศึกษาวิเคราะห์ และได้อธิบายรายละเอียดไว้ในเอกสารนโยบายเรื่อง Governance for Sustainable Human Development ธรรมาภิบาลเป็นแนวทางการบริหารงานของภาครัฐเพื่อพลิกฟื้นภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ และพัฒนาประเทศ รวมถึงการพัฒนาคนที่ยั่งยืนนำไปสู่การแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจของชาติ

2.1.1 องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

สถาบันราชประชาสมาสัย (2549 : 6) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล หรือ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง ขบวนการหรือขั้นตอนในการทำงานหรือกิจกรรมใด ๆ ที่จัดขึ้นในสถาบันฯ เริ่มจากงานในหน้าที่รับผิดชอบแต่ละคน งานที่ได้รับคำสั่งให้ทำ หรืองานที่ร่วมกันทำ จะต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ

1. หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย ปฏิบัติตามกฎกติกาอย่างเคร่งครัด เคารพ และปฏิบัติตามกติกา โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ และความยุติธรรมของประชาชน

2. หลักคุณธรรม (Ethics) หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามสนับสนุนให้ประชาชนขยันซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพที่สุจริตจนกลายเป็นนิสัยประจำชาติ อาจมองในหลายแง่มุม เช่น เมตตาธรรม คือ ความปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข จริยธรรม ทำอะไรให้ถูกต้องครบถ้วนทุกขั้นตอน กตัญญูกตเวทิตา การรู้จักบุญคุณ และคิดจะตอบแทน หิริโอตัปปะ การรู้จักละอาย และเกรงกลัวบาปกรรม การมีคุณธรรมจะช่วยยกคุณค่าความเป็นมนุษย์ให้สูงขึ้นเป็นที่ยกย่องของคนทั่วไป

3. หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง ความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ตรวจสอบได้ทุกเรื่องในการทำงาน ตามภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบอยู่ ตอบข้อสงสัยได้ชัดเจนทุกคำถาม ซึ่งตรงกันข้ามกับการทุจริตคอร์รัปชัน และการฉ้อราษฎร์บังหลวง

4. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการบริหาร และการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชุมชน โดยพึงระลึกไว้ว่าตนเองเป็นสมาชิกของสถาบันฯ นอกเหนือจากงานในหน้าที่แล้ว กิจกรรมอื่นที่มีผลต่อสถาบันฯ จะต้องร่วมมือกัน อะไรที่ไม่ดีต้องทักท้วง

5. หลักความรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง การมีจิตสำนึกในหน้าที่ร่วมรับผิดชอบต่อสังคม สิทธิ และหน้าที่ ปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างตามหลักประชาธิปไตย ร่วมรับผิดชอบต่อผลงานที่ทำเอง ทำโดยกลุ่ม ทำในนามสถาบันฯ ถ้าดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น ถ้าผิดพลาดบกพร่องต้องช่วยกันแก้ไขไม่วางเฉย

6. หลักความคุ้มค่า (Value for Money) หมายถึง การบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผลิตสินค้าอย่างมีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก พัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ (บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี้, 2544, อ้างถึงใน อริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า, 2548, : 106-108) ความคุ้มค่าทั้งในแง่รูปธรรมและนามธรรม ที่สัมผัสจับต้องมองเห็นได้ หรือรู้สึกคุ้มค่าหรือไม่คุ้มค่า ถ้าทำตามหลักข้างต้นทั้ง 5 มาครบถ้วนแล้ว เมื่อพิจารณาถึงหลักความคุ้มค่าแล้วไม่ผ่าน ก็ควรทบทวนปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าต่อผลงานให้มากที่สุด พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ, (2548 : 2) กล่าวปาฐกถาพิเศษเรื่อง จริยธรรมของการบริหารภาครัฐ เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2548 ที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ในการจัดงานครบรอบ 50 ปี คณะรัฐประศาสนศาสตร์ กล่าวว่า การบริหาร ต้องพูดถึงผู้บริหาร เพราะเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงกัน บางกรณีเป็นเรื่องเดียวกัน จริยธรรมของการบริหารภาครัฐจะไม่มีทางเกิดผลสำเร็จได้ ถ้าผู้บริหารไม่มีจริยธรรม การใช้จริยธรรมและคุณธรรมในการบริหารงานภาครัฐ และภาคเอกชน ผู้บริหารจะต้องมีจิตสำนึกที่จะนำสิ่งที่ดีไปใช้และขจัดสิ่งที่ไม่ดีให้หมดไป สิ่งเหล่านี้คือ

1. ความซื่อสัตย์ เป็นจริยธรรมทั้งของการบริหารภาครัฐ และภาคเอกชนของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์ไม่ได้ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้นแต่ต้องตามจริยธรรม และศีลธรรมด้วย

2. กฎหมาย เป็นที่ยอมรับกันว่า กฎหมายไม่สามารถอุดช่องโหว่การบริหารที่ผู้บริหารจะแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ กฎหมายวางมาตรฐานขั้นต่ำของการประพฤติมิชอบไว้เท่านั้น แต่มาตรฐานทางจริยธรรมในเรื่องของการประพฤติชอบ และความซื่อสัตย์นั้นสูงกว่ากฎหมาย

3. ความเป็นธรรม เป็นสิ่งที่อธิบายได้ยากมากเพราะความเป็นธรรมอยู่ที่จิตสำนึกของผู้บริหาร ก็ไม่น่าจะถูกนัก เพราะผู้บริหารลำเอียงได้ ถ้าคนส่วนใหญ่ได้ประโยชน์สูงสุดถือว่าเป็นธรรม

4. ประสิทธิภาพ เป็นเรื่องเข้าใจง่าย และจริยธรรมของการบริหารที่ถกเถียงกันเกี่ยวกับเรื่องนี้คือ ในตัวประสิทธิภาพเองอาจไม่สอดคล้องกับจริยธรรม กรณีนี้จริยธรรมมีความสำคัญมาก เราสามารถหาหนทางที่จะให้ประสิทธิภาพไปด้วยกันได้กับจริยธรรม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความซื่อสัตย์ ความโปร่งใส หรือความเป็นธรรม

5. ความโปร่งใส เป็นเรื่องเข้าใจง่าย และเป็นจริยธรรมของการบริหารเช่นเดียวกัน ปัจจุบันมีการเรียกร้องหาความโปร่งใสกันมาก เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารภาครัฐได้ เรามีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญและในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร บัญญัติให้รัฐเปิดเผยข้อมูลอันเป็นสาธารณประโยชน์แก่ประชาชน การหลีกเลี่ยงไม่เปิดเผยข้อมูลถือได้ว่าขัดจริยธรรม

6. ความมั่นคงของรัฐ เราใช้จริยธรรมในการบริหารงานเพื่อผลประโยชน์ของรัฐ ความมั่นคงของรัฐ คือ ผลประโยชน์ของรัฐ อย่างหนึ่ง การใช้จริยธรรมการบริหารความมั่นคงอาจกระทบสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน จึงหาความสมดุลให้ได้

7. ค่านิยมของคนไทยส่วนใหญ่ยังเชื่อว่า ความร่ำรวยสร้างชื่อเสียง เกียรติยศและฐานะได้ จึงมีคนจำนวนไม่น้อยรีบสร้างความร่ำรวยโดยไม่แย่แสต่อจริยธรรม สิ่งหนึ่งที่คิดว่าไม่มีในตำราคือ ความรัก มีคำกล่าวว่า ความรักเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นความปรารถนา เป็นความห่วงหาอาทร ใครก็ตาม ที่มีความรัก ย่อมมุ่งพยายามที่จะให้สิ่งที่เรารักมีความสุข มีความเจริญ มีความมั่นคง

ธีรยุทธ บุญมี (2541 : 11) เป็นผู้ที่ทำให้คำว่า “ธรรมรัฐ” เป็นคำที่ใช้แทนคำว่า “Governance” โดยให้คำจำกัดความว่าหมายถึง การปกครองประเทศที่มีการบริหารที่เน้นการกระจายอำนาจ เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้น ทั้งยังเป็นการเปลี่ยนเป้าหมาย วิธีการ ทัศนคติของการบริหารของประเทศมาเน้นที่ประชาชนผู้รับบริการ เน้นความเป็นพลเมือง เน้นความเป็นชุมชน เน้นผลงานมากกว่าเน้นผู้ผลิต การจะเกิดธรรมรัฐได้ต้องมีการปฏิรูปสังคม คำว่า “ธรรมรัฐ” จึงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง โดยการเปิดแถลงข่าวเมื่อวันที่ 8 มกราคม 2541 เรียกร้องให้รัฐบาลนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีขณะนั้นสร้าง “ธรรมรัฐแห่งชาติ” หรือ “Governance” โดยการระดมผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำสถาบันหลัก และเครือข่ายทางสังคมมาร่วมกันแก้ไขวิกฤติเศรษฐกิจไทย นับจากนั้นมามีการใช้คำว่าธรรมรัฐเป็นคำแปลของคำว่า “Good Governance” ในภาษาไทย ในช่วงแรกดูจะสร้างความคลุมเครือมากกว่าความกระจ่างชัด ด้วยความไม่ครอบคลุมของตัวศัพท์ที่เป็นการผสมคำว่า “ธรรม” กับคำว่า “รัฐ” และต่อมาคำว่า “ธรรมาภิบาล” ถูกบัญญัติใช้เป็นความหมายของคำว่า

“Good Governance” หรือธรรมาภิบาล โดยสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ภายหลังจากที่สถาบัน ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ โดยทาง TDRI ได้กำหนดเรื่อง ธรรมาภิบาลในสังคมไทย ให้เป็น 1 ใน 4 ของหัวข้อหลัก ๆ และมีข้อเสนอเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลของไทยออกมา โดยนิยามธรรมาภิบาลว่าหมายถึง “กฎเกณฑ์การปกครองบำรุงรักษาสังคมบ้านเมืองที่ดี” อันหมายถึง การจัดการบริหารสังคมที่ดีในทุกด้าน และทุก ๆ ระดับ รวมถึงการจัดระบบองค์การ และกลไกของคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการ องค์การของรัฐ และรัฐบาลที่ไม่ใช่ส่วนราชการ การบริการราชการส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น องค์การอิสระ (Independent Organizations) องค์การภาคเอกชน ชมรม และสมาคมเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ นิติบุคคล ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม (Civil Society)” (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI), 2541) ซึ่งตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546 ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง “คุณความดี ความถูกต้อง” และ “อภิบาล” ซึ่งตรงกับรากศัพท์ภาษาอังกฤษ ประการที่สอง “ธรร-มาภิบาล” ใช้ได้ในความหมายอย่างกว้าง ซึ่งรวมทั้งการบริหารที่ดีขององค์การธุรกิจเอกชน (Corporate Governance) และการปกครองที่ดีของภาครัฐ ใน พ.ศ. 2542 รัฐบาลไทยได้บัญญัติความหมายที่เป็นทางการของคำว่า “Good Governance” ว่าหมายถึง “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี” และให้นิยามว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี” เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบวาระแห่งชาติสำหรับการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยกำหนดเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ขึ้น มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2541 โดยทุกส่วนราชการต้องถือปฏิบัติ และรายงานผลการปฏิบัติต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ตามระเบียบนี้ได้ระบุถึงหลักสำคัญของธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ (ธีระพล อรุณะกสิกร, 2542 : 8 - 10)

1. หลักนิติธรรม เป็นการตรากฎหมาย และกฎข้อบังคับให้ทันสมัย และเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม อันจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่อำเภอใจหรืออำนาจของบุคคล

2. หลักคุณธรรม เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกัน และกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์การทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความชัดเจน

4. หลักการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแสดงความคิดเห็น การไต่สวนสาธารณะ ประชาพิจารณ์ และการแสดงประชามติ

5. หลักความรับผิดชอบ เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจในปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหาร และใช้ทรัพยากรที่มีจากัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนร่วม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้า และบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีนานาชาติ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน จะเห็นได้ว่าในประเทศไทยทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในสังคมไทย การนำระบบบริหารตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารภาครัฐ และภาคเอกชน รวมถึงในแวดวงวิชาการได้ให้ความสำคัญต่อแนวคิดธรรมาภิบาลอย่างแพร่หลาย

2.1.2 หลักธรรมาภิบาล 10 ข้อ (Good Governance)

คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุม ดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม และการบริหารจัดการที่ดี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552 : 8-9)

1. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) คือ ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกัน และมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนโดยการปฏิบัติราชการ จะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจนมีกระบวนการปฏิบัติงาน และระบบงานที่เป็นมาตรฐานรวมถึงมีการติดตามประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ

2. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดี ที่มี การออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานโดยใช้เทคนิค และเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมให้องค์การสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงาน และระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อ ตอบสนองความต้องการของประชาชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

3. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) คือ การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายใน ระยะเวลาที่กำหนด และสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่าง

4. หลักภาระรับผิดชอบ (Accountability) คือ การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

5. หลักความโปร่งใส (Transparency) คือ กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้ เมื่อมีข้อสงสัย และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้

6. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) คือ กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชน และผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหาหรือ ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

7. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) คือ การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจจากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยการปกครองอื่น ๆ (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชนดำเนินการแทนโดยมีอิสระตามสมควรรวมถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดย มุ่งเน้นการสร้างความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการ ปรับปรุงกระบวนการ และเพิ่มผลิตภาพเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

8. หลักนิติธรรม (Rule of Law) คือ การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับในการ บริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย

9. หลักความเสมอภาค (Equity) คือ การได้รับการปฏิบัติ และได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกด้าน ชายหรือหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติภาษา เพศ อายุความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่น ๆ

10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) คือ การหาข้อตกลงทั่วไปภายในกลุ่มผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์ และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ โดยตรงซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ โดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเป็นความเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

หลักของธรรมาภิบาลในภาครัฐ

1. ยึดมั่นในหลักของวัตถุประสงค์ในการให้บริการแก่ประชาชนหรือผู้ที่มาใช้บริการ (Clear statement-high service quality) “องค์กรจะต้องมีการประกาศ (statement) พันธกิจ และวัตถุประสงค์ ขององค์กรที่ชัดเจน และใช้เป็นแนวทางในการวางแผน การปฏิบัติงานขององค์กร นั้น ๆ”

2. ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในหน้าที่และบทบาทของตน (Public Statement ว่า จะทำหน้าที่อย่างไรโดยวิธีอะไรที่จะบรรลุเป้าหมาย) “ผู้บริหารควรแจ้งให้ประชาชนได้ทราบในการประกาศสาธารณะ (Public Statement) ถึงหน้าที่ และความรับผิดชอบของตน โดยระบุให้ทราบถึงการปฏิบัติงานที่พอเหมาะกับขนาด และความซับซ้อน (Complexity) ขององค์กร”

3. ส่งเสริมค่านิยม (Values) ขององค์กร และแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของธรรมาภิบาล โดยการปฏิบัติหรือพฤติกรรม (Behaviors) (moral integrity and etiquette in the responsiveness to the diverse public) “ผู้บริหารทำตัวเป็นตัวอย่างในการให้บริการแก่ประชาชนทุกชนชั้นอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน”

4. มีการสื่อสารที่ดี การตัดสินใจอย่างโปร่งใส และมีการบริหารความเสี่ยงที่รัดกุม (Providing information to flow two-ways) “ต้องมีระบบตรวจสอบการทำงานทุกอย่าง เพื่อให้ แน่ใจว่าทุกอย่างดำเนินไปตามแผนการทำงาน มีการตรวจสอบความถูกต้องของรายงานบัญชีการเงิน รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ ที่ผลิตโดยองค์กร”

5. พัฒนาศักยภาพ และความสามารถของส่วนบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง และให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ผู้บริหารต้องมีความสามารถ และพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่อง) “ผู้บริหารจัดการจะต้องมีความรับผิดชอบในผลงาน โดยการประเมินผลงานเป็นระยะ ทั้งนี้รวมทั้งการประเมินความต้องการในการฝึกอบรม หรือการพัฒนาทักษะที่ต้องการใช้ในการปฏิบัติหน้าที่”

6. การเข้าถึงประชาชน และต้องรับผิดชอบต่อการทำงาน และผลงานอย่างจริงจัง

จากที่กล่าวมาข้างต้น ไม่ว่าจะเป็นหลักการใดก็ตาม ก็จะเห็นว่าหลักการทั้งหลายล้วนมีจุดมุ่งหมายที่จะรักษา “ความสมดุล” ในมิติต่าง ๆ ไว้เช่น หลักคุณธรรม ก็คือการรักษาสมดุลระหว่างตนเองกับผู้อื่น คือ ไม่เบียดเบียนผู้อื่นหรือตัวเองจนเดือดร้อน ซึ่งการที่มีความโปร่งใส เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ตรวจสอบ ก็เพื่อมุ่งให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เห็นถึงความสมดุลดังกล่าวว่า อยู่ในวิสัยที่ยอมรับได้ ส่วนหลักความรับผิดชอบ ก็ต้องสมดุลกับเสรีภาพที่เป็นสิ่งที่สำคัญของทุกคน และหลักความคุ้มค่า ก็ต้องสมดุลกับหลักอื่น ๆ เช่น บางครั้งองค์การอาจมุ่งความคุ้มค่า จนละเลยเรื่องความเป็นธรรมหรือโปร่งใส หรือบางครั้งที่หน่วยงานโปร่งใสมาก จนคู่แข่งขันล่วงรู้ความลับที่สำคัญในการประกอบกิจการ ความสมดุล หรือธรรม จึงเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของธรรมาภิบาล เพื่อให้องค์กรของรัฐ เอกชน และทุกส่วนนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ให้กว้างขวาง และยั่งยืนจำเป็นต้องมีปัจจัยสำคัญหลาย ๆ ปัจจัย ที่นอกเหนือจากความตระหนักของบุคลากรในหน่วยงาน และผู้บริหารแล้ว คือ ความต่อเนื่องหรือความยั่งยืนของการเป็นประชาธิปไตย และความมั่นคงของประเทศ (sustainability of democracy and national security) เพราะประชาธิปไตยค่อนข้างเป็นพลวัต เพราะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา และตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม และยังมีการอภิปรายกันถึงความหมายที่แท้จริงอยู่อย่างกว้างขวาง แต่มิติที่สำคัญของประชาธิปไตยก็คือการแข่งขัน การมีส่วนร่วม และเสรีภาพในทางการเมือง การเป็นประชาธิปไตย และความยั่งยืนของประชาธิปไตยจึงเป็นสิ่งที่จะช่วงทำให้การบริหารจัดการที่ดี หรือธรรมาภิบาลคงอยู่ได้ เนื่องจากตราบใดที่ไม่เป็นเผด็จการ ประชาชนย่อมมีโอกาสแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย มีการตรวจสอบการดำเนินการของรัฐ ทำให้เกิดความโปร่งใส ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเอกชนตลอดหน่วยงานต่าง ๆ มีสำนึกรับผิดชอบ ประชาธิปไตยจึงมีข้อดี คือเป็นวิธีส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไขความขัดแย้งแทนการใช้ความรุนแรง

กระบวนการเป็นประชาธิปไตยนำมาสู่การส่งเสริมสันติวิธีในชาติ และระหว่างชาติได้ (Boutros-Ghali, 2000 : 106) ประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิผล มีการลงคะแนนเสียงโดยเท่าเทียมกัน มีการสร้างความเข้าใจร่วมกัน มีการควบคุมทางนโยบาย ประชาธิปไตยนำมาสู่การหลีกเลี่ยงทรราช การมีสิทธิเสรีภาพ มีการแสดงความคิดของตนเอง มีความอิสระทางความคิด มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ปกป้องความสนใจส่วนบุคคล มีความเท่าเทียมกันทางการเมือง และประชาธิปไตยแนวใหม่นำมาสู่การแสวงหาเสรีภาพ และความเจริญ (Robert Dahl, 2000 : 38-44) และที่สำคัญกระบวนการประชาธิปไตย นำมาสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นการสร้างการเจริญเติบโตในด้านการสร้างความรับผิดชอบ และสร้างปัญญา ขณะเดียวกันก็นำมาซึ่งแนวทางที่สำคัญที่สุดสำหรับประชาชนในการปกป้อง และนำเสนอความสนใจของพวกเขา (Diamond, 1998) การใช้กระบวนการประชาธิปไตย เพื่อผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย การบริหาร และทางสังคม ตลอดจนการมีความเป็นธรรมมากขึ้นจัดเป็นเรื่องยาก แต่ก็เป็นที่เข้าใจกันว่า การเมืองแบบประชาธิปไตยทำให้เกิดนิติธรรม เป็นส่งเสริมเสรีภาพทางการเมือง และเสรีภาพของประชาชน เกิดการเลือกตั้งได้ผู้จะทำหน้าที่ในกระบวนการนิติบัญญัติได้อย่างเสรี และเป็นธรรม ประชาธิปไตยเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งของการมีธรรมาภิบาล อันที่จริงแล้วธรร-มาภิบาล และประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนกันอยู่ ประเทศใดที่มิได้เป็นประชาธิปไตย การมีธรรมาภิบาลคงเกิดขึ้นได้ยากยิ่ง เพราะไม่มีปัจจัยสำคัญของการเป็นธรรมาภิบาล หรือไม่สามารถที่จะเกิดขึ้นหรือทำให้เกิดขึ้นได้ อาทิเช่น หลักของนิติธรรม นิติรัฐ ผู้มีอำนาจจะใช้กฎหมายเพื่อประโยชน์ของตนเอง และพวกพ้องมากกว่าเพื่อประชาชนโดยรวม ทั้งนี้เพื่อให้คงความมีอำนาจของตน และพวกต่อไป กฎหมายกฎระเบียบต่าง ๆ จึงเป็นไปเพื่อกำจัดฝ่ายตรงข้ามเสียมากกว่า หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน จะเกิดขึ้นยากมากเพราะตราบใดที่ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อการทำงานของภาครัฐได้ตราบนั้นผู้มีอำนาจสามารถทำงานได้ยากยิ่ง เพราะต้องคอยตอบคำถาม ต้องให้ข้อมูล ให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนกลุ่มต่าง ๆ มาร่วมรับรู้ ตัดสินใจ และที่สำคัญหากใช้หลักการนี้มาก การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง หรือถอดถอน อาจนำมาสู่การหลุดจากอำนาจได้

จากแนวความคิดข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาลคือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเป็นหลักแนวคิดที่นำไปสู่การสอดส่อง และให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ซึ่งเป็นการป้องกันไม่ให้หน่วยงานของรัฐกระทำผิด ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปใช้เป็นแนว ทางในการอภิปลายผลการวิจัยต่อไป

2.2 ความเป็นมา และความสำคัญของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมา และความสำคัญของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด มีที่มาจาก เจตนารมณ์ของกฎหมายที่กำหนดให้มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีมาตราที่กำหนดไว้หลายมาตรา แต่ผู้วิจัยหยิบยกมาบางมาตราที่เกี่ยวข้องดังนี้

มาตรา 87 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังต่อไปนี้

(1) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น

(2) ส่งเสริม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

(3) ส่งเสริม และสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ ในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพ หรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลาย หรือรูปแบบอื่น

(4) ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมือง และจัดให้มีกฎหมาย จัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมือง เพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็น และเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่

(5) ส่งเสริม และให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาการเมือง และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริต และเที่ยงธรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรานี้ ต้องคำนึงถึงสัดส่วนของหญิง และชาย ที่ใกล้เคียงกัน พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550

มาตรา 53/1 ให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมในระดับชาติ และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด จัดให้มีการประชุม ปรึกษา หารือร่วมกันระหว่างหัวหน้าส่วนราชการที่มีสถานที่ตั้งทำการอยู่ในจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนกลาง และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในจังหวัด รวมทั้ง ผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามวรรคหนึ่ง จำนวน และวิธีการสรรหาผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน ตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนด ในพระราชกฤษฎีกา เมื่อประกาศใช้แผนพัฒนาจังหวัดแล้ว การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการดำเนินกิจการของส่วนราชการ/หน่วยงานอื่นของรัฐทั้งปวง ที่กระทำในพื้นที่จังหวัดต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดดังกล่าว

มาตรา 53/2 ให้นำความในมาตรา 53/1 มาใช้บังคับกับการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดด้วยโดยอนุโลม (ส่วนบริหารงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด สำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2564 : 1)

จากมาตรา 53/1 วรรคสาม ในเรื่องของการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด (มาตรา 53/2 : แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด) วิธีการสรรหาผู้แทนภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน ต่อมาได้ถูกนำไปกำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ

พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 มาตรา 55/1 ในจังหวัดหนึ่ง นอกจากกรุงเทพมหานคร ให้มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด คณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด” ทำหน้าที่สอดส่อง และเสนอแนะ การปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐในจังหวัด ให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และเป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้ในมาตรา 3/1 คณะกรรมการธรรมาภิบาล ประกอบด้วยผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีซึ่งมีเขตอำนาจในจังหวัด เป็นประธาน ผู้แทนภาคประชาสังคม ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน ทั้งนี้ จำนวน วิธีการสรรหา และการปฏิบัติหน้าที่ของ คณะกรรมการธรรมาภิบาล ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีใน กรณีที่ คณะกรรมการธรรมาภิบาล พบว่า มีการละเลย ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ หรือมีกรณีที่เป็นการทุจริต ให้เป็นหน้าที่ของ คณะกรรมการธรรมาภิบาล ที่จะต้องแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

จากมาตรา 55/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 ดังกล่าว จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการกำหนดให้มีการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ. 2552

ขยายความมาตรา 55/1 วรรคแรก ที่ว่า การสอดส่อง และเสนอแนะ การปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐในจังหวัด ให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และเป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้ในมาตรา 3/1 นั้น มาตรา 3/1 เพิ่มโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 ได้บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา 3/1 การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุข ของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจ และยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจ และทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงานการจัดสรรงบประมาณ และการบรรจุ และแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติหน้าที่ ต้องคำนึงถึงหลักการตามวรรคหนึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการ ในการปฏิบัติราชการ และการสั่งการให้ส่วนราชการและประชาชนปฏิบัติก็ได้

จากมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 จึงเป็นที่มาของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

จากที่ได้กล่าวถึง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 มาตรา 53/1 และ 53/2 ในเรื่องของแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ซึ่งจะไปเชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน กับมาตรา 55/1 ในเรื่องของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ซึ่งก็ได้เน้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ภาคธุรกิจเอกชน และยังเสริมด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่นที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารด้วย ย่อมแสดงถึงเจตนารมณ์ที่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 87 ในแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และในความสอดคล้องของมาตรา 53/1 มาตรา 53/2 กับมาตรา 55/1 ในการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดจึงถูกกำหนดบทบาทเพื่อการสอดส่อง และเสนอแนะ การปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ดังที่ปรากฏในหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 ตอนหนึ่งว่า “...เพื่อให้เกิดการบริหารราชการในราชการบริหารส่วนภูมิภาคสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ และให้การบริหารราชการแบบบูรณาการในจังหวัดบรรลุผล สมควรปรับปรุงอำนาจการดำเนินการของจังหวัด การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และการจัดทำงบประมาณของจังหวัดให้เหมาะสม รวมทั้ง สมควรส่งเสริมให้มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อสอดส่อง และเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐในจังหวัด ให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อันจะทำให้การบริหารเป็นไปด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม และมีความรับผิดชอบ...” (ส่วนบริหารงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด สำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2564 : 2-3)

2.3 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ การสอดส่อง และให้ข้อเสนอแนะ

2.3.1 ความหมายของการสอดส่อง

พจนานุกรมฉบับราชบัญฑิตยสถาน ให้ความหมายว่า ตรวจดูทั่ว ๆ ไป, เอาใจใส่ดูแล, เช่น รัฐบาลที่ดีจะต้องสอดส่องดูแลทุกข์สุขของราษฎร (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

การสอดส่อง หมายถึง การเอาใจใส่ดูแล การตรวจตราโดยทั่วไป การสังเกตเหตุการณ์ การเฝ้ามองดู (ส่วนบริหารงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด สำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2564 : 15)

“**สอดส่อง**” หมายถึง การสอดส่องหรือติดตามการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด ให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เมื่อพบว่ามีการละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ หรือมีกรณีทุจริต (กุลยา อัศวกุล, 2557)

บุคคลหรือหน่วยงานที่จะถูกสอดส่อง หมายถึง การสอดส่องต้องกระทำต่อการปฏิบัติภารกิจหรือการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐ/เจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด

วัตถุประสงค์ สอดส่องการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 ข้อ 23 โดยเทียบเคียงอย่างน้อย ดังนี้

(1) ปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม ตลอดจนไม่ละเมิดสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน

(2) ปฏิบัติภารกิจเพื่ออำนวยความสะดวก ให้บริการ และสนองความต้องการของประชาชน

(3) ปฏิบัติภารกิจ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

(4) ปฏิบัติภารกิจให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และมีความคุ้มค่า

(5) ปฏิบัติภารกิจโดยไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น ให้ทันต่อสถานการณ์ โดยเฉพาะในเรื่องที่เป็นความเดือดร้อน และทุกข์ยากของประชาชน

(6) ปฏิบัติภารกิจโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเปิดเผยข้อมูล อย่างโปร่งใส

(7) ปฏิบัติภารกิจโดยมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานสม่ำเสมอ และเผยแพร่ต่อสาธารณะ

กรอบแนวทางในการดำเนินการ เพื่อให้การสอดส่องการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และครอบคลุมตามอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ตามระเบียบฯ ข้อ 22 ก. สามารถสอดส่องได้ทุกแผนงาน/โครงการของจังหวัดและ ส่วนราชการในจังหวัด และการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด (เรื่องร้องเรียน) รวมทั้ง แผนงาน/โครงการตามนโยบายของรัฐบาล หรือเรื่องอื่น ๆ ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด แต่ละคณะ และ/หรือตามที่ประธาน คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เห็นสมควร เพื่อให้การ บริหารงานของจังหวัดเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามระเบียบฯ ข้อ 23 (1) - (7) การสอดส่องการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด ในความหมายนี้คือ การสอดส่องแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด หรือแผนงาน/โครงการของส่วนราชการในจังหวัด รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ ซึ่งไม่จำกัดว่าเป็นแผนงาน/โครงการที่ดำเนินการในปีงบประมาณใดการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด ในความหมายนี้คือ การดำเนินการกรณีเรื่องที่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด สอดส่องแล้วพบเห็นในพื้นที่ กรณีเรื่องที่ประชาชนร้องเรียนมายังคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ผ่านหนังสือร้องเรียน หรือกรณีเรื่องที่มีการร้องเรียนต่อ คณะ

กรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด โดยตรง ซึ่งเป็นการพบเห็นเอง การให้ข้อมูล หรือมีการกล่าวหาจากบุคคลหรือประชาชน ว่าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีการละเลย ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมีกรณีทุจริต ทั้งนี้ การรับเรื่องกรณีที่มีประชาชนหรือบุคคลร้องเรียน เห็นควรให้รับเฉพาะเรื่องที่ระบุชื่อและที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ หรือเป็นบุคคลที่มีตัวตน หากเป็นกรณีบัตรสนเท่ห์ ให้รับเฉพาะเรื่องที่ระบุพฤติการณ์ตามสมควรเกี่ยวกับเรื่องที่ร้องเรียน ซึ่งควรมีหลักฐานกรณีแวดล้อมชัดแจ้ง หรือระบุคำขอให้ส่วนราชการช่วยเหลือเยียวยาหรือ ปลดเปลื้องทุกข์ที่ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นภาระของส่วนราชการในการตรวจสอบข้อเท็จจริง อย่างไรก็ดี ในการพิจารณารับเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ให้อยู่ในดุลพินิจของที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ที่จะพิจารณารับหรือไม่รับเรื่องไว้ดำเนินการ

วิธีการสอดส่อง การสอดส่องการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การสอดส่องแผนงาน/โครงการของจังหวัด และกลุ่มจังหวัด และส่วนราชการ ในจังหวัดให้ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ดำเนินการ ดังนี้

(1) กรรมการฯ พิจารณาแผนงาน/โครงการที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด โดยขอความร่วมมือจากประชาชนหรือเครือข่าย คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ในพื้นที่ ซึ่งเป็นที่ตั้งของโครงการช่วยกันสอดส่อง และให้ข้อมูล

(2) เมื่อกรรมการฯ พิจารณารายชื่อโครงการที่ได้รับมอบหมายตามข้อ (1) หรือได้รับแจ้งจากประชาชนหรือเครือข่าย คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ในพื้นที่แล้ว พบว่า หน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานใดในจังหวัดดำเนินการหรือปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ให้แจ้งผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ของจังหวัด เพื่อขอข้อมูลรายละเอียดโครงการจากหน่วยงานนั้น ๆ นำไปสอดส่องในพื้นที่ (ส่วนบริหารงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด สำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2564 : 16)

สำหรับการสอดส่องโครงการให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามระเบียบฯ ข้อ 23 กรรมการ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด จะต้องดูข้อเท็จจริงจากการดำเนินโครงการในพื้นที่ประกอบข้อมูลรายละเอียดโครงการโดยอาจใช้แบบสอดส่องการดำเนินการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Checklist and Remark) ตรวจสอบใน 3 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นเตรียมการ เป็นช่วงเตรียมโครงการหรือก่อนเริ่มโครงการ 2. ขั้นระหว่างดำเนินโครงการ เป็นช่วงแปลงโครงการสู่การปฏิบัติ และ 3. ขั้นผลผลิต/ผลลัพธ์ เป็นช่วงโครงการแล้วเสร็จ เพื่อตรวจสอบและประเมินความคุ้มค่าของโครงการก็ได้ แล้วสรุปข้อเท็จจริง/ความเห็นเสนอที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พิจารณา

(3) ที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พิจารณาแผนงาน/โครงการตามที่กรรมการฯ เสนอ ว่าได้ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

(4) เมื่อที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พิจารณาแล้ว พบปัจจัยเสี่ยงที่อาจทำให้การดำเนินการ ไม่เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ตามระเบียบฯ ข้อ 23) หรือพบกรณีการทุจริต หรือประพฤติมิชอบให้ดำเนินการ ดังนี้

(4.1) การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ให้กรรมการนำเข้าที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อเป็นมติที่ประชุม และเป็นข้อเสนอแนะแจ้งจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือรับไปดำเนินการให้ถูกต้องต่อไป หรืออาจให้หน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดที่รับผิดชอบโครงการนั้น ๆ มาชี้แจงในที่ประชุมกรรมการก็ได้ ซึ่งกรณีนี้ จะถือเป็นผลสำเร็จของการสอดส่อง ก็ต่อเมื่อจังหวัดหรือหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามข้อแนะนำของคณะกรรมการธรร-มาภิบาลจังหวัด จนเป็นผลสำเร็จแล้ว

(4.2) กรณีพบว่า หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ ไม่โปร่งใส กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ให้กรรมการฯ นำเข้าที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อเป็นมติที่ประชุม และส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และผลเป็นประการใดให้แจ้ง คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ทราบด้วย หรือดำเนินการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

(4.3) กรณีที่พบว่า หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดกระทำความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ให้กรรมการฯ นำเข้าที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเพื่อเป็นมติ ที่ประชุม และส่งเรื่องให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และผลเป็นประการใดให้แจ้ง คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ทราบด้วย หรือดำเนินการส่งเรื่องให้กรมสอบสวนคดีพิเศษในฐานะหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

(5) ให้พิจารณา “ปัจจัยเสี่ยงต่อการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ/หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” โดยดูว่าโครงการที่กรรมการ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ได้รับมอบหมายโครงการใด หรือเรื่องใด มีปัจจัยเสี่ยงในเรื่องเหล่านี้หรือไม่ ถ้ามีให้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป โดยอาจเชิญหน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ในจังหวัดที่รับผิดชอบโครงการ มาชี้แจงในที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ที่มีผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน หรือโดยการขอมติที่ประชุมแจ้งไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการเพื่อขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงก็ได้ ซึ่งในการแจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบให้ดำเนินการนั้น ต้องแจ้งว่าไม่เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ 23 ในวงเล็บข้อใด และในประเด็นใด

(6) หลังจาก คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ได้รับคำชี้แจง หรือมีมติแจ้งจังหวัด/หน่วยงานของรัฐ ในจังหวัดแล้ว เมื่อได้รับแจ้งผลการดำเนินการกลับมาว่า ได้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริง และแก้ไขปัญหาดังกล่าว หรือมีการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดแล้ว กรรมการ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เจ้าของเรื่องควรไปตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่ เพื่อเป็นการยืนยันผลอีกครั้งหนึ่ง แล้วแจ้งให้ที่ประชุมทราบ หรือให้อยู่ในดุลพินิจของที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

(7) ฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีสรุปผลการสอดส่อง/เสนอแนะ ตามประเภทของเรื่องตามแบบ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด และส่งให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด เพื่อนำไปจัดทำภาพรวมรายงานผลการดำเนินงานในรอบ 6 เดือน เสนอปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

2. การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด (เรื่องร้องเรียน) ให้ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ดำเนินการ ดังนี้

(1) กรรมการฯ ได้รับเรื่องร้องเรียนผ่านหนังสือร้องเรียนหรือมีการร้องเรียนต่อ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด โดยตรง หรือเป็นกรณีกรรมการฯ สอดส่องแล้วพบเห็นเรื่องที่ไม่เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในพื้นที่

(2) ให้กรรมการฯ พิจารณาเอกสารหลักฐานประกอบเรื่อง หรือสอบถามข้อมูลรายละเอียดจากผู้ร้องเรียน (กรณีระบุผู้ร้องเรียน และระบุที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้) นอกจากนี้ อาจขอข้อมูลรายละเอียดโครงการที่มีการร้องเรียนจากผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดในจังหวัด เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาว่า เรื่องดังกล่าวเป็นไปตามที่มีการร้องเรียนกล่าวหาหรือไม่ หรือไม่เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

(3) เมื่อกรรมการฯ พิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแล้ว พบปัจจัยเสี่ยงที่อาจทำให้การดำเนินการไม่เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือพบกรณีการทุจริต หรือประพฤติมิชอบให้ดำเนินการ ดังนี้

(3.1) กรณีพบว่า เรื่องร้องเรียนน่าจะเป็นไปตามที่มีการร้องเรียนกล่าวหา ให้กรรมการฯ เสนอที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อพิจารณาเป็นมติที่ประชุม และเป็นข้อเสนอแนะแจ้งจังหวัดหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ ตรวจสอบ หรือชี้แจงข้อเท็จจริง หรือรับไปดำเนินการให้ถูกต้อง หรืออาจให้หน่วยงาน/เจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบโครงการ หรือเรื่องที่ถูกร้องเรียนนำข้อมูล หรือเอกสารหลักฐานมาชี้แจง ต่อที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ที่มีผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธานก็ได้ ทั้งนี้ หากที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดมีมติให้แจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบตรวจสอบข้อเท็จจริง ให้ขอทราบผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงด้วย

(3.2) กรณีพบว่า เรื่องร้องเรียนเป็นเรื่องที่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ไม่โปร่งใส กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ให้กรรมการฯ นำเข้าที่ประชุม คณะ

กรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อเป็นมติที่ประชุม ในการส่งเรื่องให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ดำเนินการตามตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ทั้งนี้ให้เชิญหน่วยงาน MOU ดังกล่าว เข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาด้วย

(3.3) กรณีที่พบว่า เรื่องร้องเรียนเป็นเรื่องที่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดกระทำความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ให้กรรมการฯ นำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อเป็นมติที่ประชุม และส่งเรื่องให้ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ในฐานะหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

(3.4) กรณีพิจารณาหรือตรวจสอบข้อมูลในเบื้องต้นแล้ว พบว่า กรณีไม่เป็นไปตามที่มีการร้องเรียนกล่าวหา ให้กรรมการฯ เสนอที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อพิจารณาเป็นมติที่ประชุมให้ยุติเรื่อง

(4) หลังจาก คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ได้รับคำชี้แจงหรือได้รับแจ้งผลการดำเนินการ หรือการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากหน่วยงานที่รับผิดชอบแล้ว กรรมการฯ เจ้าของเรื่องควรไปตรวจสอบข้อเท็จจริง ในพื้นที่เพื่อเป็นการยืนยันผล หรือสอบถามจากผู้ร้องเรียนเพื่อเป็นการยืนยันผลอีกครั้งหนึ่ง แล้วแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

(5) แจ้งผลการดำเนินการหรือผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ผู้ร้องทราบ กรณีระบุผู้ร้องเรียน และระบุที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้

(6) ฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สรุปผลเรื่องร้องเรียน ตามแบบ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ส่งให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด เพื่อนำไปจัดทำภาพรวมรายงาน ผลการดำเนินงานในรอบ 6 เดือน เสนอปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2564 : 15-25)

โดยสรุป การสอดส่องหมายถึง การเอาใจใส่ ดูแล การตรวจตราโดยทั่วไป การสังเกตเหตุการณ์ การเฝ้ามองดู หน่วยงานภาครัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดเลย ของคณะกรรมการธรร-มาภิบาลจังหวัดเลย

2.3.2 ความหมายของการให้ข้อเสนอแนะ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายว่า ข้อคิดเห็นเชิงแนะนำที่เสนอเพื่อพิจารณา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

“**เสนอแนะ**” หมายถึง การเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีให้แก่หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด (กุลยา อัศวกุล, 2557)

เจตนารมณ์ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเกี่ยวกับการเสนอแนะ

โดยมีเจตนารมณ์ของการให้ข้อเสนอแนะในเรื่องแนวทางปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล เสนอแนะต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าหน่วยงานของรัฐในจังหวัด (ส่วนบริหารงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด สำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2562 : 7)

การแจ้งข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดให้กับจังหวัด/หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ

จากการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดที่ผ่านมา พบว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดบางจังหวัด หรือผู้รับตรวจบางหน่วยงาน ยังไม่ให้ความสำคัญ และไม่เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเท่าที่ควร กล่าวคือ กรณีที่ประธาน คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ได้แจ้งข้อสังเกต และข้อเสนอแนะให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ แต่ไม่มีการดำเนินการใด ๆ หรือกรณีเชิญ หน่วยงานมาชี้แจงแต่บางหน่วยงานไม่มา หรือส่งเจ้าหน้าที่ที่ไม่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดจากปัญหาดังกล่าว จึงขอให้ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดแต่ละคณะดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ควรปฏิบัติงานเป็นต้นแบบ กล่าวคือ ในชั้นแรกควรกำหนดให้มีการลงพื้นที่สอดส่องแผนงาน/โครงการที่เลือกไว้ตามมติที่ประชุม หากพบว่ามีการละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมีกรณีทุจริต ให้จัดประชุมพิจารณา เพื่อมีมติแจ้งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ หรือแจ้งให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายรับไว้พิจารณาดำเนินการ และให้รายงานผลการดำเนินการให้ประธานทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ เว้นแต่กรณีส่งเรื่องให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ไม่ต้องขอทราบผลการดำเนินการ

2. ให้ประธานลงนามในหนังสือแจ้งมติ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดหรือข้อเสนอแนะให้หน่วยงานดำเนินการ กรณีแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการตามข้อเสนอแนะ ให้ระบุข้อความในท้ายหนังสือ ตามระเบียบฯ ข้อ 28 “กรณีที่ คณะกรรมการธรรมา-ภิบาลจังหวัดมีมติว่ามีการละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับหรือมีกรณีทุจริต ให้ประธานแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี รายงานผลการดำเนินการให้ประธานทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ” และหากหัวหน้าส่วนราชการนั้น ๆ มิได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ให้ประธานแจ้งมติ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทราบ เพื่อรายงานต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดดำเนินการต่อไป

3. หากจังหวัดหรือหน่วยงานที่ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด แจ้งข้อเสนอแนะเพิกเฉยไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าว ชั้นแรก ให้ประธาน คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ชี้แจง แนะนำ ทำความเข้าใจกับจังหวัด หรือหน่วยงานนั้น ๆ ก่อน หากยังไม่ดำเนินการให้ประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ 28 อย่างเคร่งครัดต่อไป

4. ขอให้แนบแบบแจ้งข้อเสนอแนะ และผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่ออำนวย ความสะดวกให้แก่จังหวัด/หน่วยงานที่รับผิดชอบในการกรอกผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ดังกล่าว (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2564, หน้า 14-18)

เพื่อให้เห็นข้อแตกต่างของการสอดส่องกับการตรวจสอบ

ตารางที่ 2.1 เปรียบเทียบอำนาจหน้าที่การตรวจสอบกับการสอดส่อง

หัวข้อ	การตรวจสอบ	การสอดส่อง
ความหมาย	ตรวจ, สืบสวน, วิเคราะห์, พิจารณา, สำรวจ	การเฝ้าดู, การสังเกตการณ์, การสังเกต, การตรวจดูทั่ว ๆ ไป, การเอาใจใส่ดูแล
ที่มาของอำนาจ	พระราชบัญญัติ	ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
การได้มาของข้อมูล	สั่งให้ส่งมอบ, เรียกร้องให้ส่งมอบ	ขอความร่วมมือ
อำนาจหน้าที่	ไต่สวนและวินิจฉัย	สังเกตการณ์และรายงาน
ข้อจำกัดอำนาจ	ต้องใช้อำนาจเท่าที่จำเป็นเพื่อหาหลักฐานหรือหาตัวผู้กระทำผิด	เมื่อพบการกระทำผิด ต้องส่งเรื่องให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอดส่อง และให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยสรุปได้ว่าการสอดส่อง และให้ข้อเสนอแนะ เป็นมาตรการหรือแนวทางการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ในการเฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้ ถือเป็นการป้องปรามมิใช่การปราบปราม และจะได้นำแนวคิดข้างต้นไปใช้ในการกำหนด เป็นกรอบแนวคิดในงานวิจัยต่อไป

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย

ความหมายของเครือข่าย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543 : 28) กล่าวไว้ว่า เครือข่าย หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคล องค์กร หน่วยงานหรือสถาบันใด ได้ตกลงที่จะประสาน เชื่อมโยงเข้าหากันภายใต้วัตถุประสงค์หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็นระบบ

กาญจนา แก้วเทพ (2538 : 66) ได้ให้คำจำกัดความของเครือข่ายว่าหมายถึง รูปแบบหนึ่งของการประสานงานบุคคล กลุ่มหรือองค์กรที่ต่างก็มีทรัพยากร เป้าหมาย กลุ่มเป้าหมาย และวิธีการทำงานเป็นของตนเอง ซึ่งทำงานมานานพอสมควร แม้อาจจะไม่มีกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอก็

ตาม แต่ก็มีการวางรากฐานเอาไว้ เมื่อฝ่ายหนึ่งมีความต้องการที่จะขอความช่วยเหลือหรือความร่วมมือจากกลุ่มอื่นเพื่อแก้ปัญหาก็สามารถติดต่อไปได้

ปาน กิมปี (อ้างถึงใน รุ่งโรจน์ เพชระบูรณิน, 2546 : 16) เครือข่าย หมายถึง ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างกันของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลจนเกิดการปฏิสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนสิ่งของหรือข้อมูลข่าวสารขึ้น ซึ่งจะมีวงกว้างมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการมีปฏิสัมพันธ์และการเชื่อมโยงของบุคคลหรือกลุ่มคน

ดังนั้น เครือข่าย จึงหมายถึง ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคลหรือองค์กร ซึ่งได้ตกลงที่จะประสานหรือเชื่อมโยงเข้าหากัน ภายใต้วัตถุประสงค์หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อแลกเปลี่ยนสิ่งของหรือข้อมูลข่าวสาร โดยมีเป้าหมาย และวิธีการทำงานร่วมกัน

องค์ประกอบของเครือข่าย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543 : 36-44) ได้กล่าวไว้ว่า เครือข่ายมีองค์ประกอบที่สำคัญอย่างน้อย 7 ประการ ดังนี้

1. การรับรู้มุมมองร่วมกัน (Common Perception) ผู้ที่เข้ามาอยู่ในเครือข่ายต้องมีความรู้สึกนึกคิดและการรับรู้ร่วมกันถึงเหตุผลการเข้าร่วมเป็นเครือข่าย เช่น การมีความเข้าใจในปัญหาและมีสำนึกในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลให้สมาชิกของเครือข่ายเกิดความรู้สึกผูกพันในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นการรับรู้ร่วมกันจึงถือเป็นหัวใจของเครือข่ายที่ทำให้เครือข่ายมีความต่อเนื่อง เพราะหากสมาชิกไม่มีความเข้าใจในการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายจะทำให้การประสานงาน และการขอความร่วมมือในการดำเนินการเป็นไปอย่างยากลำบาก

2. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Common Vision) การมีวิสัยทัศน์ร่วมเป็นการมองจุดมุ่งหมายในอนาคตร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งการรับรู้เข้าใจในทิศทางเดียวกัน และการมีเป้าหมายที่จะไปด้วยกัน จะช่วยทำให้ขบวนการเคลื่อนไหวมีพลัง เกิดเอกภาพ และช่วยบรรเทาความขัดแย้ง อันเกิดจากมุมมองความคิดที่แตกต่างกันลงไปได้ ดังนั้น สมาชิกของเครือข่ายก็ควรมีวิสัยทัศน์ย่อยส่วนตัวที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกับวิสัยทัศน์ของเครือข่าย

3. การเกิดผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน (Mutual Interests/Benefits) เครือข่ายเกิดจากการที่สมาชิกแต่ละคนมีความต้องการของตนเอง แต่ความต้องการเหล่านั้นจะไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จได้หากสมาชิกต่างคนต่างอยู่ ดังนั้น การรวมเป็นเครือข่ายจึงต้องตั้งอยู่บนฐานของผลประโยชน์ที่มีร่วมกัน ซึ่งผลประโยชน์เหล่านี้ครอบคลุมทั้งผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงิน และไม่ใช่ตัวเงิน กล่าวคือ การที่จะดึงใครเข้ามามีส่วนร่วมในขบวนการเครือข่าย จำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่เขาจะได้รับจากการเข้าร่วม เมื่อใดที่สมาชิกรู้สึกว่าตนเสียมากกว่าได้ประโยชน์เขาก็จะเริ่มถอยตัวเองออกจากเครือข่ายไป หรือเมื่อเขาได้รับการสนองตอบต่อความต้องการอย่างสมบูรณ์แล้วเขาก็จะออกไปจากเครือข่ายในที่สุด

4. การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายอย่างกว้างขวาง (All Stakeholders Participation) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในเครือข่ายนับเป็นกระบวนการที่สำคัญมากในการพัฒนาความเข้มแข็งของ

เครือข่าย เพราะกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในเครือข่าย (All Stakehoders in Network) ย่อมเป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจและร่วมลงมือกระทำอย่างเข้มแข็ง ดังนั้น สถานะของสมาชิกในเครือข่ายจึงควรเป็นไปในลักษณะของความเท่าเทียมกัน (Equal Status) ในฐานะของ “หุ้นส่วน (Partner)” ของเครือข่าย ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในแนวราบ (Horizontal Relationship) ที่เท่าเทียมกันแทนความสัมพันธ์ในแนวดิ่ง (Vertical Relationship)

5. การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (Complementary Relationship) องค์ประกอบที่จะทำให้เครือข่ายดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ก็คือ การที่สมาชิกของเครือข่ายต่างก็ต้องเสริมสร้างซึ่งกันและกัน โดยที่จุดแข็งของฝ่ายหนึ่งไปช่วยเสริมจุดอ่อนของอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งจะทำให้ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายมีมากกว่าการไม่สร้างเครือข่าย

6. การพึ่งพิงอิงร่วมกัน (Interdependence) เนื่องจากข้อจำกัดของสมาชิกในเครือข่ายทั้งด้านทรัพยากร ความรู้ เงินทุน และกำลังคน ส่งผลให้สมาชิกของเครือข่ายไม่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างสมบูรณ์ด้วยตัวเอง การจะทำให้เป้าหมายร่วมสำเร็จได้นั้นจำเป็นต้องพึ่งพาซึ่งกันและกันระหว่างสมาชิกในเครือข่าย เพื่อให้เกิดการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน การจะทำให้สมาชิกหรือหุ้นส่วนของเครือข่ายยึดโยงกันให้แน่นหนา จำเป็นต้องทำให้หุ้นส่วนแต่ละคนรู้สึกว่าหากเอาหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งออกไปจะทำให้เครือข่ายล้มลงไปได้ การดำรงอยู่ของหุ้นส่วนแต่ละคนจึงจำเป็นต่อการดำรงอยู่ของเครือข่าย ซึ่งการพึ่งพิงร่วมกันนี้จะส่งผลทำให้สมาชิกต้องมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยอัตโนมัติ

7. การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน (Interaction) สมาชิกในเครือข่ายต้องทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกด้วยกัน เช่น มีการติดต่อกันผ่านทางการพบปะพูดคุย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เป็นต้น ซึ่งผลของการปฏิสัมพันธ์นี้ต้องก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเครือข่ายตามมาด้วย โดยปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวจะเป็นลักษณะความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนระหว่างกัน (Reciprocal Exchange) มิใช่ปฏิสัมพันธ์ฝ่ายเดียว (UnilateralExchange) ยิ่งสมาชิกมีการปฏิสัมพันธ์กันมากเท่าใดก็จะยิ่งเกิดความผูกพันภายในระหว่างกันมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงในระดับที่แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น (Highly Integrated) นอกจากนี้การปฏิสัมพันธ์ยังช่วยให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างกันมากขึ้น และช่วยให้เครือข่ายเข้มแข็งยิ่งขึ้น

ประเภทของเครือข่าย

นฤมล นิราทร (อ้างถึงใน กองส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย, 2547 : 23-24) กล่าวว่าการจำแนกประเภทของเครือข่ายสามารถกระทำได้หลายมิติ ดังนี้

1. ตามพื้นที่ดำเนินงาน เช่น เครือข่ายระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ

2. ตามประเภทกิจกรรมหรือประเด็นปัญหา เช่น เครือข่ายที่ทำงานด้านเด็กสตรี สาธารณสุข เศรษฐกิจ พัฒนาชุมชน สิทธิมนุษยชนและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

3. ตามอาชีพหรือสถานภาพทางสังคม เช่น เครือข่ายแรงงาน เครือข่ายครู และเครือข่ายสารวัตรนักเรียน เป็นต้น

4. ตามรูปแบบโครงสร้างหรือความสัมพันธ์ การจำแนกโดยใช้เกณฑ์นี้ จะทำให้เกิดเครือข่าย 2 ลักษณะ คือ เครือข่ายตามแนวตั้ง และเครือข่ายตามแนวนอน

(1) เครือข่ายตามแนวตั้ง เป็นเครือข่ายที่มีโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรภายในเครือข่ายไม่เท่าเทียมกัน มีองค์กรที่มีสถานภาพสูงกว่า และอยู่ในฐานะผู้ให้ความช่วยเหลือแก่องค์กรที่เป็นลูกข่าย ซึ่งเครือข่ายลักษณะนี้จะพบมากในองค์กรธุรกิจ

(2) เครือข่ายตามแนวนอน เป็นเครือข่ายที่ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรต่าง ๆ ภายในเครือข่ายมีความเท่าเทียมกัน โดยลักษณะการแลกเปลี่ยนจะเป็นแบบช่วยเหลือเกื้อกูลกันการติดต่อภายในเครือข่ายเป็นการติดต่อระหว่างบุคคลหรือองค์กรหรืออาจจะมีองค์กรทำหน้าที่ประสานงานระหว่างเครือข่าย องค์กรประสานงานนี้ก็ยังมีสถานภาพเท่าเทียมกับองค์กรอื่น ๆ ภายในเครือข่าย ซึ่งเครือข่ายในงานพัฒนาส่วนใหญ่จะเป็นเครือข่ายตามแนวนอน

การเกิดเครือข่าย

เครือข่ายแต่ละเครือข่ายต่างก็มีจุดเริ่มต้นหรือถูกสร้างขึ้นมาด้วยวิธีการต่างกันซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ ดังนี้ (สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาสังคม, 2557: ออนไลน์)

1. เครือข่ายที่เกิดโดยธรรมชาติ เครือข่ายนี้มักเกิดจากการที่ผู้คนมีความคิดตรงกัน ทำงานคล้ายคลึงกัน หรือประสบกับสภาพปัญหาเดียวกันมาก่อน มารวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดประสบการณ์ ไปจนถึงร่วมกันแสวงหาทางเลือกใหม่ที่ดีกว่า โดยเครือข่ายดังกล่าวมักมีระยะเวลาในการสร้างเครือข่ายที่ยาวนาน แต่เมื่อเกิดแล้วก็จะมีความเข้มแข็งยั่งยืนและมีแนวโน้มที่เครือข่ายจะขยายตัวเพิ่มขึ้น

2. เครือข่ายจัดตั้ง เครือข่ายนี้มักจะมีความเกี่ยวข้องกับนโยบายหรือการดำเนินงานของภาครัฐ โดยสมาชิกที่เข้าร่วมเครือข่ายมิได้มีพื้นฐานความต้องการ ความคิด ความเข้าใจที่ตรงกันมาก่อน การรวมตัวกันจึงเป็นลักษณะชั่วครั้งชั่วคราว เป็นการเฉพาะกิจ ไม่มีความต่อเนื่อง และมักจะจางหายไปในที่สุด

3. เครือข่ายวิวัฒนาการ เริ่มจากการที่กลุ่มบุคคล/องค์กร มารวมกันด้วยวัตถุประสงค์กว้าง ๆ ในการที่จะสนับสนุนกันและเรียนรู้ไปด้วยกันก่อน โดยอาจยังไม่ได้มีเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ร่วมเฉพาะใด ๆ อย่างชัดเจน เครือข่ายวิวัฒนาการ เช่น เครือข่ายประชาคมหมู่บ้าน และเครือข่ายผู้สูงอายุ เป็นต้น

การจัดระบบบริหารเครือข่าย

เมื่อมีคนที่สนใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายแล้ว หากไม่มีการจัดระบบของเครือข่ายที่ดีเครือข่ายก็เริ่มแสดงอาการของการมีปัญหา เพราะจะเกิดสภาพความสับสน ความขัดแย้งระหว่างกันเนื่องมาจากความไม่ชัดเจนในอำนาจหน้าที่ วิธีการทำงาน ตลอดจนการประสานงานระหว่างสมาชิกด้วยกัน การจัดระบบของเครือข่ายจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะช่วยให้เครือข่ายดำเนินต่อไปได้อย่างราบรื่น ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2543 : 74-84)

1. การจัดผังกลุ่มเครือข่าย (Mapping) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลองค์กรที่เป็นสมาชิกเครือข่าย โดยเอาข้อมูลของแต่ละเครือข่ายมาจัดทำแผนที่หรือแผนผังของเครือข่าย (Network Map) ในภาพรวมระดับประเทศ โดยจัดผังตามความสนใจและวัตถุประสงค์ของเครือข่าย เพื่อจะได้ทราบว่ามีเครือข่ายกี่กลุ่มที่มีเป้าหมายการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน หากได้แผนผังของเครือข่ายที่ครบถ้วนมากเท่าใด ก็จะทำให้การบริหารเครือข่ายมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น อีกทั้งแผนผังเครือข่ายนี้ยังช่วยในการขยายเครือข่ายที่มีอยู่ให้กว้างยิ่งขึ้น กล่าวคือ หากเครือข่ายทราบว่ามีกลุ่มหรือองค์กรอื่น ๆ ที่มีวัตถุประสงค์คล้ายของตน เครือข่ายนั้นก็อาจจะประสานงานเพื่อทำให้เครือข่ายขยายออกไปได้ ซึ่งแผนที่เครือข่ายที่ชัดเจนและทันสมัยจะช่วยสนับสนุนการรวมตัวเพื่อขยายเครือข่ายได้เป็นอย่างดี ฉะนั้น จึงควรมีการปรับปรุงแผนที่เครือข่ายให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ

2. การจัดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในเครือข่าย (Role and Responsibility) องค์ประกอบที่สำคัญของการจัดระบบเครือข่าย คือ การแบ่งบทบาทความรับผิดชอบ การกำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบและการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในเครือข่าย โดยการรวมเป็นเครือข่ายจะต้องนำเอาความสนใจ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญของสมาชิกแต่ละคนที่ต่างกันมาเสริมกัน ซึ่งบทบาทหน้าที่สำคัญที่ไม่ควรละเลยในการจัดแบ่งบทบาทหน้าที่ ประกอบด้วยบทบาทผู้บริหารจัดการ (Administrator) เมื่อเครือข่ายได้ขยายตัวไปในระดับที่มีสมาชิกจานวนมากและมีกิจกรรมที่ร่วมกันทำอย่างต่อเนื่องอยู่สม่ำเสมอ สภาพเช่นนี้จะเป็นแรงบีบให้เครือข่ายต้องจัดตั้งหน่วยธุรการขึ้นมาทำหน้าที่จัดการงานประจำของเครือข่าย และบทบาทผู้นำเครือข่าย (Leader) บุคคลที่มีบทบาทต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของเครือข่าย ก็คือ ผู้นำของเครือข่ายนั้น การเกิดและการทำให้เครือข่ายเข้มแข็งมักขึ้นอยู่กับผู้นำของเครือข่ายนั้น ๆ ค่อนข้างสูง ผู้นำในที่นี้ไม่ใช่ผู้นำโดยตำแหน่งแต่เป็นผู้นำโดยบทบาทที่กระทำจริง ที่สามารถนากลุ่มให้ดำเนินการไปตามเป้าหมาย ซึ่งผู้นำอาจไม่ใช่บุคคลเพียงคนเดียวแต่อาจเป็นคณะผู้นำ (Collective Leadership) ที่ประกอบไปด้วยบุคคลหลากหลายในเครือข่ายเข้ามาช่วยกันก็ได้

3. การจัดระบบติดต่อสื่อสาร (Communication System) การสื่อสารถือเป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงสมาชิกของเครือข่ายเข้าหากัน และเป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการแพร่กระจายความคิด ซึ่งจะมีผลต่อการรักษาการรวมตัวของเครือข่าย และการขยายตัวของเครือข่าย นอกจากนี้ กระบวนการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะช่วยเปิดช่องทางการเจรจา เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างภาคีต่าง ๆ เป็นช่องทางในการประสานงาน ช่วยสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกัน และช่วยลดความซ้ำซ้อนในการบริหารงาน โดยแนวทางในการสร้างระบบติดต่อสื่อสาร สามารถกระทำได้ 2 แบบ ประกอบด้วย แบบเป็นทางการ ได้แก่ การจัดประชุมและการจัดเวทีสัมมนา เป็นต้น และแบบไม่เป็นทางการ ได้แก่ การพบปะสังสรรค์ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในโอกาสต่าง ๆ และการติดต่อผ่านทางเครือข่ายอินเตอร์เน็ต เป็นต้น

4. การจัดระบบการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning System) การพัฒนาความรู้ความสามารถของสมาชิกถือว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาเครือข่ายให้มีความเข้มแข็ง ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวจะต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องผ่านระบบการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งแบ่งได้ 2 ลักษณะ ประกอบด้วย

4.1 การเรียนรู้ในรูปแบบของการฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การสัมมนา และการเรียนรู้ในรูปแบบของการปฏิบัติร่วมกัน (Interactive Action Learning) โดยเครือข่ายสามารถดำเนินกระบวนการเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ ลักษณะทางธรรมชาติ และความสามารถของแต่ละเครือข่าย ซึ่งการเรียนรู้ในรูปแบบการปฏิบัติร่วมกันถือเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลมากกว่า เพราะการเรียนรู้ในรูปแบบนี้อย่างต่อเนื่องจะช่วยสร้าง และสะสมองค์ความรู้ที่สามารถนำไปปรับใช้ และเพิ่มเติมได้ตลอดเวลา ทั้งนี้หัวใจสำคัญของการเรียนรู้ร่วมกันจึงอยู่ที่เครือข่ายที่ต้องสร้างวัฒนธรรมในการเรียนรู้ระหว่างกัน (Learning Culture) ให้สำเร็จ

4.2 การจัดระบบสารสนเทศ (Information System) เครือข่ายควรมีหน่วยงานในการทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลทุกอย่างที่จำเป็น และที่เกี่ยวข้อง เช่น ผลการวิจัย ทฤษฎี โครงการและประสบการณ์ เป็นต้น เพื่อจัดทำระบบฐานข้อมูล ซึ่งระบบสารสนเทศควรยึดหลักการใช้งานได้ง่าย (User Friendly) เป็นข้อมูลที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย (Accessible) และเผยแพร่ให้กระจายออกไปอย่างกว้างขวาง โดยฐานข้อมูลนี้ต้องไม่ใช้เฉพาะสมาชิกในเครือข่ายเท่านั้น แต่ต้องเปิดกว้างให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้ามาใช้ข้อมูลดังกล่าวได้ด้วย

ประโยชน์ของการทำงานแบบเครือข่าย

ขนิฏฐา กาญจนรังษีนนท์ (2542 : 13) การทำงานแบบเครือข่ายก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ดังนี้

1. การแลกเปลี่ยนทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ เครื่องมือและสื่อ ผ่านการประชุม การทดลองปฏิบัติการ การประชาสัมพันธ์ และการให้ความร่วมมือกันในการดำเนินโครงการ

2. การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และการประสานงานในเครือข่าย จะช่วยลดระยะเวลาในการทำงานและการใช้ทรัพยากรที่ซ้ำซ้อน ทำให้การพัฒนาสามารถดำเนินไปได้ก้าวหน้า รวดเร็ว และส่งผลต่อสังคมในวงกว้างยิ่งขึ้น

3. เครือข่ายสามารถเชื่อมโยงคนที่มีฐานะ มีวิธีการทำงาน การจัดองค์กร และมีภูมิหลังที่ต่างกันเข้าด้วยกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้เกิดความเข้าใจกันมากขึ้น อันนำไปสู่การทำงานร่วมกันเพื่อประโยชน์ของทุกฝ่าย

4. การทำงานแบบเครือข่ายทำให้คน และองค์กรที่ไม่มีความสัมพันธ์กันได้ทราบว่า ยังมีบุคคลหรือหน่วยงานอื่นอีกมากที่สนใจทำงานในเรื่องเดียวกัน และเผชิญปัญหาเหมือนกัน

5. เครือข่ายสามารถทำให้ความต้องการของประชาชนได้รับการสนองตอบจากภาครัฐ อีกทั้งยังช่วยชี้ให้เห็นถึงปัญหา และประเด็นการพัฒนาที่ซับซ้อน และท่วมท้นในหมู่บ้าน

6. เครือข่ายช่วยเชื่อมหน่วยงานวิชาการ และแหล่งทุนกับผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือ ทำให้คน และองค์กรได้รับความช่วยเหลือ

ปัญหาทั่วไปของเครือข่าย

การดำเนินงานในรูปแบบของเครือข่ายมักเผชิญกับปัญหาในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (สำนักพัฒนาการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด, 2550 : 17-20)

1. เครือข่ายที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานไม่ชัดเจน ยากที่จะพัฒนากิจกรรมของเครือข่ายให้ตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกได้อย่างต่อเนื่อง

2. เครือข่ายที่สมาชิกมีความหลากหลายหรือมีความแตกต่างกันระหว่างฐานะ ขนาดความเข้มแข็ง และสถานภาพอื่น ๆ จะทำให้หน่วยงานที่มีขนาดใหญ่ซึ่งมีทรัพยากรจำนวนมาก และสถาบันที่เจ้าหน้าที่มีระดับการศึกษาสูง มีแนวโน้มที่จะครอบงำองค์กรที่มีขนาดเล็กกว่า

3. การรวมศูนย์มักเกิดจากการที่ผู้ประสานงานของเครือข่าย เลขานุการ และคณะกรรมการ เริ่มควบคุม และดำเนินงานของเครือข่ายในนามของตนเองมากกว่าการประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิก

4. บ่อยครั้งที่เครือข่ายประสบปัญหาการขาดงบประมาณสำหรับการทำกิจกรรม และการประสานงานภายในเครือข่าย ส่วนเครือข่ายที่มีงบประมาณมากก็มักเกิดปัญหาในเรื่องการจัดสรรค่าใช้จ่ายให้กับสมาชิกให้ทั่วถึง

5. ภายในเครือข่าย ข้อมูลข่าวสารจะแพร่กระจายจากคนหนึ่งไปยังคนอื่น ๆ ได้อย่างเสรี ทำให้การส่งข้อมูลข่าวสารอาจไม่ถูกต้อง ดังนั้น เครือข่ายต้องเปิดโอกาสให้คนซักถามหรือวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารภายในเครือข่ายได้

6. การดำเนินงานของเครือข่ายอาจถูกแทรกแซงโดยแหล่งทุน และตัวแทนของสถาบันเจ้าของทุน ซึ่งสามารถใช้พลังทางการเงินของตนมามีอิทธิพลเหนือนโยบายของเครือข่าย (นิรุธ ชุ่มประเสริฐ, 2561 : 14-19)

ดังนั้น เครือข่ายมีความหลากหลายทั้งแหล่งที่มา และประเภทของเครือข่ายซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การรับรู้มุมมองร่วมกัน การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การมีผลประโยชน์ร่วมกัน การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายอย่างกว้างขวาง การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน การพึ่งพิงร่วมกัน และการปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน ทั้งนี้ การที่เครือข่ายสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน และดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องมีระบบการบริหารจัดการเครือข่ายที่ดี และมีประสิทธิภาพประกอบด้วย การจัดผังกลุ่มเครือข่าย การจัดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในเครือข่าย การจัดระบบการติดต่อสื่อสาร การจัดระบบการเรียนรู้ร่วมกัน และการจัดระบบสารสนเทศ แต่ในทางกลับกัน ถ้าเครือข่ายไม่มีระบบการบริหารจัดการที่ดีแล้ว อาจส่งผลให้เครือข่ายล่มสลายในที่สุด เห็นได้ว่าการทำงานแบบเครือข่ายมีทั้งคุณ และโทษ ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเครือข่าย

สรุปได้ว่าแนวคิดเครือข่ายที่ทบทวนนี้จะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้ในงานวิจัยโดยนำไปวิเคราะห์ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของเครือข่าย กระบวนการสร้างเครือข่าย การบริหารจัดการเครือข่ายของกลุ่ม และรวมถึงประโยชน์หรือปัญหาอุปสรรคในการทำของแบบเครือข่ายด้วย

2.5 แนวคิดกรอบวิเคราะห์ SWOT Analysis

แนวคิดกรอบวิเคราะห์ SWOT Analysis ผู้คิดค้น SWOT เทคนิคนี้ อัลเบิร์ต ฮัมฟรี (Albert Humphrey) ได้ชื่อว่าเป็นผู้เริ่ม แนวคิดนี้โดยนำเทคนิคนี้มาแสดงในงานสัมมนาที่ มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด สำหรับหลักการสำคัญของ SWOT ก็คือการวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ 2 ด้าน คือ สภาพการณ์ภายในและสภาพการณ์ภายนอก ดังนั้นการวิเคราะห์ SWOT จึงเรียกได้ว่าเป็นการวิเคราะห์สภาพการณ์ (situation analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อให้รู้ตนเอง (รู้เรา) รู้จักสภาพแวดล้อม (รู้เขา) ชัดเจน และวิเคราะห์โอกาส-อุปสรรค การวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรทราบถึงการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้นภายนอกองค์กร ทั้งสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้ง ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ที่มีต่อองค์กรธุรกิจ และจุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถด้าน ต่าง ๆ ที่องค์กรมีอยู่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนด กลยุทธ์และการดำเนินตามกลยุทธ์ขององค์กรระดับองค์กรที่เหมาะสมต่อไป ทั้งนี้ SWOT Analysis ประกอบไปด้วย

S มาจาก Strengths หมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ เป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในบริษัท เช่น จุดแข็งด้านการเงิน จุดแข็งด้านการผลิต จุดแข็งด้านทรัพยากรบุคคล บริษัทจะต้องใช้ประโยชน์จากจุดแข็งในการกำหนดกลยุทธ์การตลาด

W มาจาก Weaknesses หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ ที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่าง ๆ ของบริษัท ซึ่งบริษัทจะต้องหาวิธีในการแก้ปัญหานั้นสถานการณ์ภายในองค์กร

O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาส การที่สภาพแวดล้อมภายนอกของบริษัทเอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กร โอกาสแตกต่างจากจุดแข็งตรงที่โอกาสนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายนอก แต่จุดแข็งนั้นเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อมภายในนักการตลาดที่ดี จะต้องเสาะแสวงหาโอกาสอยู่เสมอและใช้ประโยชน์จากโอกาสนั้นเช่น การเมือง การปกครอง กฎหมาย ราคาน้ำมัน ค่าเงินบาท คู่แข่ง เป็นต้น

T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค ข้อจำกัด ซึ่งเกิด จากสภาพแวดล้อมภายนอก บางครั้งการจำแนกโอกาสและอุปสรรคเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะทั้งสองสิ่งนี้สามารถเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการเปลี่ยนแปลงอาจทำให้สถานการณ์ที่เคยเป็นโอกาสกลับกลายเป็นอุปสรรคได้ เช่น ค่าเงินบาท คู่แข่ง เป็นต้น

SWOT เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ สำหรับองค์กร หรือโครงการ ซึ่งช่วยผู้บริหารกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายในโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก สำหรับกำหนดแผนงานโครงการจะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดวิสัยทัศน์และการกำหนดกลยุทธ์เพื่อให้อุตสาหกรรมพัฒนาไปในทางที่เหมาะสม ทั้งนี้ข้อดีของ SWOT Analysis คือ ใช้ประเมินสภาวะแวดล้อมและสถานภาพของ องค์กรหรือบริษัทโดยเน้นศักยภาพและความพร้อมที่

องค์กรมีอยู่และพยายามหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม หรือความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมภายนอกรวมทั้งแก้ไขจุดอ่อนขององค์กรด้วยเนื่องจากปัจจัยเหล่านี้ มีโอกาสที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ได้เพิ่มมากขึ้น สามารถนำไปใช้ปรับปรุงแนวคิดและแนวปฏิบัติของ การจัดทำแผนงานหรือโครงการของหน่วยงานให้มีโอกาสสร้างความสำเร็จมากขึ้น และทำให้ทราบถึง กลยุทธ์ในการปรับปรุงการทำงานความก้าวหน้าและขีดจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ และ ระบบงานเป็นการป้องกันการแทรกแซงการทำงานจากปัจจัยภายนอกได้มากขึ้น แต่การวิเคราะห์ SWOT ขององค์กรมีข้อที่ควรคำนึงคือ องค์กรต้องกำหนดก่อนว่า องค์กรต้องการที่จะทำอะไร การวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคต้องกระทำในช่วงเวลาขณะนั้น องค์กรต้องกำหนดปัจจัยหลัก (key success factors) ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานให้ถูกต้อง และองค์กรต้องประเมินความสามารถของตน ให้ถูกต้อง ซึ่งในงานวิจัยการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ผู้วิจัยจะได้นำไปวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนการปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

2. วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนผลการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

3. วิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนการสร้างเครือข่ายการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ต่อไป

2.6 บริบทเกี่ยวกับคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

1. มาตรฐานกลางในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด และฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

ในการประชุมครั้งแรก ต้นปีงบประมาณ (เดือนกันยายนของทุกปี) ควรกำหนดระเบียบวาระการประชุมเพื่อเสนอที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ดังนี้

1.1 เรื่องเพื่อทราบ

(1) การสนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด และแนวทางการใช้จ่ายงบประมาณ

(2) การสนับสนุนสื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด จากส่วนกลาง (ถ้ามี)

1.2 เรื่องเพื่อพิจารณา

(1) การจัดทำแผนการสอดส่อง และแผนใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ... รวมทั้งการรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณเป็นรายไตรมาส (ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไปหลังสิ้นไตรมาส) ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทราบ

(2) การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .....

(3) การแบ่งพื้นที่รับผิดชอบ หรือมอบหมายแผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด และกลุ่มจังหวัดให้แก่กรรมการฯ รับผิดชอบ

2. การกำหนดระเบียบวาระการประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ชุดใหม่ หลังจากประกาศรับรองรายชื่อ

ในการประชุมครั้งแรกของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ภายในหกสิบวันหลังจากประกาศรับรองรายชื่อ) ควรนำเรื่องเสนอที่ประชุม ดังนี้

2.1 เรื่องเพื่อทราบ

(1) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องแนวทางการปฏิบัติภารกิจตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด และประกาศรับรองรายชื่อคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

(2) คู่มือการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

(3) การจัดทำบันทึกข้อตกลงฯ (MOU) และคู่มือการปฏิบัติงานร่วมกันในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐ

(4) การมอบหมายให้รองประธาน คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด หรือผู้แทนเข้าร่วมประชุมประจำเดือนของกรมการจังหวัด และมอบหมายให้กรรมการที่รับผิดชอบพื้นที่เข้าร่วมประชุมหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ

(5) การสนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด และแนวทางการใช้จ่ายงบประมาณ

(6) การสนับสนุนสื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด จากส่วนกลาง (ถ้ามี)

(7) ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง ประมวลจริยธรรมของกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

2.2 เรื่องเพื่อพิจารณา

(1) การจัดทำแผนการสอดส่อง และแผนใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ... รวมทั้งการรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณเป็นรายไตรมาส (ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไปหลังสิ้นไตรมาส) ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทราบ

(2) การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .....

(3) การแบ่งพื้นที่รับผิดชอบ หรือมอบหมายแผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด และกลุ่มจังหวัดให้แก่กรรมการฯ รับผิดชอบ

(4) การขอหลักการในการมอบอำนาจให้ประธาน คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เกิดความล่าช้า และแจ้งให้ที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ทราบในภายหลัง

(5) การเลือกรองประธาน และที่ปรึกษาคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

3. การขอเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ระเบียบฯ ข้อ 26 ให้ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด มีอำนาจออกหนังสือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐ ผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ปรึกษาตามข้อ 22 (5) และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุม หรือจัดส่งเอกสารหรือข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งชี้แจงข้อเท็จจริง เพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็นให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด และฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการ ดังนี้

3.1 เนื่องจาก คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการสอดส่อง การปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่ใช่การตรวจสอบ ดังนั้น การขอเอกสารหลักฐานควรพิจารณาตามความเหมาะสม และความจำเป็นในแต่ละกรณี ทั้งนี้ เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ขอดูจากหน่วยงานในพื้นที่หรือดูจากเว็บไซต์ โดยมิต้องขอให้หน่วยงานจัดส่งสำเนาเอกสารทั้งหมดให้แก่ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด หรือควรขอเฉพาะหลักฐานที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณาในการลงพื้นที่สอดส่องโครงการ ทั้งนี้ ไม่ควรขอให้หน่วยงานส่งรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการต่าง ๆ รวมทั้งหลักฐานการเบิกจ่ายงบประมาณ ให้ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ทราบ เมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จ และไม่ควรขอสำเนาสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งเป็นข้อมูลที่ต้องเปิดเผยอยู่แล้ว ตามมาตรา 9 (8) ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

3.2 หากนำเรื่องใดเข้าสู่การพิจารณาในที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด และที่ประชุมเห็นว่า มีข้อมูลรายละเอียดไม่ครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอ มีความจำเป็นต้องขอข้อมูลเพิ่มเติมจากหน่วยงานใดในจังหวัด ให้ที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พิจารณามีมติให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำหนังสือเสนอประธาน คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ลงนาม เพื่อขอเอกสารข้อมูลดังกล่าว จากจังหวัดหรือหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในจังหวัด

4. การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน (เรื่องร้องเรียน)

มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

4.1 กรณีการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน (เรื่องร้องเรียน) ให้กรรมการฯ ที่รับเรื่องร้องเรียนได้มีการพิจารณาในเบื้องต้นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นไปตามหลักเกณฑ์การรับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณาหรือไม่ และให้เสนอเรื่องต่อที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อมีมติว่าจะรับหรือไม่รับเรื่องไว้ดำเนินการ

4.2 หากพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีร้องเรียนดังกล่าวยังมีข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์เพียงพอต่อการพิจารณาของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ขอให้ดำเนินการเพื่อหาข้อมูล พยานหลักฐานในพื้นที่เพิ่มเติม ก่อนเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด หากเป็นกรณีเชิญบุคคลมาให้ข้อมูล ให้เป็นการประชุมโดยมี ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน

4.3 ให้มีการติดตามผลความคืบหน้าการดำเนินการเรื่องร้องเรียน และแจ้งให้ผู้ร้องทราบด้วย (ถ้ามี) หมายเหตุ กรณีเรื่องร้องเรียนที่เป็นการแจ้งเบาะแสการทุจริตประพฤติมิชอบ ควรเชิญหน่วยงาน MOU เข้าร่วมประชุมกับ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อพิจารณามีมติให้รับเรื่องไปดำเนินการต่อไป

5. หลักเกณฑ์การพิจารณารับเรื่องร้องเรียนของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

การรับเรื่องร้องเรียนไว้พิจารณาดำเนินการ ควรเป็นเรื่องที่เข้าลักษณะหรือเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

5.1 เป็นเรื่องที่ได้จัดทำคำร้องเป็นลายลักษณ์อักษร หรือหนังสือร้องเรียน หรือมีการบันทึกปากคำข้อร้องเรียนไว้

5.2 เป็นการร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือกรณีทุจริตของเจ้าหน้าที่

5.3 ไม่ควรรับเรื่องร้องเรียนที่เป็นบัตรสนเท่ห์ หากเป็นบัตรสนเท่ห์ให้พิจารณาเฉพาะรายที่ระบุพยานหลักฐาน กรณีแวดล้อมปรากฏชัดแจ้ง ตลอดจนชี้พยานบุคคลแน่นอนเท่านั้น (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2541)

5.4 ไม่เป็นเรื่องที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมแล้ว

5.5 ไม่เป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรง เว้นแต่การดำเนินการของหน่วยงานดังกล่าว มีความล่าช้าเกินสมควร

5.6 เป็นเรื่องที่หน่วยงานที่รับผิดชอบได้ดำเนินการจนยุติเรื่องแล้ว แต่ผู้ร้องเห็นว่ายังไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือมีเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมใหม่ ซึ่งมีผลโดยตรงต่อประเด็นข้อร้องเรียน

6. การวิเคราะห์ และสรุปประเด็นแผนงาน/โครงการหรือเรื่องร้องเรียนที่ คณะกรรมการธรร-มาภิบาลจังหวัด สอดส่องของฝ่ายเลขานุการฯ เพื่อเสนอที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พิจารณากรณีกรรมการ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด สอดส่องงาน/โครงการ หรือเรื่องร้องเรียนในพื้นที่แล้วพบว่าไม่เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีแนวทางการดำเนินการดังนี้

6.1 ให้ฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดผลการสอดส่องของกรรมการจากรายงาน หรือเอกสารหลักฐาน และจัดทำสรุปประเด็นสำคัญ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมเสนอความเห็น และข้อเสนอแนะเบื้องต้นเสนอที่ประชุม เพื่อประกอบการพิจารณาของที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

6.2 หากมีความจำเป็นต้องเชิญหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงต่อที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ให้ฝ่ายเลขานุการฯ จัดทำหนังสือเสนอประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พิจารณาลงนามในหนังสือเชิญหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงในที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ที่มีผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

7. การนำเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

แนวทางปฏิบัติในการเสนอเรื่องเข้าสู่การพิจารณาของ ที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด มีดังนี้

7.1 กรณีการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน หากกรรมการได้รับเรื่องร้องเรียนหรือสอดส่องพบปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ขอให้จัดทำหนังสือเรียนประธาน คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อเสนอให้บรรจุเป็นวาระการประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พิจารณา

7.2 กรณีการสอดส่องแผนงาน/โครงการฯ ขอให้กรรมการใช้แบบสอดส่องการดำเนินการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือแบบสรุปผลการสอดส่องการดำเนินการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นแนวทางในการสอดส่อง และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่กรรมการ ขอให้ประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ได้มีหนังสือถึงส่วนราชการรับตรวจ ให้จัดเตรียมข้อมูลให้แก่ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ในการลงพื้นที่สอดส่อง ทั้งนี้ หากมีผลการสอดส่องขอให้จัดทำหนังสือเสนอประธาน คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อฝ่ายเลขานุการจะได้บรรจุในระเบียบวาระการประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ต่อไป

8. การแบ่งพื้นที่รับผิดชอบในการสอดส่องของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

ควรกำหนดให้ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ทุกคณะ ได้มีการแบ่งพื้นที่รับผิดชอบหรือมอบหมายการสอดส่องแผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด และกลุ่มจังหวัดให้แก่กรรมการทุกท่านอย่างชัดเจนตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

9. การจัดประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด และการลงพื้นที่สอดส่องแผนงาน/โครงการ

มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

9.1 ให้ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ทุกคณะจัดประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด สัญจรเวียนไป ตามอำเภอต่าง ๆ เพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกัน และ เป็นการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ไปด้วย

9.2 ขอความอนุเคราะห์ใช้สถานที่ของที่ว่าการอำเภอ หรือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในพื้นที่จังหวัดนั้น ๆ จัดประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด และหากเป็นวันที่ตรงกับวันประชุมของหัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ หรือการประชุมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรเชิญหัวหน้าส่วนราชการต่าง ๆ ในอำเภอนั้น ๆ รวมถึงนายก องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เข้าร่วมรับฟังนโยบายจาก ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธาน คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พร้อมทั้งแนะนำกรรมการ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ให้ ที่ประชุมทราบ

9.3 การพิจารณาคัดเลือกแผนงาน/โครงการที่จะสอดส่อง ให้ดำเนินการ ดังนี้

(1) การคัดเลือกแผนงาน/โครงการให้อยู่ในดุลยพินิจของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด แต่ละคณะ และเป็นไปตามมติที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

(2) แผนงาน/โครงการที่คัดเลือกสอดส่องควรเป็นโครงการก่อนเริ่มดำเนินการ หรืออยู่ระหว่างดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันและป้องปราม เมื่อพบความผิดปกติ หรือพบว่าการดำเนินงานอาจไม่เป็นไปตามหลักการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี

(3) แผนงาน/โครงการที่คัดเลือกสอดส่อง ควรครอบคลุมงบประมาณของราชการส่วนกลาง (Function) จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด (Area) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local) รัฐวิสาหกิจ และนโยบายของรัฐบาล

9.4 กรณีที่ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด กำหนดจะดำเนินการสอดส่องโครงการใดที่ประชุมอาจมีมติให้เชิญส่วนราชการที่รับผิดชอบโครงการมาชี้แจงข้อมูล ข้อเท็จจริงในคราวประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ที่มี ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นประธานก่อนลงพื้นที่สอดส่องโครงการ

9.5 การลงพื้นที่สอดส่องแผนงาน/โครงการ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริง และสภาพปัญหาในการดำเนินงานของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่

(1) ช่วงที่ 1 ประธานและกรรมการ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ลงพื้นที่สอดส่องแผนงาน/โครงการที่คัดเลือก

(2) ช่วงที่ 2 นำผลจากการสอดส่องเสนอที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อพิจารณามีมติหรือข้อเสนอแนะแจ้งหน่วยงาน ที่รับผิดชอบ ทั้งนี้ การประชุมดังกล่าวควรเป็นการประชุม ในเชิงสร้างสรรค์ไม่เน้นการจับผิด

การลงพื้นที่สอดส่องแผนงาน/โครงการ ควรแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

กรณีประธานและกรรมการ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ลงพื้นที่พร้อมกันและจัดประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด กรณีประธาน และกรรมการคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด จัดประชุมก่อน แล้วลงพื้นที่พร้อมกัน หากพบความผิดปกติ และพิจารณาแล้วเห็นควรแจ้งจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ประธานสามารถแจ้งจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปก่อนได้ และนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ทราบภายหลัง

(3) กรณีกรรมการคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ลงพื้นที่สอดส่องโดยไม่มีประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดร่วมลงพื้นที่ด้วย เป็นการสอดส่องตามภารกิจที่แบ่งพื้นที่สอดส่อง เมื่อสอดส่องแผนงาน/โครงการแล้วเสร็จในแต่ละคณะ ให้นำผลการสอดส่องเข้าที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด แบบไม่เป็นทางการ และสรุปผลการสอดส่อง แจ้งประธาน คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อบรรจุเข้าวาระเพื่อพิจารณาในการประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ที่มีผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

10. การจัดประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด แบบไม่เป็นทางการ การประชุมแบบไม่เป็นทางการ เป็นการประชุมเพื่อหารือเกี่ยวกับแนวทางในการสอดส่อง หรือพิจารณาผลสอดส่อง แผนงาน/โครงการ หรือการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อหาข้อสรุปในเบื้องต้นก่อนเสนอที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พิจารณาต่อไป

แนวทางปฏิบัติในการประชุมแบบไม่เป็นทางการ

10.1 ประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ควรส่งเสริมให้รองประธาน คณะกรรม การธรรมาภิบาลจังหวัด จัดประชุมแบบไม่เป็นทางการ พร้อมกับลงพื้นที่อย่างสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละครั้ง หรือ 2 เดือนครั้ง เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ขอให้พิจารณาความเหมาะสมจำเป็น และสอดคล้องกับงบประมาณที่ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ได้รับการจัดสรรในแต่ละคณะโดยใช้แนวทางการดำเนินงานตามข้อ 9.5

10.2 กรณีรองประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ทำหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ในการประชุมแบบไม่เป็นทางการให้ดำเนินการ ดังนี้

(1) ให้รองประธาน คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด กำหนดเรื่องที่จะประชุมหรือวาระการประชุมให้ชัดเจนเหมาะสม ก่อนนัดหมายประชุม

(2) ไม่ควรเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงต่อที่ประชุม

(3) ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดของจังหวัด จัดทำรายงานการประชุม และนำเรียนประธาน คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ทราบล่วงหน้า เพื่อฝ่ายเลขานุการจะได้บรรจุเรื่องดังกล่าวในระเบียบวาระการประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดต่อไป

11. แนวทางการพิจารณาเรื่องที่เข้าสู่ที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

มีแนวทางในการพิจารณา และดำเนินการ ดังนี้

11.1 ควรเปิดโอกาสให้กรรมการ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ร่วมกันพิจารณาอย่างกว้างขวาง เพื่อให้ได้ข้อสรุปว่าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติภารกิจไม่เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือไม่เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดพ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 23 ในเรื่องใด อย่างไร พร้อมทั้งพิจารณาเพื่อให้ข้อเสนอแนะ ตามข้อ 22 (3) ด้วย

11.2 หากที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พิจารณาแล้วมีมติเช่นใด ให้ฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ดำเนินการ ดังนี้

(1) กรณีมีข้อมูลรายละเอียดไม่เพียงพอต่อการพิจารณา และคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด มีมติให้กรรมการฯ เป็นรายบุคคล หรือเป็นคณะ ไปสอดส่องหาข้อมูลพยานหลักฐานเพิ่มเติม ให้ฝ่ายเลขานุการจัดทำหนังสือแจ้งจังหวัด หรือหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อประสานงานให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ อำนวยความสะดวกให้กรรมการด้วย

(2) กรณีมีมติให้แจ้งจังหวัด หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบตรวจสอบข้อเท็จจริงและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือขอข้อมูลเพิ่มเติม ให้ฝ่ายเลขานุการจัดทำหนังสือเสนอประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พิจารณาลงนามในหนังสือ ถึงจังหวัดหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งมติที่ประชุม พร้อมข้อเสนอแนะให้หน่วยงานรับไปดำเนินการ และให้แจ้งผลการดำเนินการให้ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดทราบด้วย

(3) กรณีมีมติให้ยุติเรื่อง เช่น กรณีเป็นบัตรสนเท่ห์ และไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2541 หรือกรณี คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พิจารณาแล้วไม่รับเรื่องไว้พิจารณากรณีเรื่องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมแล้ว หรือเรื่องที่หน่วยงาน ที่รับผิดชอบได้มีหนังสือแจ้งผลการดำเนินการตามที่ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ให้ข้อเสนอแนะแล้ว หากเรื่องร้องเรียนดังกล่าวได้ระบุชื่อ ที่อยู่ของผู้ร้องเรียน ให้แจ้งผู้ร้องเรียนทราบผลการดำเนินการ หรือผลการยุติเรื่องด้วย

12. การแจ้งข้อเสนอแนะของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ให้กับจังหวัด/หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ

จากการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ที่ผ่านมา พบว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดบางจังหวัด หรือผู้รับตรวจบางหน่วยงานยังไม่ให้ความสำคัญ และไม่เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เท่าที่ควร กล่าวคือ กรณีที่ประธาน คณะกรรม การธรรมาภิบาลจังหวัด ได้แจ้งข้อสังเกต และข้อเสนอแนะให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ แต่ไม่มีการดำเนินการใด ๆ หรือกรณีเชิญหน่วยงานมาชี้แจงแต่บางหน่วยงานไม่มา หรือส่งเจ้าหน้าที่ที่ไม่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

จากปัญหาดังกล่าว จึงขอให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด แต่ละคณะดำเนินการดังนี้

12.1 ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ควรปฏิบัติงานเป็นต้นแบบ กล่าวคือ ในชั้นแรกควรกำหนดให้มีการลงพื้นที่สอดส่องแผน งาน/โครงการที่เลือกไว้ตามมติที่ประชุม หากพบว่ามีการละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อ บังคับ หรือมีกรณีทุจริต ให้จัดประชุมพิจารณาเพื่อมีมติแจ้งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ หรือแจ้งให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายรับไว้พิจารณาดำเนินการ และให้รายงานผลการดำเนินการให้ประธานทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ เว้นแต่กรณีส่งเรื่องให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ไม่ต้องขอทราบผลการดำเนินการ

12.2 ให้ประธานลงนามในหนังสือแจ้งมติ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด หรือข้อเสนอแนะให้หน่วยงานดำเนินการ กรณีแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการตามข้อเสนอแนะ ให้ระบุข้อความในท้ายหนังสือ ตามระเบียบฯ ข้อ 28 “กรณีที่ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด มีมติว่ามีการละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับหรือมีกรณีทุจริต ให้ประธานแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วย

งานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี รายงานผลการดำเนินการให้ประธานทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ” และหากหัวหน้าส่วนราชการนั้น ๆ มิได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ให้ประธานแจ้งมติ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทราบ เพื่อรายงานต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดดำเนินการต่อไป

12.3 หากจังหวัดหรือหน่วยงานที่ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด แจ้งข้อเสนอแนะเพิกเฉยไม่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าว ชั้นแรก ให้ประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ชี้แจง แนะนำ ทำความเข้าใจกับจังหวัดหรือหน่วยงานนั้น ๆ ก่อน หากยังไม่ดำเนินการให้ประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ 28 อย่างเคร่งครัดต่อไป

12.4 ขอให้แนบแบบแจ้งข้อเสนอแนะและผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่จังหวัด/หน่วยงานที่รับผิดชอบในการกรอกผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

13. การเข้าชื่อเพื่อร้องขอให้เปิดประชุมตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ 24 วรรคสาม กำหนดว่า “ในกรณีที่กรรมการเข้าชื่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด ร้องขอให้เปิดประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ให้ประธานเรียกประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ”

การร้องขอให้เปิดประชุมตามระเบียบฯ ดังกล่าว มีหลักเกณฑ์แนวทางในการดำเนินการดังนี้

13.1 ควรมีผลการสอดส่องที่จะเสนอที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดพิจารณา และเป็นเรื่องที่หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดปฏิบัติภารกิจไม่เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งมีรายละเอียด ข้อมูล เอกสาร หลักฐานสมบูรณ์เพียงพอ เพื่อประกอบการพิจารณา

13.2 เรื่องดังกล่าวจะต้องเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และจำเป็นต้องแก้ปัญหา หรือระงับยับยั้งโดยเร่งด่วน หากไม่ดำเนินการ หรือดำเนินการล่าช้าอาจเกิดความเสียหาย หรือมีผลกระทบต่อประชาชน

13.3 สรุปผลการสอดส่อง และผลการพิจารณาของที่ประชุมอย่างไม่เป็นทางการ นำเรียนประธาน คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พิจารณาดำเนินการ โดยแนบมาพร้อมกับคำร้องขอให้ เปิดประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

14. การขอหลักการในการมอบอำนาจให้ประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด แจ้งจังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรณีพบความผิดปกติในการลงสอดส่องแผนงาน/โครงการหรือสอดส่องเกี่ยวกับการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่

เพื่อให้การขับเคลื่อนงาน คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และไม่เกิดความล่าช้า กรณีประธานและกรรมการร่วมลงพื้นที่สอดส่องแผนงาน/โครงการ หรือสอดส่องเกี่ยวกับปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ ที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ควรมีมติอนุมัติไว้เป็นหลักการว่า หากลงพื้นที่แล้วพบความผิดปกติ และพิจารณาแล้วเห็นควรแจ้งให้จังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือขอข้อมูลเพิ่มเติม ขอให้ประธานมีหนังสือในนามของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด แจ้งจังหวัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือเพื่อขอข้อมูล ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นไปก่อนได้ และให้นำเสนอ ที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดทราบ โดยในการขอข้อมูลข้อเท็จจริงในเบื้องต้นนั้น จะนำมาเพื่อพิจารณาว่าจะรับเรื่องร้องเรียนไว้ดำเนินการหรือไม่ อย่างไร โดยทำคู่ขนานไปกับการประชุมอย่างไม่เป็นทางการ ที่ให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ประสานข้อเท็จจริงในพื้นที่ ก่อนนำเข้าที่ประชุมอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้ กรณีเรื่องร้องเรียนที่ผู้ร้องส่งต่อเรื่องให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายดำเนินการ เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ฯลฯ ไม่ต้องนำเรื่องเสนอที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พิจารณา แต่ให้ประธานมีหนังสือแจ้งส่วนราชการดังกล่าวดำเนินการต่อไป และเสนอที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เป็นวาระเพื่อทราบ

15. การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณในการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

การใช้จ่ายงบประมาณในการปฏิบัติภารกิจของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด มีแนว ทางในการปฏิบัติ ดังนี้

15.1 ให้ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (จังหวัด) จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินของ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ในแต่ละปีงบประมาณ ให้สอดคล้องกับจำนวนงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และเสนอที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

15.2 ให้มีการรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ทราบทุกครั้งที่มีการประชุม

16. การสนับสนุนภารกิจงานตรวจราชการ โดยใช้กลไกคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ในการสนับสนุนข้อมูล ข้อเท็จจริง และเสนอความเห็น ดังนี้

16.1 การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนหรือเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ของประชาชนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จะวิเคราะห์ แยกแยะ และกลั่นกรองเรื่องร้องเรียน เพื่อผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี (ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี) ติดตามแก้ไขปัญหา โดยเป็นเรื่องดังต่อไปนี้

- ผ่านศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของรัฐบาล

- เรื่องที่ประชาชนยื่นกับนายกรัฐมนตรี ในคราวเดินทางไปตรวจราชการ หรือประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่

- เรื่องของกลุ่มมวลชน หรือมีผู้เข้าร่วมชุมนุมเรียกร้องเป็นจำนวนมาก

- เรื่องคงค้างของศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด

- เรื่องรับผ่านคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือส่วนราชการในพระองค์ หรือหน่วยงานภายในฝ่ายนิติบัญญัติ

แนวทางการดำเนินการ

- ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ลงพื้นที่แสวงหาข้อมูล ข้อเท็จจริง และดำเนินการแก้ไขเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ โดยใช้กลไกคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ในการสนับสนุนข้อมูล ข้อเท็จจริง และเสนอความคิดเห็น

- กรณีจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น เพื่อแก้ไขเรื่องร้องเรียน ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี จะใช้กลไกการตรวจราชการแบบบูรณาการร่วมกับผู้ตรวจราชการกระทรวง/ผู้ตรวจราชการกรม โดยการประชุม หรือลงพื้นที่ร่วมกันตามความเหมาะสม

16.2 การป้องปรามกรณีเบาะแสทุจริต สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีวิเคราะห์ แยกแยะ และกลั่นกรองเรื่องแจ้งเบาะแสการทุจริตผ่านตู้ ปณ.444 หรือผ่านศูนย์เรื่องราวร้องทุกข์ของรัฐบาล และวิเคราะห์ แยกแยะ และกลั่นกรองเรื่องเงินขาดบัญชี และเรื่องร้องเรียน/ข้อซักถามเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างที่อาจเป็นเบาะแสของเรื่องทุจริต รวมทั้งเรื่องที่ร้องหรือแจ้งเบาะแสผ่านคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี และคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด หาเบาะแสเพิ่มเติม เพื่อยืนยันข้อเท็จจริงตามการร้องเรียนเรื่องทุจริต และดำเนินการป้องปรามในพื้นที่ และส่งเบาะแสเรื่องทุจริตที่มีมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามมติที่ประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ทั้งนี้ ต้องพิจารณาดำเนินการโดยไม่เกิดผลเสียหายกับการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามการทุจริต หรือประพฤติมิชอบโดยตรงด้วย

16.3 งานตามนโยบายของรัฐบาล - นโยบายสำคัญของรัฐบาล - มติคณะรัฐมนตรี - ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีในการประชุมคณะรัฐมนตรี - ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ - แผนพัฒนาภาค - การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

ดังนั้นคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด จึงเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะตัวแทนภาคประชาชนในการสอบถามความคิดเห็น/ความพึงพอใจ หรือความต้องการของประชาชนที่มีต่องานตามนโยบายของรัฐบาล และรับฟังเสียงสะท้อน รวมทั้งการได้รับประโยชน์ อย่างทั่วถึง และไม่ทั่วถึงของการดำเนินนโยบายของรัฐบาล (ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2564 : 25-36)

สรุปจากบริบทเกี่ยวกับคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ผู้วิจัยสรุปได้ว่าบริบทข้างต้น ได้กล่าวถึง ขั้นตอน รายละเอียดในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ในเรื่องต่าง ๆ ไว้ด้วยกัน ได้แก่ คู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย มาตรฐาน

กลางในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ซึ่งเป็นประโยชน์และอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย เพื่อให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ในฐานะตัวแทนภาคประชาชนได้ทำหน้าที่ในการสอดส่อง และให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด ปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะนำแนวความคิดดังกล่าวไปใช้ในงานวิจัยโดยเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อที่จะได้นำไปเป็นแนวทางการพัฒนาต่อไป

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนงานศึกษาต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันดังนี้

2.7.1 งานวิจัยในประเทศ

เนื่องจากงานวิจัยเรื่องการสอดส่อง และให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงค่อนข้างน้อย ผู้วิจัยจึงใช้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยเทียบเคียงจากหลักการเดียวกันของ การปฏิบัติงานจริงของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ในการทำหน้าที่สอดส่อง และให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่รัฐในจังหวัด ให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ตามหลักธรรมาภิบาล ดังนี้

ทศพล ทรรศนกุลพันธ์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การมองการสอดส่องโดยรัฐ เป็นการพยายามสร้างกลไกการสอดส่องของผู้ปกครองหรือรัฐ เพื่อควบคุมพฤติกรรม ผู้อยู่ใต้ปกครองอยู่เสมอ กลไกการสอดส่องนับเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการรักษาระเบียบสาธารณะ (Public Order) ของรัฐ ตามประวัติศาสตร์แล้ว กลไกการควบคุมสอดส่องพฤติกรรมมนุษย์อาจถูกบังคับผ่านบรรทัดฐานบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับเรื่องศาสนา และวัฒนธรรม แต่เมื่อก้าวสู่ยุคที่รัฐสมัยใหม่ (Modern State) ถือกำเนิดขึ้น กลไกการสอดส่องก็เปลี่ยนมาอยู่ภายใต้กลไกการบังคับอย่างเป็นผ่านระบบงานราชการ (Bureaucracy) การจัดการ (Management) และการใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐ (Policing) ซึ่งก่อนหน้านี้ การสอดส่องอาจอยู่ในรูปแบบการสอดส่องจากภายนอก (External surveillance) ที่ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐต้องลงมือปฏิบัติโดยตรง เช่น การเดินตรวจตรา การยืนเฝ้าระวัง หรือวิธีการอย่างอื่นที่เจ้าหน้าที่ต้องลงแรงปฏิบัติงานเอง ต่อมา นักปราชญ์ชาวฝรั่งเศสอย่าง มิเชล ฟูโกต์ ได้อธิบายการทำงานของสิ่งที่เรียกว่า “Panopticism” ใน Discipline and Punish: The Birth of the Prison ซึ่งเผยแพร่ออกมาช่วงปี 1975 เพื่อนำเสนอว่า รูปแบบการสอดส่องซึ่งมีจุดประสงค์ในการรักษาระเบียบ และควบคุมพฤติกรรมของผู้คนในสังคมใหม่ ที่ทรงประสิทธิภาพมากกว่าวิธีการในอดีต จะต้องเกิดจากการออกแบบทางสถาปัตยกรรม และการจัดสรรพื้นที่ให้ผลลัพธ์ที่ขึ้นจากการควบคุมสอดส่องเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา แม้ว่าการปฏิบัติการสอดส่องจะไม่ได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องก็ตาม เช่น การสร้างหอคอยสังเกตการณ์ ณ จุดศูนย์กลางของพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ทั้งนี้ เป็นไปเพื่อให้มโนสำนึก (Consciousness) ของผู้ที่อยู่ในพื้นที่ต้องตกอยู่ในสภาวะที่เหมือนกับว่าตนกำลังถูกจ้องมองหรือ

สอดส่องอยู่ทุกขณะ จนนำไปสู่การกำกับควบคุมตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องมีการกระทำใด ๆ ของผู้ปกครองหรือรัฐ

พระครูปลัดสุวัฒนพุทธิคุณ (สุเทพ ดีเยี่ยม) (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธเพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อความสำเร็จของงาน ความรู้ ความสามารถ และทักษะ ของผู้บริหารต่อการสร้างภาวะผู้นำที่ดี โดยลักษณะผู้นำจะต้องประกอบด้วย 3 ประการ คือ มองกว้าง คิดไกล และใฝ่สูง อีกทั้งความเป็นผู้นำเป็นความสามารถของบุคคล ที่มีอิทธิพลโน้มน้าวให้บุคคลอื่นปฏิบัติตาม เพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การ และสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นขบวนการหรือขั้นตอนในการทำงานที่จัดขึ้นในสถาบัน เริ่มจากงานในหน้าที่รับผิดชอบ ร่วมกันทำให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล 6 กล่าวคือ 1) หลักนิติธรรม เคารพและปฏิบัติตามกติกา ระเบียบแบบแผน และกฎหมาย 2) หลักคุณธรรม คือ ความปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข จริยธรรมทำอะไรให้ถูกต้องครบถ้วนทุกขั้นตอน โดยการมีคุณธรรม จะช่วยยกคุณค่าความเป็นมนุษย์ให้สูงขึ้น 3) หลักความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทุกเรื่องในการทำงานตามภาระหน้าที่ที่รับผิดชอบอยู่ 4) หลักการมีส่วนร่วม ตนเองเป็นสมาชิกของสถาบัน กิจกรรมอื่นที่มีผลต่อสถาบัน จะต้องร่วมมือกันทำ 5) หลักความรับผิดชอบ ต่อผลงานที่ทำเอง ทำโดยกลุ่ม ทำในนามสถาบัน ถ้าดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น ถ้าผิดพลาดบกพร่องต้องช่วยกันแก้ไข และ 6) หลักความคุ้มค่า ทั้งในแง่รูปธรรมและนามธรรมที่สัมผัสจับต้องมองเห็นได้หรือรู้สึกคุ้มค่าธรรมาภิบาลเป็นแนวทางการบริหารงานของภาครัฐ เพื่อพลิกฟื้นภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ และพัฒนาประเทศ รวมถึงการพัฒนาคนที่ยั่งยืน ไปสู่การแก้ไขปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจของชาติ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ทำให้การบริหารราชการแผ่นดินมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีความร่วมมือกัน แห่งความสมานฉันท์ การประสานงานที่จริงจังของรัฐบาล สังคมเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำสถาบัน และเครือข่ายประชาคมในยามวิกฤต และครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน การศึกษาหลักธรรมาภิบาลตามแนวคิดที่เรียกว่า “ธรรมาภิบาลเชิงพุทธ” (Buddhist Governance) มีแนวคิดสำคัญ 1) ธรรมราชา : ที่มาแห่งแนวคิดธรรมาภิบาลเชิงพุทธ “ธรรมาภิบาลเชิงพุทธ” นั้น ปรากฏในพระไตรปิฎก อัคคัญญสูตร ทีฆนิกาย เกี่ยวกับมนุษย์ที่ไม่มีความแตกต่างทางชนชั้น เมื่อวิวัฒนาการของสังคมมนุษย์ดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ จึงมีการคัดเลือก “มหาชนสมมุติ” ซึ่งเป็นบุคคลที่ประชาชนคัดเลือกกันขึ้นมา และถ้าไม่ทำหน้าที่ประชาชนก็สามารถปลดออกได้ 2) สังฆสังคม: ต้นแบบแห่งธรรมาภิบาลเชิงพุทธ การพัฒนาหรือสร้างระบบธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้น ปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่ง ก็คือปัญหาอันเกิดจากตัวผู้นำไม่มีคุณธรรม ซึ่งพระพุทธองค์ทรงเห็นว่า การจะเปลี่ยนผู้นำที่ไม่ดีย่อมทำได้ยาก เพราะผู้นำที่ไม่ดีเหล่านั้น ก็ย่อมพยายามที่จะรักษาอำนาจของตนไว้ให้นานที่สุด ดังที่ปรากฏในสังคมยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นสาเหตุของความล้มเหลวแห่งระบบธรรมาภิบาล เมื่อนำหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ มาปรับประยุกต์ให้เข้ากับหลักพุทธธรรม

เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี กล่าวคือ หลักสาราณียธรรม 6 ประการ ธรรมเป็นเหตุให้ระลึกถึงกัน คือ เป็นหลักธรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นที่เป็นเพื่อนร่วมงาน ร่วมกิจการ หรือร่วมชุมชน ตลอดจนพี่น้องร่วมครอบครัว พึงปฏิบัติตามหลักอยู่ร่วมกัน สามารถสรุปประเด็นที่สอดคล้องกัน ดังนี้ หลักนิติธรรมนั้น มีความสอดคล้องกับหลักสาราณียธรรม 6 ข้อที่ว่า สามัญญตา ประพฤติให้ดีเหมือนเขา คือ มีความประพฤติสุจริตดีงาม รักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม หลักคุณธรรมนั้น มีความสอดคล้องกับหลักสาราณียธรรม 6 ข้อที่ว่า ทิฏฐิสามัญญตา ปรับความเห็นเข้ากันได้ คือ เคารพรับฟังความคิดเห็น มีความเห็นชอบร่วมกันหลักความโปร่งใสนั้น มีความสอดคล้องกับหลักสาราณียธรรม 6 ข้อที่ว่า เมตตาวจีกรรม พูดต่อกันด้วยเมตตา คือ ช่วยบอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ สั่งสอนหรือแนะนำตักเตือนกัน หลักความมีส่วนร่วม มีความสอดคล้องกับหลักสาราณียธรรม 6 ข้อที่ว่า เมตตากายกรรม ทำต่อกันด้วยเมตตา คือ แสดงไมตรีและความหวังดีต่อเพื่อนร่วมงาน ร่วมกิจการ ร่วมชุมชน ด้วยการช่วยเหลือกิจธุระต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ หลักความรับผิดชอบ มีความสอดคล้องกับหลักสาราณียธรรม 6 ข้อที่ว่า เมตตามโนกรรม คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี คิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อกัน มองกันในแง่ดี หลักความคุ้มค่า มีความสอดคล้องกับหลักสาราณียธรรม 6 ข้อที่ว่า สาธารณโภคี ได้มาแบ่งกันกินกันใช้ คือ แบ่งปันลาภผลที่ได้มาโดยชอบธรรม แม้เป็นของเล็กน้อยก็แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยบริโภคทั่วกัน

จูน เจริญเสียง และคณะ (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่องธรรมาภิบาลในการสรรหาแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหารระดับสูง และการกำกับธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยมีผลการศึกษาพบว่า การสรรหาแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหารระดับสูงในระดับสากล ทั้งในยุโรป ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร และสหรัฐอเมริกา มีหน่วยงานที่ดูแล และกำกับความน่าเชื่อถือ มีการกำหนดแนวปฏิบัติด้านธรรมาภิบาล และแนวปฏิบัติทั่วไปของมหาวิทยาลัย แต่ไม่มีรูปแบบการกำกับที่ตายตัว และมีขั้นตอน การดำเนินการสรรหาแต่งตั้งที่ชัดเจน สามารถตรวจสอบได้ และมีประกาศรับสมัครในวงกว้าง ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลสากล ขณะที่การสรรหาแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลดำเนินการตามหลักการของพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้กำหนดโครงสร้าง และตำแหน่งของกรรมการ และผู้บริหารระดับสูงไว้ แต่ในกระบวนการสรรหาแต่งตั้งนั้น มีการเปิดโอกาสให้เป็นไปตาม “ข้อบังคับ” ของมหาวิทยาลัย ซึ่งมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งกำหนดขึ้นได้เอง แต่ละมหาวิทยาลัยจึงมีการออกข้อบังคับที่แตกต่างกัน ทั้งองค์ประกอบและจำนวน และทั้งในการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย อธิการบดี และตำแหน่งอื่น ๆ

การให้อำนาจแต่ละมหาวิทยาลัยสามารถออกข้อบังคับของตนเองได้ อาจเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัยสามารถใช้อำนาจแต่งตั้ง ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อออกข้อบังคับในการแต่งตั้งสรรหากรรมการ และผู้บริหารระดับสูงได้ ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์เอกสารแสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบในการสรรหาผู้บริหารระดับสูงส่วนใหญ่มาจากสัดส่วนของผู้บริหาร หรือตำแหน่ง ที่ผู้บริหารเป็นคนแต่งตั้ง ขณะที่ตัวแทนของคณาจารย์หรือสภาคณาจารย์ ซึ่งเป็นตัวแทน

ของเสียงส่วนใหญ่กลับมีสัดส่วนที่ต่ำกว่า ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์เชิงสถิติที่ใช้ข้อมูล ITA พบว่า มหาวิทยาลัยที่มีค่าคะแนน ITA สูง ซึ่งหมายถึงมีระดับคุณธรรม และความโปร่งใสที่สูง จะมีสัดส่วนของกรรมการสรรหาจากตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารต่ำ และมีสัดส่วนของกรรมการสรรหาจากภายนอกมหาวิทยาลัยที่สูงด้วย นอกจากนี้ เมื่อทำการวิเคราะห์ค่าความเป็นศูนย์กลางจากการวิเคราะห์เครือข่ายก็ได้ผลที่สอดคล้องกันผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ก็ให้ข้อสรุปที่สอดคล้องกัน โดยพบว่า การกำหนดข้อบังคับยากที่จะป้องกันปัญหาทั้งหมดได้ แต่การกำหนดรูปแบบการสรรหาที่ชัดเจน สร้างความมีส่วนร่วมของประชาคม และเน้นความโปร่งใสของกระบวนการ จะช่วยส่งเสริมธรรมาภิบาลได้ ขณะที่ผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการจากภายนอกมหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความก้าวหน้าของมหาวิทยาลัย ข้อเสนอแนะในการสร้างธรรมาภิบาลในการสรรหาแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยราชภัฏ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จึงเป็นเรื่องของการปฏิบัติตามแนวทางของธรรมาภิบาลอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะหลักความมีส่วนร่วม ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ อย่างไรก็ดี แต่ละมหาวิทยาลัยอาจมีกระบวนการสรรหาแต่งตั้งที่ถูกกำหนดไว้ในข้อบังคับที่แตกต่างกันได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้ธรรมาภิบาล รวมทั้งควรลดบทบาทการใช้อำนาจในการแต่งตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ของผู้บริหาร เพิ่มบทบาทของคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ และบุคคลภายนอกให้มากขึ้น

วรวิทย์ เปรมสมบัติ (2562) ได้ทำการวิจัยศึกษาความสัมพันธ์ของความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาลกับผลการดำเนินงานของกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน กรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงานให้ความสำคัญกับเรื่องความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน โดยจะเห็นได้จากมีการประกาศเจตจำนงสุจริตของผู้บริหารกรมฯ เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2561 โดยอธิบดีกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงานข้อความตอนหนึ่งว่า ขอประกาศเจตจำนงว่า จะประพฤติปฏิบัติตนเป็นข้าราชการที่ดี มีวินัย ปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใสตรวจสอบได้ ยึดมั่นความถูกต้อง และเป็นธรรม ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน จะเห็นได้ว่า จากการประกาศเจตจำนงสุจริตดังกล่าว กรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงานได้นำหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หรือการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเข้ามาใช้ในการทำงานเพื่อลดปัญหาทุจริตคอรัปชั่น เน้นเรื่องความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมมาบริหารจัดการ จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า จากการดำเนินการใช้หลักความโปร่งใสมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงานมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง เป็นไปในทิศทางเดียว กล่าวได้ว่า กรมฯ มีการออกแบบโครงสร้าง ระบบปฏิบัติ และการทำงานของบุคลากรที่ดี ที่สอดคล้องตามหลักความโปร่งใสของหลักธรรมาภิบาลที่ทำให้ผลการประเมินตามหลักความโปร่งใส ก็ย่อมส่งผลให้ผลลัพธ์การดำเนินงานของกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงานสูงขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ระดับความสัมพันธ์ของความโปร่งใสกับผลการดำเนินงานของกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง รวมถึงผลการดำเนินงานของกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงานที่อยู่ในระดับสูงมาก จากผลลัพธ์ทางด้านความโปร่งในของหน่วยงาน ทั้งเรื่องของการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีความ

ชัดเจน ผู้บริหารมีความพยายามในการสร้างความโปร่งใสของหน่วยงาน ทั้งมีระบบในการตรวจสอบทั้งเรื่อง “งาน งบ ระบบ คน” ผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชน ผ่านคณะกรรมการต่าง ๆ ที่หน่วยงานจัดตั้งขึ้น

วิชานนท์ อาพัดนอก (2560) ได้ศึกษาเรื่องหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบริษัทประกันภัย ตามยุทธศาสตร์คณะกรรมการกำกับ และส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ผลการศึกษาพบว่า สำนักงานคณะกรรมการกำกับ และส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งของรัฐที่ได้นำเอาหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการดำเนินงานให้เป็นไปตามตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดโดยเฉพาะยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความเชื่อมั่น และการเข้าถึงระบบประกันภัย ได้นำเอาหลักธรรมาภิบาลมาใช้นั้น ทำให้องค์การสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานได้ อีกทั้ง ยังเป็นกลไกในการควบคุมติดตาม และตรวจสอบ โดยมีประชาชนผู้ใช้บริการหรือบริษัทประกันภัยมีส่วนร่วม ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่การบริหารองค์การ เพราะการสร้างธรรมาภิบาล ให้เกิดขึ้นในองค์การ เป็นการสร้างสำนึกที่ดีในการบริหารงาน และการทำงานในองค์การ การจัดระบบที่สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามสำนึกที่ดีไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สิ้นเปลือง การติดตามการทุจริต ความโปร่งใส โดยคำนึงถึงผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะได้รับผลกระทบ เนื่องจากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐนั้นจะเกี่ยวข้องกับประชาชน โดยตรง สำนักงานคณะกรรมการกำกับ และส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) จึงได้ ตระหนักถึงความสำคัญของธรรมาภิบาล และการปฏิบัติตามแนวทางธรรมาภิบาลที่เป็นสากล เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่น โปร่งใส เป็นธรรม และความน่าเชื่อถือต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย และนำพาองค์กรไปสู่การเติบโตอย่างสมดุล และยั่งยืน โดยมีแนวทางธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับ และส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ที่จัดทำขึ้นตามหลักการ และแนวทางปฏิบัติที่ ดีตามมาตรฐานสากล และมีความเข้มงวดไม่น้อยไปกว่ามาตรฐานธรร-มาภิบาลที่ได้กำหนดให้ผู้อยู่ใต้ การกำกับดูแลถือปฏิบัติให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจ ประกันภัยในฐานะผู้กำกับดูแลตระหนักถึงบทบาทในการเป็นแบบอย่างที่ดีโดยได้ยึดหลักธรรมาภิบาล และความถูกต้องชัดเจนในการปฏิบัติงาน และได้ผลักดันและปลูกฝังให้ทุกคนในองค์กรปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความถูกต้อง เป็นธรรมและโปร่งใส ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความน่าเชื่อถือต่อผู้มีส่วน ได้เสียขององค์กรบนพื้นฐานของการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน และพร้อมแสดงเห็นถึงเจตนารมณ์ และความตั้งใจจริงใจการสร้างธรรมาภิบาลที่ดีให้กับธุรกิจประกันภัยอีกด้วย

2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Wing-Keung Wong (2022 : 69-101) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ธรรมาภิบาล และการลงทุนที่ยั่งยืน: ผลกระทบของตัวชี้วัดการกำกับดูแลต่อผลตอบแทนของตลาดหุ้น พบว่าเสถียรภาพทางการเมือง และการไม่มีความรุนแรง (PSA) และคุณภาพการกำกับดูแล (REQ) ส่งผลในเชิงบวกต่อผลตอบแทนการลงทุนอย่างยั่งยืนในภูมิภาคเอเชีย ในขณะที่การควบคุมการทุจริต (COC) มีผลกระทบเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อผลตอบแทนการลงทุนที่ยั่งยืน การค้นพบนี้บ่งชี้ว่าเสถียรภาพทาง

การเมืองที่ดีเยี่ยม และกฎระเบียบที่สมเหตุสมผลส่งผลให้ผลตอบแทนของตลาดหุ้นสูงขึ้น ตรงกันข้าม ความขัดแย้งกับการควบคุมการทุจริตนำไปสู่ผลตอบแทนของตลาดหุ้นที่ลดลงเมื่อการเติบโตของดัชนี COC เพิ่มขึ้น การวิเคราะห์เชิงประจักษ์ของเราพบว่าเสถียรภาพทางการเมือง และการไม่มีความรุนแรง (PSA) และคุณภาพการกำกับดูแล (REQ) ส่งผลในเชิงบวกต่อผลตอบแทนการลงทุนอย่างยั่งยืนในภูมิภาคเอเชีย ในขณะที่การควบคุมการทุจริต (COC) มีผลกระทบเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อผลตอบแทนการลงทุนที่ยั่งยืน การค้นพบนี้บ่งชี้ว่าเสถียรภาพทางการเมืองที่ดีเยี่ยม และกฎระเบียบที่สมเหตุสมผลส่งผลให้ผลตอบแทนของตลาดหุ้นสูงขึ้น ตรงกันข้าม ความขัดแย้งกับการควบคุมการทุจริตนำไปสู่ผลตอบแทนของตลาดหุ้นที่ลดลงเมื่อการเติบโตของดัชนี COC เพิ่มขึ้น งานวิจัยนี้มีนัยเชิงนโยบายที่สำคัญหลายประการสำหรับนักลงทุนที่ยั่งยืนเกี่ยวกับดัชนีการกำกับดูแลระดับประเทศเพื่อสร้างกลยุทธ์พอร์ตการลงทุนที่ทำกำไรและยั่งยืน นอกจากนี้ ผู้กำหนดนโยบายควรเสริมสร้างการดำเนินการต่อต้านการทุจริตเพื่อเพิ่มนักลงทุนที่ยั่งยืนในภูมิภาคเอเชีย

Rojikin Nor, A. Juli Andi Gani, Choirul Saleh & Fadillah Amin (2022 : 191-217) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความมุ่งมั่นขององค์กร และความเป็นมืออาชีพในการกำหนดความพึงพอใจของประชาชนผ่านธรรมาภิบาล คุณภาพการบริการสาธารณะ และการเสริมอำนาจสาธารณะ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือของรัฐที่มีอิทธิพลต่อการเสริมอำนาจสาธารณะและความพึงพอใจของประชาชนในจังหวัดกาลิมันตันกลาง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ความมุ่งมั่นขององค์กร การเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นมืออาชีพ การกำกับดูแลกิจการที่ดี คุณภาพการบริการสาธารณะ การเสริมอำนาจสาธารณะ และความพึงพอใจของประชาชน งานวิจัยนี้ดำเนินการในโครงสร้างองค์กรของเครื่องมือระดับภูมิภาคที่ให้บริการโดยตรงแก่ประชาชนในพื้นที่ของจังหวัดกาลิมันตันกลาง มากถึง 14 อำเภอและเมือง หน่วยตัวอย่างที่ใช้คือ โครงสร้างองค์กรระดับภูมิภาค (ROS) มากถึง 430 ตัวอย่าง ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผลการศึกษานี้บ่งชี้ว่าความมุ่งมั่นขององค์กร ความเป็นผู้ประกอบการ และความเป็นมืออาชีพเป็นปัจจัยการขับเคลื่อนหลักธรรมาภิบาล และคุณภาพการบริการสาธารณะ รัฐบาลจังหวัดกาลิมันตันกลางควรให้ความสนใจกับความมุ่งมั่นขององค์กร ความเป็นผู้ประกอบการ และความเป็นมืออาชีพของเครื่องมือพลเรือนของรัฐเพื่อปรับปรุงธรรมาภิบาล คุณภาพการบริการสาธารณะ การเสริมอำนาจสาธารณะ และความพึงพอใจของประชาชน ความแปลกใหม่ของงานวิจัยนี้เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของเครื่องมือพลเรือนของรัฐ (ความมุ่งมั่นขององค์กร ผู้ประกอบการ และความเป็นมืออาชีพ) ในการขับเคลื่อนการสร้างเสริมอำนาจสาธารณะ และความพึงพอใจสาธารณะ นอกจากนั้น การศึกษานี้เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาลและการบริการคุณภาพสาธารณะเป็นการไกล่เกลี่ย

Aisyah, Hesty (2020) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินการตามธรรมาภิบาล และความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลใน MSMEs หมู่บ้าน Iwul Parung ในปี 2563 การศึกษานี้จะตรวจสอบการปรับปรุงคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ การนำธรรมาภิบาล และความรับผิดชอบต่อสังคมมาใช้ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสภาพแวดล้อมของนักแสดง MSME

โดยเฉพาะในหมู่บ้าน Iwul เมืองโบกอร์ ประเทศอินโดนีเซีย CSR (ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร) เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการโดยบริษัทสำหรับประเด็นทางสังคม และสิ่งแวดล้อม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นแบบจุลภาคและมหภาค มาโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกระบวนการในการปรับปรุงคุณภาพหรือความสามารถของมนุษย์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาของประเทศ วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้คือ เพื่อหาแนวทางในการดำเนินการ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และค้นหาการนำหลักธรรมาภิบาล และความรับผิดชอบต่อสังคมไปใช้ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลสำหรับ SMEs ที่ดำเนินการอยู่แล้ว วิธีการที่ใช้เป็นแบบพรรณนาเชิงคุณภาพ และงานวิจัยนี้สำรวจบทบาทของ PT Semen Gresik (Persero) ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กผ่านโครงการความร่วมมือ ผลลัพธ์ของการฝึกอบรมนี้คือการเพิ่มความเข้าใจ และระดับผลิตภาพของทรัพยากรมนุษย์ที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนการดำรงอยู่ของ CSR

Ari Purwanti (2020) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินธรรมาภิบาลในระบบการปกครองท้องถิ่นในอินโดนีเซีย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า รัฐบาลท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญการดำเนินการทางการเงินที่ดีแนวทางการจัดการบนพื้นฐานของระบบบัญชี การเงินระดับภูมิภาคการจัดการสามารถปรับปรุงได้โดยการสร้างเงื่อนไขที่เอื้ออำนวย และการทำงานร่วมกันระหว่างรัฐบาลกับเอกชนภาคส่วน และภาคประชาสังคมเพื่อบริหารจัดการธรรมชาติ สังคม สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ และได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทุกรายได้งบประมาณ และสามารถคิดค่าใช้จ่ายได้ทางการเงินในกระบวนการของการตระหนักรู้การจัดการการเงินระดับภูมิภาคที่จะกลายเป็นหลักธรรมาภิบาลที่ดี กล่าวคือผ่านการจัดการทางการเงินที่ดี มันจะเป็นประโยชน์ต่อราชการส่วนท้องถิ่นหากมีการนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการบัญชีการเงินของรัฐบาลท้องถิ่นระบบประการแรกประสิทธิภาพ และการผลิตต้องปรับปรุง ผลที่ตามมา, ข้าราชการทุกระดับชั้น และในทุกบริการจะพยายามทุ่มเทความ สามารถทั้งหมดของพวกเขาเพื่อประโยชน์ของรัฐบาลมากกว่าเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว และ/หรือเพื่อประโยชน์ของเฉพาะกลุ่ม กล่าวคือ โดยเป็นเท่าเทียมกันในการให้รางวัลแก่ทุกฝ่ายด้วยความสนใจในรัฐบาล โดยทั่วไปรัฐบาลตามเกณฑ์คงค้างที่ได้รับการยอมรับมาตรฐานการบัญชีเป็นศูนย์รวมของธรรมาภิบาลที่แปลเป็นทุนรัฐบาลเป็นรูปแบบของทรัพยากรการจัดการโดยปฏิบัติตามกระบวนการที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ตลอดจนมีความรับผิดชอบ และยุติธรรม

BENNIS NECHBA, Z., BOUJIBAR, A., & ALJ, A (2022) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ธรรมาภิบาลและดิจิทัลในโมร็อกโก: ความทันสมัย โดยทำการศึกษาเทคโนโลยีใหม่ และความทันสมัยของบริการสาธารณะมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนความสัมพันธ์กับพลเมือง ธุรกิจ และอุตสาหกรรม ทำให้เกิดความท้าทายใหม่ในแง่ของวิธีที่ระบบการกำกับดูแลควรทำงานในลักษณะที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้และปัญหาการพัฒนาระดับโลก ตามรายงานของธนาคารโลก ธรรมาภิบาลมีสองบทบาท: บทบาททางเศรษฐกิจของรัฐบาลในการดำเนินการปฏิรูปนโยบาย และบทบาทที่ไม่ใช่ทางเศรษฐกิจ เช่น ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ประสิทธิภาพ ฯลฯ ในบทความนี้ เราจะตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการแปลงเป็นดิจิทัล และธรรมาภิบาลในบริบทของโมร็อกโกตามการวิเคราะห์เชิงพรรณนา หลังจาก

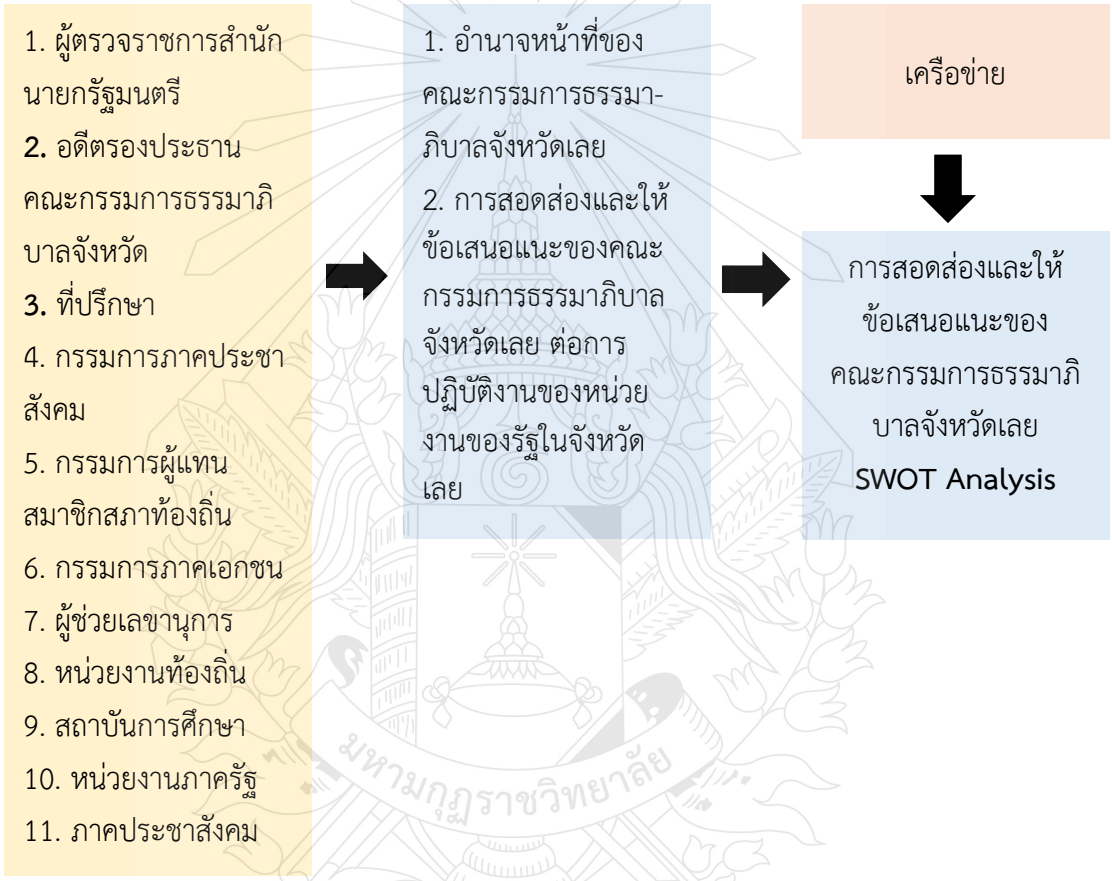
นำเสนอการทบทวนวรรณกรรมของการศึกษาก่อนหน้านี้ที่ดำเนินการ การศึกษาเชิงประจักษ์ของเราใช้ชุดข้อมูลที่ครอบคลุมช่วงเวลา (2000-2019) ตัวแปรตามของเราแสดงถึงตัวบ่งชี้การกำกับดูแลทั่วโลก ได้แก่ เสียง ความรับผิดชอบ และการมีส่วนร่วมของพลเมือง เสถียรภาพทางการเมือง ประสิทธิผลของรัฐบาล คุณภาพการกำกับดูแล หลักนิติธรรม และการควบคุมการทุจริต ในทางกลับกัน ตัวแปรอิสระของเราคือ: ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต การสมัครสมาชิกมือถือ และการสมัครโทรศัพท์พื้นฐาน ผลลัพธ์ของเราแสดงให้เห็นว่าธรรมาภิบาลกำลังดิ้นรนเพื่อหาทางขึ้นในโมร็อกโก แม้ว่าจะมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทั้งหมดที่เกิดขึ้น

ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างระบบดิจิทัล และธรรมาภิบาลที่เกิดขึ้นจากการศึกษาของเราสามารถอธิบายได้ด้วยข้อเท็จจริงที่ว่าธรรมาภิบาลกำลังดิ้นรนเพื่อหาทางลาดที่สูงขึ้นในโมร็อกโก นอกจากดัชนีการคอร์รัปชั่นที่เสื่อมลง เผยให้เห็นข้อจำกัดของนโยบาย และแผนงานต่อต้านการทุจริต การสำแดงของความยากจน และความล่อแหลมยังคงปรากฏอยู่ พวกเขาเปิดเผยไม่เพียงแต่ข้อจำกัดของนโยบายที่ดำเนินการในพื้นที่นี้ แต่ยังส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในชีวิตทางการเมือง และการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตำแหน่งของพลเมืองเกี่ยวกับคุณภาพการบริการสาธารณะอยู่ห่างไกลจากสะท้อนถึงระดับความไว้วางใจที่ต้องการ ในส่วนของระบบดิจิทัลไม่ได้สร้างผลกระทบที่คาดหวังในแง่ของธรรมาภิบาล ด้วยเหตุผลที่เชื่อมโยงกับกระบวนการแนะนำเทคโนโลยีดิจิทัลเอง แท้จริงแล้วการนำระบบดิจิทัลมาใช้ในขั้นต้นนั้นไม่ได้อยู่ภายในกรอบของวิสัยทัศน์แบบบูรณาการ เพื่อเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงธรรมาภิบาล แต่อยู่ในกรอบของโปรแกรม และการดำเนินการ นอกจากนี้ มีความพยายามเพียงเล็กน้อยในการลงทุนในการทำให้วัฒนธรรมดิจิทัลเป็นที่นิยมในหมู่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งพลเมือง เป็นที่น่าสังเกตว่าการวิเคราะห์ตามสหสัมพันธ์เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะหาข้อสรุปที่ชัดเจนเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างการแปลงเป็นดิจิทัล และธรรมาภิบาลในโมร็อกโก ด้วยเหตุนี้ เราจึงอยู่ระหว่างการขยายการศึกษานี้โดยอาศัยวิธีการทางสถิติเชิงลึกมากขึ้น

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า งานวิจัยทั้งหมดได้กล่าวไปในทิศทางเดียวกัน เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล ว่ามีความจำเป็นในการนำมาใช้ในองค์กรเป็นอย่างมากเพราะ ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับแล้วว่า หลักธรรมาภิบาล เป็นหลักการสมัยใหม่ซึ่งประเทศที่พัฒนาแล้วได้นำมาใช้ในการบริหารภาครัฐหรือการประกอบธุรกิจของบริษัทเอกชนต่าง ๆ และการเพิ่มอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศนั้น ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชิงคุณภาพมากขึ้น ธรรมาภิบาล จึงเป็นหลักสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร ทั้งภาครัฐ และเอกชน สามารถยกระดับ และสร้างความน่าเชื่อถือขององค์การได้ในระดับสูงรวมถึงช่วยเพิ่มศักยภาพขององค์กร ให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่มีความสุจริตโปร่งใส และเป็นธรรม และผู้วิจัยจะได้นำไปใช้ในการอ้างอิงในการอภิปรายผลการวิจัยต่อไป

2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการศึกษาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย รวมทั้งการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐในจังหวัดเลย ตลอดจนการสร้างเครือข่าย ซึ่งเป็นภารกิจที่กำหนดโดยกฎหม ายและระเบียบที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ดังนี้

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3
ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาเรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1 รูปแบบการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยศึกษาการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ ดังนี้

3.1.1 การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร โดยศึกษาข้อมูลจากกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด คู่มือการติดตามโครงการ

3.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ทราบถึงกระบวนการในการปฏิบัติงานการสอดส่อง และให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลทั้งเชิงบวก และเชิงลบ

3.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำเสนอในรูปของการพรรณนา

3.2 กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3.2.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ผลการดำเนินการ และปัญหาอุปสรรคในการสอดส่อง และให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยกลุ่มเป้าหมายหรือผู้ให้ข้อมูลต่าง ๆ ประกอบด้วยผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการธรรมภิบาลจังหวัด และคณะกรรมการธรรมาภิบาล ประกอบด้วยผู้แทนจาก 3 ส่วนคือ ภาคประชาสังคมจำนวน 9 คน ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่น ซึ่งไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารจำนวน 3 คน และผู้แทน

ภาคธุรกิจเอกชนจำนวน 3 คน ที่ปรึกษาจำนวน 3 คน รวม 19 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ อดีตรองประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ผู้ช่วยเลขานุการผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน 2 คน รวม 21 คน และ เครือข่าย ที่เป็นผลสะท้อนจากการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ได้แก่ 1.หน่วยงานท้องถิ่น 1 คน 2. สถาบันการศึกษา 1 คน 3. หน่วยงานภาครัฐ 1 คน 4. ภาคประชาสังคม 1 คน รวมทั้งสิ้น 25 คน

3.2.2 การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย

1. คัดเลือกจากกการมีประสบการณ์ ในการปฏิบัติหน้าที่การสอดส่อง และให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่รัฐในจังหวัด ให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

2. อำนาจหน้าที่ที่ถูกแต่งตั้ง จาก 3 ภาคส่วน ได้แก่ ภาคประชาสังคม ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่น ซึ่งไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน และที่ปรึกษา

3. เครือข่าย ที่เป็นผลสะท้อนจากการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อ เสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ได้แก่ 1.หน่วยงานท้องถิ่น 2. สถาบันการศึกษา 3. หน่วยงานภาครัฐ 4. ภาคประชาสังคม

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ดังนั้น การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจึงดำเนินการโดยอาศัยเครื่องมือ ดังนี้

3.3.1 การศึกษาวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาวิจัยข้อมูลทุติยภูมิ (Secomdary Data) จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานที่ต้องปฏิบัติ ประกอบด้วย ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พ.ศ.2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เอกสาร บทความรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรการธรรมาภิบาลจังหวัด

3.3.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In - dept Interview) ใช้แบบประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการธรรม-ภิบาลจังหวัด และคณะกรรมการธรรมาภิบาล ประกอบด้วยผู้แทนจาก 3 ส่วนคือ ภาคประชาสังคม จำนวน 9 คน ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่น ซึ่งไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารจำนวน 3 คน และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนจำนวน 3 คน ที่ปรึกษาจำนวน 3 คน รวม 19 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ อดีตรองประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ผู้ช่วยเลขานุการผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน 2 คน รวม 21 คน และ เครือข่าย ที่เป็นผลสะท้อนจากการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ได้แก่ 1.หน่วยงานท้องถิ่น 1 คน 2. สถาบันการศึกษา 1 คน 3. หน่วยงานภาครัฐ 1 คน 4. ภาคประชาสังคม 1 คน รวมทั้งสิ้น 25 คนที่มีต่อกระบวนการการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการ

ธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 คำถามการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการวิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย มีปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินการและมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

ตอนที่ 3 คำถามการสัมภาษณ์เกี่ยวกับผลการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

ตอนที่ 4 คำถามการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

ตอนที่ 5 คำถามการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเสนอแนวทางในการพัฒนาการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะ การปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

3.4 การเก็บรวมรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ประกอบด้วย เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของรัฐบาล กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก รวมทั้งการรับฟังความคิดเห็นโดยการสัมภาษณ์ และการสังเกตกลุ่มเป้าหมาย โดยการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ประกอบด้วย ข้อคิดเห็นที่มีต่อการสอดส่อง และให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย การสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย อาทิเช่น การคัดเลือกโครงการในการออกสอดส่อง วิธีการสอดส่องโครงการ การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสรุปผลการสอดส่องนำเสนอที่ประชุม การให้ข้อเสนอแนะ การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ บุคลากร งบประมาณ สถานที่ การประชาสัมพันธ์ การสร้างเครือข่าย ปัจจัยด้านอื่น ๆ

3.4.1 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลตามแนวคำถามในการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และรวมถึงข้อคำถามที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการสังเกต โดยการใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview หรือ SSI) ในการสัมภาษณ์ผู้รู้ให้ข้อมูลเป็นสำคัญ ส่วนการให้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลในระดับองค์กรนั้นจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์รายบุคคลกับหัวหน้าองค์กร คณะกรรมการในองค์กร และสมาชิกในองค์กร โดยมีแนวทางการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ในขณะที่ทำการศึกษาผู้วิจัยจะปรับแนวทางในการสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้นเสมอ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม และตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะทำการบันทึกเสียงด้วยเครื่องบันทึกเสียง พร้อมบันทึกภาพ รวมถึงการจดบันทึกอย่างละเอียด

3.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นองค์รวมและสมบูรณ์มากที่สุด ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.4.2.1 การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ เช่น บทความ หนังสือ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ เอกสารเผยแพร่ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จากห้องสมุดของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และจากหน่วยงานองค์กรภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

3.4.2.2 การศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากปรากฏการณ์จริง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากการสังเกต และการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้แทนคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย อาทิ

1. ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี
2. รองประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด
3. ที่ปรึกษาคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด
4. คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย
5. เจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ
6. เครือข่าย ที่เป็นผลสะท้อนจากการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ได้แก่ 1.หน่วยงานท้องถิ่น 2. สถาบันการศึกษา 3. หน่วยงานภาครัฐ 4. ภาคประชาสังคม

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะนำแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการศึกษา เพื่อเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์ภายใต้กรอบแนวคิดแบบการตีความตามระเบียบ ข้อบังคับ โดยการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

3.5.1 ข้อมูลด้านเอกสาร จะเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการวิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ตามกรอบแนวทาง วิธีการในการดำเนินการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ ใน 2 ส่วน คือ 1.การสอดส่องแผนงาน/โครงการของจังหวัด และกลุ่มจังหวัด และส่วนราชการในจังหวัด ตลอดจน 2.การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด (เรื่องร้องเรียน) ทั้งนี้จะมีศึกษาผลการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย จากรายงานผลการสอดส่องประจำปี และศึกษาการสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

3.5.2 การนำเสนอข้อมูลใช้หลักพรรณนาวิธี ให้เห็นการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ผลการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ตลอดจนการสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย และเสนอให้มีส่วนผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับ บทบาท อำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อให้เกิดการใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพต่อไป

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากงานวิจัยเรื่องการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลยในครั้งนี้ โดยใช้รูปแบบของงานวิจัยเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Quaitative research) โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการธรรมภิบาลจังหวัด และคณะกรรมการธรรมาภิบาล ประกอบด้วยผู้แทนจาก 3 ส่วน คือ ภาคประชาสังคมจำนวน 9 คน ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่น ซึ่งไม่ได้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารจำนวน 3 คน และผู้แทนภาคธุรกิจเอกชนจำนวน 3 คน ที่ปรึกษาจำนวน 3 คน รวม 19 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ อดีตรองประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ผู้ช่วยเลขานุการผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน 2 คน รวม 21 คน และ เครือข่าย ที่เป็นผลสะท้อนจากการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ได้แก่ 1.หน่วยงานท้องถิ่น 1 คน 2. สถาบันการศึกษา 1 คน 3. หน่วยงานภาครัฐ 1 คน 4. ภาคประชาสังคม 1 คน รวมทั้งสิ้น 25 คน

ผลการศึกษาพบว่า

4.1 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

จากการประมวลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์เชิงลึก สามารถนำเสนอถึงปัญหาของกระบวนการปฏิบัติภารกิจได้ดังนี้

การสอดส่องแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด หรือแผนงาน/โครงการของส่วนราชการในจังหวัด รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ ซึ่งไม่จำกัดว่าเป็นแผนงาน/โครงการที่ดำเนินการในปีงบประมาณใดการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด ในความหมายนี้คือ การดำเนินการกรณีเรื่องที่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด สอดส่องแล้วพบเห็นในพื้นที

4.1.1 การคัดเลือกโครงการ

“...การคัดเลือกโครงการเป็นโครงการที่มีผลกระทบกับประชาชนเป็นส่วนใหญ่ เป็นโครงการที่มีการใช้งบดำเนินการสูง เป็นโครงการที่พิจารณาแล้ว เห็นว่ามีความไม่โปร่งใส และเป็น

โครงการที่อยู่ในความสนใจของประชาชน...” (สัมภาษณ์ A3 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

“...ในความคิดเห็นการคัดเลือกโครงการเป็นแผนงานหรือโครงการที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต ตลอดจนใช้งบประมาณสูง เป็นแผนงานหรือโครงการที่ไม่มีความก้าวหน้าเท่าที่ควร...” (สัมภาษณ์ A7 กรรมการภาคประชาสังคม, 10 มิถุนายน 2566)

“...การคัดเลือกโครงการควรที่จะมีการแยกประเภท ในการออกการสอดส่อง ยกตัวอย่าง เช่น การก่อสร้างถนน อาคาร เป็นต้น หลักจากกแยกประเภทโครงการแล้ว ถึงมาถุงขั้นตอนการคัดเลือกโครงการ ว่าจะเลือกออกสอดส่องโครงการประเภทไหน ตามลำดับความสำคัญ...” (สัมภาษณ์ C1 กรรมการภาคเอกชน, 14 มิถุนายน 2566)

“...ส่วนมากจะตรวจสอบงบพัฒนาจังหวัด จากการสังเกต เห็นว่าดีอยู่แล้ว อีกทั้งทางจังหวัดก็มีขั้นตอนการพิจารณางบดังกล่าวที่ละเอียดรอบคอบพอสมควรอยู่แล้ว ฉะนั้นถ้าเป็นไปได้ คณะกรรมการธรรมาภิบาล ควรตรวจทั้งหมด พยายามออกไปให้ครบทุกโครงการ โดยแยกเป็นสายช่วยกันดู โครงการต่าง ๆ จะเรียบร้อย ไม่มีปัญหา...” (สัมภาษณ์ E1 อดีตรองประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด, 10 มิถุนายน 2566)

“...การคัดเลือกโครงการตามหลักเกณฑ์เป้าหมาย ที่สำนักนายกรัฐมนตรีกำหนดเอาไว้ ซึ่งต้องเป็นโครงการที่มีงบประมาณ และความจำเป็นที่มีผลต่อกระทบกับประชาชน โดยพิจารณาโครงการทุกระดับในจังหวัด รวมทั้งรัฐวิสาหกิจในจังหวัด ภายใต้อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ตลอดจนงบฟังชั่นของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มีงบประมาณสูง ๆ การคัดเลือกโครงการก็ใช้หลักเกณฑ์ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น...” (สัมภาษณ์ E2 ผู้ช่วยเลขา, 10 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย สรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ การคัดเลือกโครงการเป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ได้กำหนดไว้หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกที่ชัดเจน

4.1.2 วิธีการสอดส่องแผนงาน/โครงการ

“...วิธีการสอดส่องจะเป็นการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น แบบแปลนการก่อสร้าง , TOR, รายละเอียดของสัญญาจากนั้นก็สอบถามและสังเกตการดำเนินการตามแผนฯ อุปสรรค ปัญหา ผลกระทบโครงการข้อร้องเรียน การมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนวิธีปฏิบัติเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี(หลักธรรมาภิบาล)...” (สัมภาษณ์ A3 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

“...คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดลงพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเตรียมข้อมูล แผนงานโครงการ เพื่อส่งมอบให้กับคณะกรรมการ โดยมีผู้แทนหน่วยงานดังกล่าว ลงพื้นที่พร้อมกัน เพื่อให้ข้อมูลในการสอดส่องโครงการ” (สัมภาษณ์ A5 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ เป็นการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดเตรียมข้อมูลแผนงานโครงการ เพื่อส่งมอบให้กับคณะกรรมการ โดยมีผู้แทนหน่วยงานดังกล่าว ลงพื้นที่พร้อมกัน

4.1.3 การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

“...ให้ฝ่ายเลขานุการ ก.ธ.จ. (ผู้ช่วยเลขานุการก.ธ.จ.จังหวัด) ประสานงานกับผู้ประสานงานระดับพื้นที่ของหน่วยงานที่มีอำนาจโดยตรง เพื่อนัดหมายลงพื้นที่ด้วยกัน...” (สัมภาษณ์ A5 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

“...การประสานงานฯในทางปฏิบัติคณะทำงาน ทีมผู้ช่วยเลขานุการฯ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่/ข้าราชการ เป็นเจ้าหน้าที่หลักในการสอดส่อง/แจ้งกำหนดการ/การขอข้อมูลดำเนินการกับหน่วยงานที่ไปสอดส่อง ตลอดจนทำแผนงาน/กำหนดการเพื่อดำเนินการร่วมกัน...” (สัมภาษณ์ A3 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

“...ส่วนใหญ่ก็ให้ความร่วมมือดี อาจจะมีหนึ่งหรือสองหน่วยงาน ที่อาจจะมองการทำงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ว่าไม่ได้ดำเนินการแบบจริงจังในช่วงแรกๆ แต่พอทราบถึงการทำงานที่จริงจัง ก็จะให้ความร่วมมือดี การประสานงานครั้งต่อไปก็มีการพัฒนาที่ดี...” (สัมภาษณ์ E2 ผู้ช่วยเลขา, 10 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือฝ่ายเลขานุการ ก.ธ.จ. (ผู้ช่วยเลขานุการก.ธ.จ.จังหวัด) จะประสานงานกับผู้ประสานงานระดับพื้นที่ของหน่วยงานที่มีอำนาจโดยตรง แล้วนัดหมายลงพื้นที่พร้อมกัน

4.1.4 การสรุปผลการสอดส่องนำเสนอที่ประชุม

“...เป็นหน้าที่ของฝ่ายเลขาคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ดำเนินการนัดประชุม รับฟังความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการ ซึ่งจะเป็นไปตามมติเสียงส่วนใหญ่ของที่ประชุม...” สัมภาษณ์ A7 กรรมการภาคประชาสังคม, 10 มิถุนายน 2566)

“...เป็นหน้าที่ของผู้ช่วยเลขาที่จะต้องดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ ทั้งนี้มีความคาดหวังที่จะเห็นคณะกรรมการมีศักยภาพในการสรุปผล ตามมุมมองของแต่ละคนมากกว่านี้...” (สัมภาษณ์ E2 ผู้ช่วยเลขา, 10 มิถุนายน 2566)

“...คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ตลอดจนท่านที่ปรึกษา สรุปผลการสอดส่องของตนเองแล้วรอเสนอที่ประชุมฯ เพื่อสรุปเป็นความเห็น ตลอดจนข้อเสนอแนะผลการสอดส่อง ซึ่งจะไปเป็นความเห็นของที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดต่อไป” (สัมภาษณ์ A3 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ สรุปผลการสอดส่องของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดที่ออกสอดส่องโครงการ เพื่อเสนอที่ประชุมฯ แล้วสรุปเป็นความเห็นของที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

4.1.5 การให้ข้อเสนอแนะ

“...ให้ข้อเสนอแนะจากการไปสอดส่องโครงการของคณะกรรมการแต่ละท่านแล้วสรุปเป็นข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อแจ้งหน่วยงานที่ไปสอดส่อง....” (สัมภาษณ์ A3 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

“...คณะกรรมการแต่ละคน เสนอความคิดเห็นที่จะเสนอแนะ ตามความเห็นของแต่ละคน และเป็นไปตามมติที่ประชุม...” (สัมภาษณ์ A7 กรรมการภาคประชาสังคม, 10 มิถุนายน 2566)

“...มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานไว้ เพื่อจะได้ร่วมกันพิจารณารักษาผลประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ...” (สัมภาษณ์ A5 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือการให้ข้อเสนอแนะ จะเป็นข้อเสนอแนะตามมติที่ประชุมของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

4.1.6 การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

“...เป็นหน้าที่ของประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด นั่นก็คือผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ที่กำกับดูแล โดยการออกหนังสือถึงหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้มีข้อเสนอแนะไป ตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการฯ...” (สัมภาษณ์ E2 ผู้ช่วยเลขา, 10 มิถุนายน 2566)

“...เป็นการสนับสนุน ส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ แผนงาน/โครงการและเป็นการกระตุ้นให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โปร่งใส ไร้ทุจริต...” (สัมภาษณ์ A5 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

“...ให้แต่ละหน่วยงานของโครงการที่ดำเนินการตามข้อเสนอแนะ มานำเสนอต่อคณะกรรมการ ก.ธ.จ.ในวันประชุม พร้อมหลักฐาน เอกสาร ภาพถ่าย และลงดูพื้นที่...” (สัมภาษณ์ A7กรรมการภาคประชาสังคม, 10 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ออกหนังสือถึงหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้มีข้อเสนอแนะไป ตามมติของที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวปฏิบัติตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

4.1.7 การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด (เรื่องร้องเรียนของประชาชน)

4.1.7.1 การรับเรื่องร้องเรียน/การวิเคราะห์เรื่องร้องเรียน

“...เรื่องร้องเรียน ก็เป็นภารกิจหนึ่งว่าด้วยธรรมาภิบาล เรื่องปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ทุกคนต้องให้การช่วยเหลือ แต่ต้องให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลก่อน แก้ไขก่อน ถ้าแก้ไขไม่ได้ อาจติดเรื่องอิทธิพลหรือมีความใกล้ชิดกัน ลักษณะนี้คณะกรรมการจึงจะเข้าไปดู...” (สัมภาษณ์ E2 ผู้ช่วยเลขา, 10 มิถุนายน 2566)

“...ในความคิดของข้าพเจ้า คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ยังไม่สามารถเข้าถึงประชาชนทุกคน ดังนั้นประชาชนจึงไม่ได้มาร้องเรียนกับคณะกรรมการโดยตรง แต่จะไปร้องเรียนทาง

จังหวัดเป็นส่วนใหญ่ หรือถ้าหน่วยงานที่อยู่ใกล้ และเป็นสิ่งที่ประชาชนรู้จักและคุ้นเคยก็จะไปร้องเรียนที่นั่นก่อน...” (สัมภาษณ์ C1 กรรมการภาคเอกชน, 14 มิถุนายน 2566)

“...เมื่อคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ได้รับเรื่องร้องเรียน ฝ่ายเลขานุการ จะนำเรื่องร้องเรียนเสนอที่ประชุม เพื่อพิจารณาวิเคราะห์เป็นเรื่องอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด หรือไม่เป็นเบื้อต้น เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป....” (สัมภาษณ์ A3 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ต้องมีการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวเป็นไปตามเกณฑ์หรือไม่ จากนั้นก็จะมีมติรับเรื่องหรือส่งต่อหน่วยงานอื่นที่มีอำนาจโดยตรง

4.1.7.2 วิธีการสอดส่องเรื่องร้องเรียน

“...ต้องมีการประชุม คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด จะนัดผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องลงพื้นที่ เพื่อออกสอดส่อง พร้อมข้อมูล...” (สัมภาษณ์ A5 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

“...ให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ที่รับผิดชอบพื้นที่ สอดส่องหาข้อมูลที่น่าเชื่อถือ นำเสนอให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดทราบ เพื่อนำไปสู่การพิจารณาในที่ประชุม เพื่อพิจารณาข้อเท็จจริงต่อไป...” (สัมภาษณ์ A7 กรรมการภาคประชาสังคม, 10 มิถุนายน 2566)

“...เมื่อที่ประชุมพิจารณาเรื่องร้องเรียนของประชาชน ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยพิจารณาเอกสาร ตลอดจนสอบถามข้อมูลจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด สรุปเป็นมติที่ประชุม เสนอแนะ แจ้งจังหวัดหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ....” (สัมภาษณ์ A3 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยพิจารณาเอกสาร ตลอดจนสอบถามข้อมูลจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดที่รับผิดชอบพื้นที่ดังกล่าว สรุปเป็นมติที่ประชุม เสนอแนะ แจ้งจังหวัดหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการต่อไป

4.1.7.3 การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

“...ฝ่ายเลขานุการจะเป็นผู้ดำเนินการติดต่อโครงการฯ....” (สัมภาษณ์ A3 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

“...มีหนังสือแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นัด วัน เวลา สถานที่ ออกสอดส่องให้ทราบก่อน โดยประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด” (สัมภาษณ์ A5 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

“...ให้เลขานุการคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เสนอผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อประสานให้หน่วยงานที่ถูกร้องเรียน มานำเสนอข้อมูล เมื่อพิจารณาแล้วและมีมติของที่ประชุมเป็นสำคัญ...” (สัมภาษณ์ A7 กรรมการภาคประชาสังคม, 10 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือประสานให้หน่วยงานที่ถูกร้องเรียน มานำเสนอข้อมูล เมื่อพิจารณาแล้วและมีมติของที่ประชุมเป็นสำคัญ

4.1.7.4 การสรุปผลการสอดส่องนำเสนอที่ประชุม

“...วิธีการสรุปผลการสอดส่องของคณะกรรมการแต่ละคน โดยจะสรุปเป็นผลการสอดส่องของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดต่อไป....” (สัมภาษณ์ A3 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

“...ให้เลขานุการคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดนัดประชุม และนำเสนอผล เพื่อพิจารณาเห็นชอบ...” (สัมภาษณ์ A7 กรรมการภาคประชาสังคม, 10 มิถุนายน 2566)

“...มีการประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด นำผลสรุปการออกสอดส่องของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เข้าที่ประชุมฯ เพื่อมีมติรับรอง....” (สัมภาษณ์ A5 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดแต่ละท่านที่ออกสอดส่องโครงการ ต้องสรุปผลการสอดส่องของตนเอง เพื่อเอาเข้าที่ประชุมฯ เพื่อมีมติเป็นความเห็นในภาพรวมต่อไป

4.1.7.5 การให้ข้อเสนอแนะ

“...หากมีข้อเสนอแนะ ในที่ประชุมคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด คณะกรรมการสามารถเสนอได้ หากมี....” (สัมภาษณ์ A5 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

“...สรุปเป็นข้อเสนอแนะ ของกรรมการแต่ละท่าน ให้เป็นข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ....” (สัมภาษณ์ A3 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

“...ตามความคิดเห็นของแต่ละคนที่สอดส่องพบข้อบกพร่อง ควรที่จะเสนอที่ประชุมเห็นชอบ เพื่อเป็นมติในการเสนอแนะต่อไป...” (สัมภาษณ์ A7 กรรมการภาคประชาสังคม, 10 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดแต่ละท่านที่ออกสอดส่องโครงการ ต้องสรุปข้อเสนอแนะตามความเห็นของตนเอง เพื่อเอาเข้าที่ประชุมฯ เพื่อมีมติเป็นข้อเสนอแนะในภาพรวมต่อไป

4.1.7.6 การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

“...ให้หน่วยงานที่ถูกคณะกรรมการให้ข้อเสนอแนะ ควรปฏิบัติตามข้อเสนอแนะนั้น พร้อมทั้งทำหลักฐานเอกสาร ภาพถ่าย เตรียมความพร้อมเพื่อให้คณะกรรมการดำเนินการสอดส่องพื้นที่อีกครั้ง...” (สัมภาษณ์ A7 กรรมการภาคประชาสังคม, 10 มิถุนายน 2566)

“...โครงการใดที่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดได้เสนอแนะไว้ เมื่อมีการประชุมโดยมีมติว่าจะต้องไปติดตามผลการดำเนินการ ตามข้อเสนอแนะที่ให้ไว้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาผล

ประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ....” (สัมภาษณ์ A5 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

“...ในการติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ จะมีการกำนดระยะเวลาที่หน่วยงานดำเนินการแจ้งกลับมา....” (สัมภาษณ์ A3 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ เมื่อคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดได้มีข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานไว้เมื่อมีการประชุมและมีมติว่าจะต้องไปติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะที่ให้ไว้ อาจจะมีการออกหนังสือสอบถามความคืบหน้าหรือเชิญหน่วยงานนั้น ๆมาชี้แจงความคืบหน้าก็ได้

4.1.7.7 ปัจจัยด้านอื่น ๆ

“...คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดต้องทำใจ เพราะแต่ละหน่วยงานที่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดที่ได้ดำเนินการออกไปสอดส่องโครงการ ไม่มีหน่วยงานไหนที่ชอบให้ไป แต่ก็ภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งที่ได้รักษาผลประโยชน์ให้กับประชาชนและประเทศชาติ....” (สัมภาษณ์ A5 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

“...บุคลากรของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ต้องมีวิสัยทัศน์ เสียสละ มีความเป็นกลาง มองประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ...” (สัมภาษณ์ A7 กรรมการภาคประชาสังคม, 10 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ต้องมีวิสัยทัศน์ เสียสละ มีความเป็นกลาง มองประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

ตารางที่ 4.2 วิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

การวิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย	
S **จุดแข็ง**	1. การตรวจสอบจากภาคประชาชน 2. การคัดเลือกโครงการเป็นไปตามมติที่ประชุม ได้กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกที่ชัดเจน 3. วิธีการสอดส่องโครงการ เป็นการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วลงพื้นที่โครงการด้วยกัน 4. การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ฝ่ายเลขานุการ ก.ธ.จ. (ผู้ช่วยเลขานุการ ก.ธ.จ.จังหวัด) จะประสานงานกับผู้ประสานงานระดับพื้นที่ของหน่วยงานที่มีอำนาจโดยตรง แล้วนัดหมายลงพื้นที่พร้อมกัน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

การวิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย	
	5. การสรุปผลการสอดส่องนำเสนอที่ประชุม 6. สรุปผลการสอดส่องของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดที่ออกสอดส่องโครงการ เพื่อเสนอที่ประชุมฯ 7. การให้ข้อเสนอแนะ จะเป็นข้อเสนอแนะตามมติที่ประชุมของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด 8. การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ
W **จุดอ่อน**	1. การขาดงบประมาณ 2. การคัดเลือกโครงการทำได้ไม่ทั่วถึง 3. การลงพื้นที่สอดส่องโครงการ ทำได้ไม่ทั่วถึง มีเวลาจำกัด 4. การสรุปผลการสอดส่องนำเสนอที่ประชุม ขาดความรู้ 5. การให้ข้อเสนอแนะขาดความรู้ในการวิเคราะห์ 6. ขาดทักษะการสรุปผล
O **โอกาส**	1. พิจารณาคัดเลือกโครงการที่มีความสำคัญ เสี่ยงต่อการทุจริต และเป็นความเดือดร้อนของประชาชน 2. การมีส่วนร่วมของประชาชน 3. ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานราชการในจังหวัด
T **อุปสรรค**	1. ขาดแนวทางในการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญ คือ การให้ความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ เพิ่มทักษะในการวิเคราะห์ปัญหา ได้แก่ ความรู้ในการคัดเลือกโครงการ เทคนิคในการสอดส่องโครงการ เทคนิคในการสรุปผลการสอดส่องนำเสนอที่ประชุม และเทคนิคในการให้ข้อเสนอแนะ การจัดทำรายงานประจำปี 2. ขาดการสนับสนุนงบประมาณในส่วนกลาง

เมื่อวิเคราะห์ประเมินสภาวะแวดล้อมและสถานภาพของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยการใช้กรอบแนวคิดวิเคราะห์ SWOT Analysis เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การศึกษาการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย พบว่าปัญหาสำคัญในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะ การปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐ ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการคัดเลือกโครงการ การลงพื้นที่สอดส่องโครงการ การสรุปผลการสอดส่องนำเสนอที่ประชุม การให้ข้อเสนอแนะ การสรุปผลการสอดส่องจัดทำรายงานประจำปี ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้การสอดส่อง

และให้ข้อเสนอแนะ การปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐ ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลยยังไม่บรรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ยังขาดแนวทางในการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญ คือ การให้ความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ เพิ่มทักษะในการวิเคราะห์ปัญหา ได้แก่ ความรู้ในการคัดเลือกโครงการ เทคนิคในการสอดส่องโครงการ เทคนิคในการสรุปผลการสอดส่องนำเสนอที่ประชุม และเทคนิคในการให้ข้อเสนอแนะ การจัดทำรายงานประจำปี เป็นต้น

ดังนั้น การวิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยเน้นศักยภาพและความพร้อมที่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย มีอยู่และพยายามหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม หรือความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมภายนอก รวมทั้งแก้ไขจุดอ่อนของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลยด้วย เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้ มีโอกาสที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ได้เพิ่มมากขึ้น สามารถนำไปใช้ปรับปรุงแนวคิดและแนวปฏิบัติของ การจัดทำแผนงานหรือโครงการของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ให้มีโอกาสสร้างความสำเร็จมากขึ้น

4.2 ผลการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

4.2.1 ปฏิบัติภารกิจเป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม ตลอดจนไม่ละเมิดสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน

“...การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะ ในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดได้ดำเนินการให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานต่าง ๆ โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ส่วนรวม ตลอดจนไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ....” (สัมภาษณ์ A3 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ปฏิบัติภารกิจเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม ตลอดจนไม่ละเมิดสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน

4.2.2 ปฏิบัติภารกิจเพื่ออำนวยความสะดวก ให้บริการและสนองความต้องการของประชาชน

“...คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดจะต้องปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐ ด้วยความรอบคอบ ฉับไว โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง....” (สัมภาษณ์ A5 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ เป็นภารกิจหลักในทำงานเพื่ออำนวยความสะดวก ให้บริการและสนองความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด

4.2.3 ปฏิบัติภารกิจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

“...การปฏิบัติภารกิจของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดจะต้องดำเนินการตามความต้องการและสร้างความพึงพอใจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในพื้นที่โครงการเป็นสำคัญ ...” (สัมภาษณ์ A3 กรรมการภาคประชาสังคม, 10 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ โครงการต่าง ๆ ที่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด มีมติออกสอดส่องนั้น ก็เพื่อท้ายสุดประโยชน์จะตกแก่ประชาชนในพื้นที่

4.2.4 ปฏิบัติภารกิจให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพและมีความคุ้มค่า

“...มุ่งเน้นสอดส่องให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และกรอบระยะเวลา ถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนด ...” (สัมภาษณ์ B2 กรรมการภาคท้องถิ่น, 30 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ การปฏิบัติภารกิจของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เป็นภารกิจที่ให้มั่นใจว่าหน่วยงานของรัฐได้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพและมีความคุ้มค่า กับงบประมาณที่ได้รับมา

4.2.5 ปฏิบัติภารกิจโดยไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น ให้ทันต่อสถานการณ์ โดยเฉพาะเรื่องที่เป็นความเดือดร้อนและทุกข์ยากของประชาชน

“...การปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ รวดเร็วในการติดต่อประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขความเดือดร้อนและทุกข์ยากของประชาชน...” (สัมภาษณ์ B2 กรรมการภาคท้องถิ่น, 30 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชน ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น ให้ทันต่อสถานการณ์ โดยเฉพาะเรื่องที่เป็นความเดือดร้อนและทุกข์ยากของประชาชน

4.2.6 ปฏิบัติภารกิจโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส

“...ประชาชนเป็นผู้ที่จะได้รับประโยชน์โดยตรงจากโครงการต่าง ๆ ดังนั้นข้อมูลข่าวสารตลอดจน รายละเอียดโครงการ ประชาชนต้องทราบ ยกตัวอย่างเช่น ป้ายโครงการที่แสดงรายละเอียดที่ประชาชนต้องทราบ....” (สัมภาษณ์ A5 กรรมการภาคประชาสังคม, 14 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ การปฏิบัติภารกิจของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ปฏิบัติภารกิจโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส

4.2.7 ปฏิบัติภารกิจโดยมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานสม่ำเสมอและเผยแพร่ต่อสาธารณะ

"...หลังจากที่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดได้ปฏิบัติภารกิจออกสอดส่อง ก็จะมีการสรุปผลการสอดส่อง โดยแบ่งเป็นพื้นที่แล้วสรุปเป็นเอกสารเผยแพร่ต่อไป..." (สัมภาษณ์ A7 กรรมการภาคประชาสังคม, 10 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ปฏิบัติภารกิจเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานสม่ำเสมอ และเผยแพร่ต่อสาธารณะโดยสรุปเป็นรูปเล่มในรูปแบบรายงานผลการสอดส่องประจำปี

ตารางที่ 4.3 วิเคราะห์ผลการปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะ กรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย	
S **จุดแข็ง**	1. ปฏิบัติภารกิจเป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม ตลอดจนไม่ละเมิดสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน 2. ปฏิบัติภารกิจเพื่ออำนวยความสะดวก ให้บริการและสนองความต้องการของประชาชน 3. ปฏิบัติภารกิจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน 4. ปฏิบัติภารกิจให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพและมีความคุ้มค่า 5. ปฏิบัติภารกิจโดยไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น ให้ทันต่อสถานการณ์ โดยเฉพาะเรื่องที่เป็นความเดือดร้อนและทุกข์ยากของประชาชน 6. ปฏิบัติภารกิจโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส 7. ปฏิบัติภารกิจโดยมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานสม่ำเสมอและเผยแพร่ต่อสาธารณะ
W **จุดอ่อน**	1. ปริมาณโครงการในจังหวัดมีจำนวนมาก 2. แต่ละโครงการอยู่คนละพื้นที่กัน 3. ระยะทางแต่ละโครงการไม่เท่ากัน 4. ขาดงบประมาณ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย	
O **โอกาส**	1. พิจารณาคัดเลือกโครงการที่มีความสำคัญ เสี่ยงต่อการทุจริต และเป็นความเดือดร้อนของประชาชน 2. การมีส่วนร่วมของประชาชน 3. ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานราชการในจังหวัด 4. การเพิ่มเติมงบประมาณ เมื่อร้องขอ
T **อุปสรรค**	1. การให้รายละเอียดโครงการ ไม่ครบถ้วนเพียงพอ 2. โครงการล่าช้า จากคู่สัญญา 3. นโยบายจากส่วนกลางมีการเปลี่ยนแปลงบ่อย 4. ความต่อเนื่องของนโยบาย

เมื่อวิเคราะห์ประเมินสภาวะแวดล้อมและสถานภาพของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยการใช้กรอบแนวคิดวิเคราะห์ SWOT Analysis เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การศึกษาผลการปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย พบว่า การออกสอดส่องโครงการต่าง ๆ แต่ละโครงการอยู่คนละพื้นที่กัน ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ขาดงบประมาณการออกตรวจสอดส่องของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพราะปริมาณโครงการในจังหวัด มีโครงการจำนวนมาก แต่ละโครงการอยู่คนละพื้นที่กัน ควรกำหนดค่าใช้จ่ายตามระยะทางของโครงการ ทำให้สามารถออกสอดส่องโครงการต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น การสอดส่องติดตามโครงการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เป็นเรื่องที่สอดส่องค่อนข้างยาก เนื่องจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ไม่รู้จักพื้นที่ดำเนินโครงการทุกโครงการ บางโครงการขาดรายละเอียดของแผนงาน/โครงการ ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ต้องอาศัยข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เป็นหลัก ดังนั้นการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณ นำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะยังทำได้ไม่เต็มที่ ประกอบกับคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดบางท่าน ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด จึงไม่สามารถให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

ดังนั้น การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยเน้นศักยภาพและความพร้อมที่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ที่มีอยู่และพยายามหลีกเลี่ยงภัยคุกคาม หรือความเสี่ยงจากสภาพแวดล้อมภายนอกรวมทั้งแก้ไขจุดอ่อนของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลยด้วย เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้มีโอกาสที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ได้เพิ่มมากขึ้น สามารถนำไปใช้ปรับปรุงแนวคิดและแนวปฏิบัติของ

การจัดทำแผนงานหรือโครงการของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ให้มีโอกาสสร้างความสำเร็จมากขึ้น

4.3 การสร้างเครือข่ายการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

4.3.1 ความสำคัญการเป็นเครือข่าย

“...ความสำคัญของการเป็นเครือข่าย ทำให้การปฏิบัติภารกิจของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น...” (สัมภาษณ์ B2 กรรมการภาคท้องถิ่น, 30 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ เนื่องจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เป็นตัวแทนเพียงบางอำเภอ แต่บางอำเภอไม่มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด การมีเครือข่ายจึงมีความสำคัญ เพราะจะทำให้อุดโหว่ตรงนี้ได้ เครือข่ายจะช่วยให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.3.2 ประโยชน์การเป็นเครือข่าย

“...ทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร รวมถึงการทำงานร่วมกัน รวมทั้งเกิดประสิทธิภาพในการทำงาน...” (สัมภาษณ์ A3 กรรมการภาคประชาสังคม, 10 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ การเป็นเครือข่าย สามารถดูแลผลประโยชน์ในพื้นที่ตนเองได้มากขึ้น รวดเร็วขึ้น หมายรวมถึงพื้นที่ข้างเคียงด้วย

4.3.3 ปัจจัย ปัญหาต่อการเป็นเครือข่าย

“...มีระเบียบการทำงานที่ยุ่งยาก ตลอดจนวิธีการดำเนินงานของเครือข่ายอยู่ภายใต้การควบคุม ไม่เป็นอิสระเท่าที่ควร ไม่มีงบประมาณในการสนับสนุนการทำงานของเครือข่าย...” (สัมภาษณ์ A3 กรรมการภาคประชาสังคม, 10 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับเครือข่าย ยังไม่ชัดเจน ขาดงบประมาณสนับสนุนการทำงานอย่างต่อเนื่อง

4.3.4 แนวทางแก้ไขปัญหา

“...มีการลงพื้นที่ พบปะเครือข่ายอย่างสม่ำเสมอ ให้ความรู้ ข้อมูลและงบประมาณที่เพียงพอต่อการพัฒนาเครือข่าย...” (สัมภาษณ์ A7 กรรมการภาคประชาสังคม, 10 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ กำหนดนโยบาย บทบาทหน้าที่ ให้ชัดเจน มีงบประมาณสนับสนุน มีความต่อเนื่องของโครงการเพื่อการพัฒนาเครือข่ายที่ยั่งยืน

ตารางที่ 4.4 วิเคราะห์การสร้างเครือข่ายการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

การสร้างเครือข่ายการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย	
S **จุดแข็ง**	1. การให้ความสำคัญการเป็นเครือข่าย 2. กรรมการทราบประโยชน์การเป็นเครือข่าย 3. เครือข่ายมีทัศนะคติที่ดีต่อการเป็นเครือข่าย 4. เป็นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
W **จุดอ่อน**	1. การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับเครือข่าย ยังไม่ชัดเจน ขาดงบประมาณสนับสนุนการทำงานอย่างต่อเนื่อง 2. การสร้างเครือข่ายทำได้ยาก 3. ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทเครือข่าย
O **โอกาส**	1. จัดทำงบประมาณในการสร้างเครือข่าย 2. มีการส่งเสริมส่วนร่วมของประชาชน 3. จัดอบรมเพิ่มเติมความรู้แก่เครือข่าย
T **อุปสรรค**	1. ขาดแนวทางในการพัฒนาเครือข่าย อย่างต่อเนื่อง 2. ไม่มีการให้ความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ เพิ่มทักษะในการวิเคราะห์ปัญหา ได้แก่ ความรู้ในการคัดเลือกโครงการ เทคนิคในการสอดส่องโครงการแก่เครือข่าย

เมื่อวิเคราะห์ประเมินสภาวะแวดล้อมและสถานภาพของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยการใช้กรอบแนวคิดวิเคราะห์ SWOT Analysis เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 การศึกษาผลการสร้างเครือข่ายการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย พบว่า เนื่องจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เป็นตัวแทนเพียงบางอำเภอ แต่บางอำเภอไม่มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด การมีเครือข่ายจึงมีความสำคัญ เพราะเครือข่ายจะช่วยให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.4 การเสนอแนวทางในการพัฒนาการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะ การปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

4.4.1 แนวทางในการพัฒนาการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

“...เสนอปรับปรุงพัฒนา โดยเพิ่มงบประมาณการออกตรวจสอดส่องของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด โดยแยกออกจากค่าใช้จ่ายบริหารอื่น ๆ เพราะปริมาณโครงการในจังหวัด มี

โครงการจำนวนมาก แต่ละโครงการอยู่คนละพื้นที่กัน จึงทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เสนอพัฒนาปรับปรุงเรื่องงบประมาณเป็นหลักก่อน สามารถกำหนดค่าใช้จ่าย ตามระยะทางของโครงการ อาจกำหนดไว้กิโลเมตรละ 4-5 บาท จึงจะสามารถออกสอดส่องโครงการต่าง ๆได้มากยิ่งขึ้น...” (สัมภาษณ์ E1 รองประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด, 10 มิถุนายน 2566)

“...เสนอควรแก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับขอบข่ายอำนาจหน้าที่ เพิ่มเติมองค์ความรู้ให้แก่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดให้มากขึ้น ควรสร้างเครือข่ายให้มากขึ้น ในระดับหมู่บ้านๆละ 2-3คน กฎหมายยังไม่เอื้อให้เป็นองค์กรที่อิสระอย่างแท้จริง โดยเฉพาะผู้ช่วยเลขานุการ ไม่ควรสังกัดขึ้นตรงกับจังหวัดควรที่จะขึ้นตรงกับสำนักนายกรัฐมนตรี...” (สัมภาษณ์ E2 ผู้ช่วยเลขา, 10 มิถุนายน 2566)

“...หากมองเรื่องการพัฒนา คงจะกล่าวได้ว่า งบประมาณเป็นเรื่องใหญ่ แต่รัฐไม่ต้องจัดสรรงบประมาณมาเพื่อกการนี้เลยก็ได้ แต่ควรแก้ไขระเบียบ เห็นว่าโครงการไหนมีความสำคัญ ควรที่จะให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลออกสอดส่อง ในโครงการใดผู้ที่ประมูลได้จะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในส่วนนี้แทนการจัดสรรงบประมาณลงมา...” (สัมภาษณ์ C1 กรรมการภาคเอกชน, 14 มิถุนายน 2566)

“...เห็นควรเพิ่มจำนวนคณะกรรมการให้มีมากกว่าในปัจจุบัน เพราะโครงการของจังหวัดมีปริมาณที่เยอะมาก เฉพาะท้องถิ่นในจังหวัดมีเทศบาลทั้งหมด 29 แห่ง เฉพาะคณะกรรมการที่มีอยู่ไม่สามารถที่จะออกสอดส่องโครงการทั้งหมดได้ อยากให้มีอนุกรรมการในแต่ละอำเภอ เพื่อเป็นผู้ช่วยในการสอดส่อง โดยมีคณะกรรมการชุดใหญ่ของจังหวัดเป็นผู้กลั่นกรอง จะทำให้เหิกดประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดในการสอดส่องมากยิ่งขึ้น...” (สัมภาษณ์ G1 เครือข่ายหน่วยงานท้องถิ่น, 14 มิถุนายน 2566)

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ ควรแก้ไขเพิ่มเติม เกี่ยวกับขอบข่ายอำนาจหน้าที่ เพิ่มเติมองค์ความรู้ให้แก่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดให้มากขึ้น ควรสร้างเครือข่ายให้มากขึ้น เพิ่มงบประมาณการออกตรวจสอดส่องของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเป็นต้น

4.5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลจากการศึกษาการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลในรูปแบบของการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย พบว่าปัญหาสำคัญในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

4.5.1 การศึกษาการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย พบว่าปัญหาสำคัญในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะ การปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐ ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการคัดเลือกโครงการ การลงพื้นที่สอดส่องโครงการ การสรุปผลการสอดส่องนำเสนอที่ประชุม การให้ข้อเสนอแนะ

การสรุปผลการสอดส่องจัดทำรายงานประจำปี ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐ ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ยังไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ยังขาดแนวทางในการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญ คือ การให้ความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ เพิ่มทักษะในการวิเคราะห์ปัญหา ได้แก่ ความรู้ในการคัดเลือกโครงการ เทคนิคในการสอดส่องโครงการ เทคนิคในการสรุปผลการสอดส่องนำเสนอที่ประชุม และเทคนิคในการให้ข้อเสนอแนะ การจัดทำรายงานประจำปี เป็นต้น

4.5.2 การออกสอดส่องโครงการต่าง ๆ แต่ละโครงการอยู่คนละพื้นที่กัน ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ขาดงบประมาณการออกตรวจสอดส่องของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพราะปริมาณโครงการในจังหวัด มีโครงการจำนวนมาก แต่ละโครงการอยู่คนละพื้นที่กัน ควรกำหนดค่าใช้จ่ายตามระยะทางของโครงการ ทำให้สามารถออกสอดส่องโครงการต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น

4.5.3 การสอดส่องติดตามโครงการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เป็นเรื่องที่สอดส่องค่อนข้างยาก เนื่องจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ไม่รู้จักพื้นที่ดำเนินโครงการทุกโครงการบางโครงการขาดรายละเอียดของแผนงาน/โครงการ ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ต้องอาศัยข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เป็นหลัก ดังนั้นการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณ นำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะยังทำได้ไม่เต็มที่ ประกอบกับคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดบางท่าน ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด จึงไม่สามารถให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

4.5.4 เนื่องจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เป็นตัวแทนเพียงบางอำเภอ แต่บางอำเภอไม่มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด การมีเครือข่ายจึงมีความสำคัญ เพราะเครือข่ายจะช่วยให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.6 ข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์

ดังนั้น จากการศึกษาการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลในรูปแบบของการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย มีข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ที่น่าสนใจหลายประการ ควรแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับขอบข่ายอำนาจหน้าที่ยังมีกรอบที่จำกัด โดยเฉพาะคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดซึ่งถือได้ว่า เป็นกลไกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนตามรัฐธรรมนูญ และควรเพิ่มเติมองค์ความรู้ให้แก่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดให้มากขึ้น ตลอดจนสร้างเครือข่ายธรรมาภิบาลให้มากขึ้นมีความต่อเนื่อง และเพิ่มงบประมาณการออกตรวจสอดส่องของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เป็นต้น

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ดำเนินการวิจัย โดยใช้รูปแบบของงานวิจัยเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้การนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. วิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย มีปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินการและมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

2. ผลการศึกษาการปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

3. การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะแผนงาน/โครงการของจังหวัด และกลุ่มจังหวัด และส่วนราชการ ในจังหวัด

4. การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด (เรื่องร้องเรียนของประชาชน)

5. การสร้างเครือข่ายการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

6. การเสนอแนวทางในการพัฒนาการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะ การปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

2. เพื่อศึกษาผลการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

3. เพื่อศึกษาการสร้างเครือข่ายการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

5.1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลจากการศึกษาการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลในรูปแบบของการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมาย พบว่าปัญหาสำคัญในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. การศึกษาการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย พบว่าปัญหาสำคัญในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐ ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการคัดเลือกโครงการ การลงพื้นที่สอดส่องโครงการ การสรุปผลการสอดส่องนำเสนอที่ประชุม การให้ข้อเสนอแนะ การสรุปผลการสอดส่องจัดทำรายงานประจำปี ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะ การปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐ ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย ยังไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ยังขาดแนวทางในการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญ คือ การให้ความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ เพิ่มทักษะในการวิเคราะห์ปัญหา ได้แก่ ความรู้ในการคัดเลือกโครงการ เทคนิคในการสอดส่องโครงการ เทคนิคในการสรุปผลการสอดส่องนำเสนอที่ประชุม และเทคนิคในการให้ข้อเสนอแนะ การจัดทำรายงานประจำปี เป็นต้น

2. การออกสอดส่องโครงการต่าง ๆ แต่ละโครงการอยู่คนละพื้นที่กัน ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ขาดงบประมาณการออกตรวจสอดส่องของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เพราะปริมาณโครงการในจังหวัด มีโครงการจำนวนมาก แต่ละโครงการอยู่คนละพื้นที่กัน ควรกำหนดค่าใช้จ่ายตามระยะทางของโครงการ ทำให้สามารถออกสอดส่องโครงการต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น

3. การสอดส่องติดตามโครงการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เป็นเรื่องที่สอดส่องค่อนข้างยาก เนื่องจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ไม่รู้จักพื้นที่ดำเนินโครงการทุกโครงการ บางโครงการขาดรายละเอียดของแผนงาน/โครงการ ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ต้องอาศัยข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เป็นหลัก ดังนั้นการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณ นำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะยังทำได้ไม่เต็มที่ ประกอบกับคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดบางท่าน ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด จึงไม่สามารถให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

4. เนื่องจากคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เป็นตัวแทนเพียงบางอำเภอ แต่บางอำเภอไม่มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด การมีเครือข่ายจึงมีความสำคัญ เพราะเครือข่ายจะช่วยให้คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.2 อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย มีผลการวิจัยที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

จากวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย จากการประมวลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์เชิงลึก สามารถนำเสนอถึงปัญหาของกระบวนการปฏิบัติภารกิจได้ดังนี้ การสอดส่องแผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด หรือแผนงาน/โครงการของส่วนราชการในจังหวัด รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ ซึ่งไม่จำกัดว่าเป็นแผนงาน/โครงการที่ดำเนินการในปีงบประมาณใดการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด ในความหมายนี้คือ การดำเนินการกรณีเรื่องที่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด สอดส่องแล้วพบเห็นในพื้นที่ ให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสอดคล้องกับงานวิจัย **ทศพล ทรรศนกุลพันธ์ (2564)** ได้ศึกษาเรื่อง การมองการสอดส่องโดยรัฐ เป็นการพยายามสร้างกลไกการสอดส่องของผู้ปกครองหรือรัฐ เพื่อควบคุมพฤติกรรมผู้อยู่ใต้ปกครองอยู่เสมอ กลไกการสอดส่องนับเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการรักษาระเบียบสาธารณะ (Public Order) ของรัฐ

จากนั้นตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2. เพื่อศึกษาผลการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย จากการประมวลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์เชิงลึกผลการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย เพื่อให้การสอดส่องโครงการให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด จะต้องดูข้อเท็จจริงจากการดำเนินโครงการในพื้นที่ ประกอบข้อมูลรายละเอียดโครงการ โดยอาจใช้แบบสอดส่องการดำเนินการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Checklist and Remark) ตรวจสอบใน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการ เป็นช่วงเตรียมโครงการหรือก่อนเริ่มโครงการ ขั้นระหว่างดำเนินโครงการ เป็นช่วงแปลงโครงการสู่การปฏิบัติ และขั้นผลผลิต/ผลลัพธ์ เป็นช่วงโครงการแล้วเสร็จ เพื่อตรวจสอบ และประเมินความคุ้มค่า และความโปร่งใสของโครงการก็ได้สอดคล้องกับงานวิจัย **วรวิทย์ เปรมสมบัติ (2562)** ได้ทำการวิจัยศึกษาความสัมพันธ์ของความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาลกับผลการดำเนินงานของกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน กรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน ให้ความสำคัญกับเรื่องความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน กรมฯ มีการออกแบบโครงสร้าง ระบบปฏิบัติ และการทำงานของบุคลากรที่ดี ที่สอดคล้องตามหลักความโปร่งใสของหลักธรรมาภิบาลที่ทำให้ผลการประเมินตามหลักความโปร่งใส ก็ย่อมส่งผลให้ผลลัพธ์การดำเนินงานของกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงานสูงขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ระดับความสัมพันธ์ของความโปร่งใสกับผลการดำเนินงานของกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง รวมถึงผลการดำเนินงานของกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงานที่อยู่ในระดับสูงมาก

ท้ายสุดตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3. เพื่อศึกษาการสร้างเครือข่ายการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย จากการประมวลข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์เชิงลึก จากการที่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เป็นตัวแทนเพียง

บางอำเภอ แต่บางอำเภอไม่มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด การจะหาเครือข่ายที่ไม่มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดในอำเภอนั้น ๆ ค่อนข้างยาก ประกอบกับเครือข่ายที่สร้างขึ้นมาส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจบทบาทของเครือข่ายเท่าที่ควร จึงเห็นควรจัดอบรมให้เครือข่ายมีความรู้ความเข้าใจถึงบทบาท ของเครือข่ายให้เข้มข้นขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัย **ขนิฏฐา กาญจนรังษีนนท์ (2542)** การทำงานแบบเครือข่ายก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เครือข่ายมีความหลากหลายทั้งแหล่งที่มา และประเภทของเครือข่ายซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การรับรู้มุมมองร่วมกัน การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน การมีผลประโยชน์ร่วมกัน การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายอย่างกว้างขวาง การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน การพึ่งพิงร่วมกัน และการปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน ทั้งนี้การที่เครือข่ายสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน และดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องมีระบบการบริหารจัดการเครือข่ายที่ดี และมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย การจัดผังกลุ่มเครือข่าย การจัดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในเครือข่าย การจัดระบบการติดต่อสื่อสาร การจัดระบบการเรียนรู้ร่วมกัน และการจัดระบบสารสนเทศ แต่ในทางกลับกัน ถ้าเครือข่ายไม่มีระบบการบริหารจัดการที่ดีแล้ว อาจส่งผลให้เครือข่ายล่มสลายในที่สุด เห็นได้ว่าการทำงานแบบเครือข่ายมีทั้งคุณ และโทษขึ้น อยู่กับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเครือข่ายแนวคิดเครือข่ายที่ทบทวนนี้จะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ และทำความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของเครือข่าย กระบวนการสร้างเครือข่าย การบริหารจัดการเครือข่ายของกลุ่ม และรวมถึงประโยชน์หรือปัญหาอุปสรรคในการทำของแบบเครือข่ายด้วย

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าปัจจัยที่จะสนับสนุนการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย มีประสิทธิภาพมากขึ้นดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เพิ่มพูนสมรรถนะแก่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ด้านความรู้ ระเบียบกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับธรรมาภิบาล และพร้อมปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล

2. เป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือกับภาคีที่ลงนามในบันทึกข้อตกลง MOU ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ กรมสอบสวนคดีพิเศษ

3. ยกระดับเครือข่ายธรรมาภิบาลให้มีคุณภาพ มีความมั่นใจในการช่วยเหลืองานธรรมาภิบาลได้ครอบคลุมทุกพื้นที่

4. ผลักดันงบประมาณให้เพียงพอที่จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกระดับเช่นเดียวกับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ที่ยังไม่สามารถสนับสนุน

งบประมาณในด้านต่าง ๆ ได้ครอบคลุมตามที่กรรมการร้องขอได้ ทั้งในด้านงบประมาณที่ใช้ในการอบรมความรู้ความเข้าใจในด้านต่าง ๆ ให้แก่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์ ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานหรือค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ให้แก่คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

5. พิจารณาความเหมาะสมในการปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องจากเดิมเน้นอิงกับวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มาใช้การปฏิบัติหน้าที่โดยเน้นการใช้คำว่า ธรรมาภิบาล ได้แก่ 1. หลักคุณธรรม 2. หลักนิติธรรม 3. หลักความโปร่งใส 4. หลักการมีส่วนร่วม 5. หลักความรับผิดชอบ 6. หลักความคุ้มค่า

6. พิจารณาปรับเพิ่มบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ให้มีบทบาทในการประเมินและให้ข้อเสนอแนะในเรื่องธรรมาภิบาลขององค์กรต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน ในโครงการที่องค์กรเหล่านั้นได้ดำริ หรือตามภารกิจขององค์กรในกรอบของตัวชี้วัดธรรมาภิบาลที่สร้างขึ้น

7. เป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมการนำนวัตกรรมธรรมาภิบาลไปใช้ในการพัฒนาประเทศ

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบก่อนนำผลการวิจัยนี้ไปใช้คือ

1. การวิจัยในครั้งนี้ยังขาดความสมบูรณ์ในหลายๆ ด้าน ดังนั้น ในการวิจัยเรื่องดังกล่าวครั้งต่อไป จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ควรกำหนดประเด็นการสอบถามที่ชัดเจน ไม่กว้างเกินไป หรือแตกประเด็นจนเกินไป เพื่อให้ผู้ตอบแบบเข้าใจ และสามารถให้คำตอบได้ตรงประเด็นที่ต้องการ และควรให้เวลาในการทอดแบบสอบถามให้สั้นกว่านี้

1.2 ควรเพิ่มประเด็นการศึกษาให้ชัดเจนขึ้น โดยการเพิ่มประเด็นการพัฒนาศักยภาพหรือองค์ความรู้ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด

1.3 ควรเพิ่มประเด็นการศึกษาบทบาท อำนาจหน้าที่ที่ควรปรับเปลี่ยนแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน และส่งผลให้การปฏิบัติงานทำได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล ทันเหตุการณ์

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

Aisyah, Hesty. (2020). *การดำเนินการตามธรรมาภิบาล และความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)*. ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลใน MSMEs หมู่บ้าน Iwul Parung ในปี 2563.

Ari Purwanti. (2020). *การดำเนินธรรมาภิบาลในระบบการปกครองท้องถิ่นในอินโดนีเซีย*.

BENNIS NECHBA, Z., BOUJIBAR, A., & ALJ, A. (2022). *ธรรมาภิบาลและดิจิทัลในโมร็อกโก: ความทันสมัย*.

Rojikin Nor, A. Juli Andi Gani, Choirul Saleh & Fadillah Amin. (2022). *ความมุ่งมั่นขององค์กรและความเป็นมืออาชีพในการกำหนดความพึงพอใจของประชาชนผ่านธรรมาภิบาล คุณภาพการบริการสาธารณะ และการเสริมอำนาจสาธารณะ*.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). *การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ซัคเซส มีเดีย.

กาญจนา แก้วเทพ. (2538). *เครื่องมือการทำงานแนววัฒนธรรมชุมชน*. กรุงเทพมหานคร: สภาคาทอลิกแห่ง ประเทศไทยเพื่อการพัฒนา.

ขนิฏฐา กาญจนรังษีนนท์. (2542). *การสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนบางกอก บล๊อกอ๊อฟเซ็ทการพิมพ์.

จูน เจริญเสียง และคณะ. (2563). *ธรรมาภิบาลในการสรรหาแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหารระดับสูงและการกำกับธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล*. งานวิจัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชลาทิพย์ ชัยโคตร. (2560). การบริหารราชการไทย. *วารสารข้าราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, ปีที่ 44 ฉบับที่ 1. (2542), 12.

ดุลยา อัศวกุล. (2557). *แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

ทศพล ทรรศนกุลพันธ์. (2564). การพัฒนามาตรการคุ้มครองพลเมืองจากการสอดส่องโดยรัฐ, รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ทศพล ทรรศนกุลพันธ์. (2564). *รัฐตำรวจ: อำนาจทางกฎหมายของรัฐบาลไทยในการสอดส่องพลเมืองบนโลกไซเบอร์*. [ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์] CMU Journal of Law and Social Sciences, 14(2), 175-176.

ธงชัย คล้ายแสง. (2562). หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่. *มจร วารสารสังคมศาสตร์ ปริทรรศน์*, ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2562).

ธีรพงศ์ วงศ์จอม และ Teerapong Vongjom (2561). *กลไกเยาวชนในการป้องกันปัญหายาเสพติดของจังหวัดศรีสะเกษ: ศึกษาเฉพาะ กลุ่มเยาวชนกล้าลำดวนจังหวัดศรีสะเกษ และสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดศรีสะเกษ*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธีรยุทธ บุญมี. (2541). *ธรรมรัฐแห่งชาติยุทธศาสตร์กู้หายนะประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: สายธาร

ธีระพล อรุณะกสิกร และคณะ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร :

นิยม รัฐอมฤต และ อุดม รัฐอมฤต.(2562). องค์กรอิสระกับการสร้างความสมดุลในระบบการเมือง. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, 17(2), 20.

นิรุธ ชุ่มประเสริฐ และ Nirut Chumprasert (2561). *การใช้เครือข่ายในการเพิ่มประสิทธิภาพงานการข่าวกรอง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และ บุญมีลี้. (2544). *รายงานการวิจัยเรื่องตัวชี้วัดธรรมาภิบาล*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.

ผศ.ดร.พรอัมรินทร์ พรหมเกิด. (2556). *สังคมวิทยาการเมือง*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พระครูปลัดสุวัฒนพุทธิคุณ (สุเทพ ดีเยี่ยม). (2564). *ภาวะผู้นำทางการเมืองเชิงพุทธเพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี*. *บทความวิชาการ*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช, ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (มีนาคม-เมษายน 2565).

วรวิทย์ เปรมสมบัติ. (2562). ความสัมพันธ์ของความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาลกับผลการดำเนินงานของกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน กรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. *วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมาธิราช*, ปีที่ 26 ฉบับที่ 2 (ธันวาคม 2557), 47-68

วิชานนท์ อาพัดนอก. (2560). หลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของบริษัทประกันภัยตามยุทธศาสตร์คณะกรรมการกำกับ และส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย. การค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). *คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี*. กรุงเทพมหานคร.

สถาบันราชประชาสมาสัย. *ธรรมาภิบาลบันดาลสุข*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงสาธารณสุข, 2549.

ส่วนบริหารงานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด สำนักตรวจราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2564). *คู่มือคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.)*

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2550). *คู่มือ แนวทางการเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่ายเยาวชนและองค์กรพี่เลี้ยงด้านยาเสพติด*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ. (2547). *สถานการณ์เครือข่ายด้านเด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการและผู้สูงอายุปี 2547*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสคนพิการ และผู้สูงอายุ.

อรพินท์ สพโชคชัย. 2541. สังคมเสถียรภาพและกลไกประชารัฐที่ดี (Good Governance). *รายงานทีดีอาร์ไอ*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ).

อุไรวรรณ ธนสถิต. (2563). ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Democracy). *วารสารการเมืองการปกครอง*, 10(2), 87.

2. ภาษาอังกฤษ

Wing-Keung Wong & Tran Thai Ha Nguyen & Hafsah Fajar Jati & Diah Setyawati Dewanti, 2022. “Good Governance and Sustainable Investment: The Effects of Governance Indicators on Stock Market Returns,” *Advances in Decision Sciences*, Asia University, Taiwan, vol. 26(1), pages 69-101, March., Asia University, Taiwan, vol.26(1), pages 69-101, March.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ภาสกร ดอกจันทร์

วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก Ph.D. (Social Science),
ปริญญาโท ศศ.ม. (รัฐศาสตร์),
ปริญญาตรี ศน.ม. (พุทธศาสน์ศึกษา)

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลย์สงคราม

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรเชษฐ์ โทอื้น

วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก ร.ด. (รัฐศาสตร์),
ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.)
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์),
ปริญญาตรี (ศษ.บ.) สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร

3. ดร.กรรณิกา ไวโสภา

วุฒิการศึกษา ปริญญาเอก ปร.ด. (วิจัย วัดผล และสถิติการศึกษา),
ปริญญาโท ศษ.ม.(เทคโนโลยีทางการศึกษา),
ปริญญาตรี ค.บ. (การประถมศึกษา)

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๕๖

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร รองศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร ดอกจันทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบโครงร่างงานวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือดังกล่าว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์และเจริญพรขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

- ปรับตามนี้
- ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ผ.ศ.ดร.ภาสกร ดอกจันทร์
๑๙ ก.พ.๖๖

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐-๔๒๘๑-๔๑๑๖

ที่ อว ๗๙๑๘/ ว๐๖๑ **วันที่** ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรเชษฐ์ โทอื้น

ด้วยนายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและได้ให้คำปรึกษา ตลอดถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวิจัยที่นักศึกษาสร้างขึ้น รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
โทร ๐๔๒ ๘๑๔ ๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง โทร. ๐-๔๒๘๑-๔๖๑๖

ที่ อว ๗๙๑๘/ว๐๖๑ **วันที่** ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร ดร.กรรณิกา ไวโสภา

ด้วยนายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง กำลังทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยและได้ให้คำปรึกษา ตลอดถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวิจัยที่นักศึกษาสร้างขึ้น รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุเคราะห์

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร,ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
โทร ๐๔๒ ๘๑๔ ๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๔

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ดร. เดช วัฒนราวิทยาคุณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

(ดร. เดช วัฒนราวิทยาคุณ)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๔

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นางสิริพร สารวงษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย

(นางสิริพร สารวงษ์)
เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว.๑๒๘

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร หลวงชี้ทัศ อินทรสิงหาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

อินทรสิงหาร

(หลวงชี้ทัศ อินทรสิงหาร)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๔

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายชีรชัย มยุรา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

(นายชีรชัย มยุรา)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๔

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายนรากร รัตนวัง .

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม

(นายนรากร รัตนวัง)

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร พระปริยัติวัชราเมธีวิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

(พระปริยัติวัชราเมธีวิทยาคม)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๔

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๔

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

(นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๔

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร พระมหาจิรวัฒน์ วัฒนถนอม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๔

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร รายจิรวัฒน์ เปี่ยมสกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

รับรองให้ข้อมูล
รายจิรวัฒน์ เปี่ยมสกุล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๔

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายจิรวัฒน์ ศรีประเสริฐ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

นายจิรวัฒน์ ศรีประเสริฐ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๔

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายสุการ สีรสมนปะกา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

(นายสุการ สีรสมนปะกา)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๔

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร รายสุริยา ศิลปะสาสตร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

(รายสุริยา ศิลปะสาสตร์)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๔

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายเกรียง กุงแก้ว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖

นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

ยินดีให้ความร่วมมือ

(นายเกรียง กุงแก้ว)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๔

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.อุเทน วัรรธิณรงค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

ผศ.ดร.อุเทน วัรรธิณรงค์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๘

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร โยมพ่อทำนา มุกสื่อ ดวงพร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

อินทิ ก๊ะวัดดวง
ร.ต.ท. [illegible]
(โยมพ่อทำนา มุกสื่อ ดวงพร)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๔

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร หมายเหตุ ตามนี้

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

(หมายเหตุ ตามนี้)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๘

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ท่านสมเกียรติ สิริยุทธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๘๑๘/ว ๑๒๔

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร [illegible]

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๘

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร [illegible]

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนันท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๘

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๘

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร นาย จิรวัฒน์ วัฒนถนอม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๘

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร พระครูสุทธิธรรมวิมล ดำรงศีลพงษ์วิรเมธา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๔

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีล้านช้าง อ.เมือง จ.เลย 42000
โทร. 0-4283-0434

ที่ อว ๗๙๑๘/ว ๑๒๘

๒๑ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ได้รับการอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุขพัฒน์ อนนท์จารย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อให้การดำเนินการทำสารนิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม เข้าสัมภาษณ์ท่านเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยดังกล่าว รายละเอียดตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาและขอขอบคุณมาในครั้งนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาวิเชียร ธมฺมวชิโร, ดร.)
รองอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐๔๒ ๘๑๔๖๑๖
นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม ผู้วิจัย
โทร ๐๙๑ ๐๕๙๘๑๘๑

ภาคผนวก ง
แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์งานวิจัย

การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐ ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

* * * * * * * * * * * * *

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ในการวิจัย โดยรวบรวมข้อมูลเสนอเป็นการศึกษา ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย โดยแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

2. เพื่อศึกษาผลการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

3. เพื่อศึกษาการสร้างเครือข่ายการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เกิดประโยชน์สูงสุด กรุณาตอบคำถามตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวมและไม่กระทบต่อผู้ให้สัมภาษณ์แต่อย่างไร

ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

ขอแสดงความนับถือ

นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม
นักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง จังหวัดเลย

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์นี้มี 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1.1 เพศ. .....

1.2 อายุ .....

1.3 ระดับการศึกษา .....

1.4 สาขา (การศึกษาสูงสุด) .....

1.5 ตำแหน่งใน คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด.....

1.6 ประสบการณ์ในการทำงานเพื่อสังคม ..... ปี

1.7 ประสบการณ์ในการเป็น คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ..... ปี

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การปฏิบัติภารกิจการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย มีปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินการและมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

2.1 การสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะแผนงาน/โครงการของจังหวัด และกลุ่มจังหวัดและส่วนราชการ ในจังหวัด

◆ การคัดเลือกแผนงาน/โครงการ

.....

.....

.....

.....

◆ วิธีการสอดส่องแผนงาน/โครงการ

.....

.....

.....

.....

◆ การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

.....

◆ การสรุปผลการสอดส่องนำเสนอที่ประชุม

.....

.....

.....

.....

◆ การให้ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

◆ การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

2.2 การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด (เรื่องร้องเรียนของประชาชน)

◆ การรับเรื่องร้องเรียน/การวิเคราะห์เรื่องร้องเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

◆ วิธีการสอดส่องเรื่องร้องเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

◆ การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

.....

.....

◆ การสรุปผลการสอดส่องนำเสนอที่ประชุม

.....

.....

.....

.....

.....

◆ การให้ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

◆ การติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

◆ ปัจจัยด้านอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ผลการปฏิบัติภารกิจในการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

◆ ปฏิบัติภารกิจเป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม ตลอดจนไม่ละเมิดสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน

.....

.....

.....

.....

◆ ปฏิบัติภารกิจเพื่ออำนวยความสะดวก ให้บริการและสนองความต้องการของประชาชน

.....

.....

.....

.....

◆ ปฏิบัติภารกิจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

.....

.....

.....

.....

◆ ปฏิบัติภารกิจให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพและมีความคุ้มค่า

.....

.....

.....

.....

◆ ปฏิบัติภารกิจโดยไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น ให้ทันต่อสถานการณ์ โดยเฉพาะเรื่องที่เป็นความเดือดร้อนและทุกข์ยากของประชาชน

.....

.....

.....

.....

◆ ปฏิบัติภารกิจโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส

.....

.....

.....

.....

◆ ปฏิบัติภารกิจโดยมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานสม่ำเสมอและเผยแพร่ต่อสาธารณะ

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 การสร้างเครือข่ายการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

◆ ความสำคัญการเป็นเครือข่าย

.....

.....

.....

.....

◆ ประโยชน์การเป็นเครือข่าย

.....

.....

.....

.....

◆ ปัจจัย ปัญหาต่อการเป็นเครือข่าย

.....

.....

.....

.....

◆ แนวทางแก้ไขปัญหา

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 5 คำถามการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเสนอแนวทางในการพัฒนาการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะ การปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

◆ แนวทางในการพัฒนาการสอดส่องและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจหน่วยงานภาครัฐของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดเลย

.....

.....

.....

.....

.....

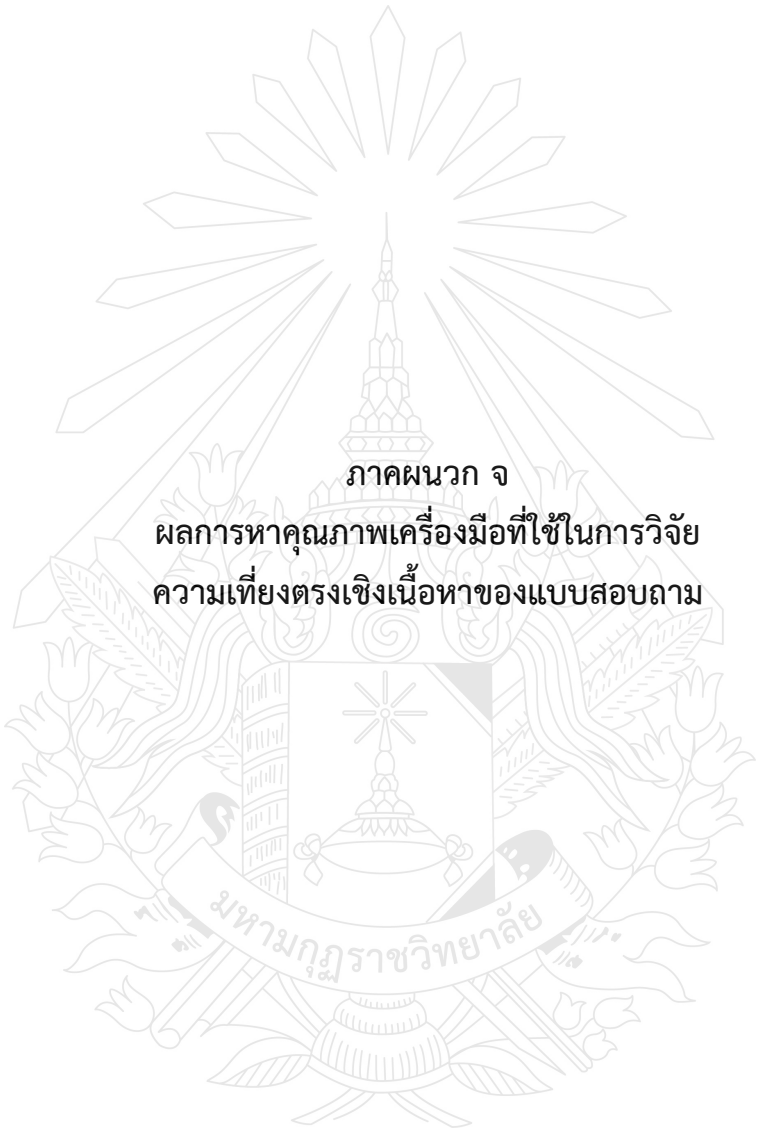
.....

.....

.....

ขอขอบคุณสำหรับความคิดเห็นของท่านครับ

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
ผลการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง
ระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย

IOC (Index of Item Objective Congruence)

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างวัตถุประสงค์

ข้อคำถาม (ข้อที่)	ผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความสอดคล้อง	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	แปลผล
1	1	1	1	1	ใช้ได้
2	1	1	1	1	ใช้ได้
3	1	1	1	1	ใช้ได้
4	1	1	1	1	ใช้ได้
5	1	1	1	1	ใช้ได้
6	1	1	1	1	ใช้ได้
7	1	1	1	1	ใช้ได้
8	1	1	1	1	ใช้ได้
9	1	1	1	1	ใช้ได้
10	0	1	1	0.67	ใช้ได้
11	1	1	1	1	ใช้ได้
12	1	1	1	1	ใช้ได้
13	1	1	1	1	ใช้ได้
14	1	1	1	1	ใช้ได้
15	1	1	1	1	ใช้ได้
16	1	1	1	1	ใช้ได้
17	1	1	1	1	ใช้ได้
18	1	1	1	1	ใช้ได้
19	1	1	1	1	ใช้ได้
20	1	1	1	1	ใช้ได้
21	1	1	0	0.67	ใช้ได้
22	1	1	1	1	ใช้ได้
23	1	1	1	1	ใช้ได้
24	1	1	1	1	ใช้ได้
25	1	1	1	1	ใช้ได้
26	1	1	1	1	ใช้ได้
27	1	1	1	1	ใช้ได้
28	1	1	1	1	ใช้ได้

29	1	1	1	1	ใช้ได้
30	1	1	1	1	ใช้ได้
รวม				0.98	

จากสูตร $$I.O.C = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ I.O.C. คือ ดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Consistency)

$\sum R$ คือ ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

จากตาราง พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมกับแบบทดสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน จากแบบทดสอบ 30 ข้อ ผลที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 ถึง 1.0 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.87 ถือว่าแบบทดสอบมีความสอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์

ภาคผนวก ฉ
ภาพประกอบการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก

ภาพที่ 2 การสัมภาษณ์อดีตรองประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด
(ที่มา : นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

ภาพที่ 3 การสัมภาษณ์ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด
(ที่มา : นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

ภาพที่ 4 การสัมภาษณ์คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดผู้แทนภาคประชาสังคม
(ที่มา : นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

ภาพที่ 5 การสัมภาษณ์คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่น
(ที่มา : นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

ภาพที่ 6 การสัมภาษณ์คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด ผู้แทนภาคเอกชน
(ที่มา : นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต วันที่ 12 มิถุนายน 2566)

ภาพที่ 7 การสัมภาษณ์ที่ปรึกษาคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด
(ที่มา : นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต วันที่ 14 มิถุนายน 2566)

ภาพที่ 8 การสัมภาษณ์คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดผู้แทนภาคประชาสังคม
(ที่มา : นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต วันที่ 14 มิถุนายน 2566

ภาพที่ 9 การสัมภาษณ์คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดผู้แทนภาคประชาสังคม
(ที่มา : นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต วันที่ 14 มิถุนายน 2566)

ภาพที่ 10 การสัมภาษณ์คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดผู้แทนภาคประชาสังคม
(ที่มา : นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต วันที่ 14 มิถุนายน 2566)

ภาพที่ 11 การสัมภาษณ์คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัดผู้แทนภาคเอกชน
(ที่มา : นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต วันที่ 14 มิถุนายน 2566)

ภาพที่ 12 การสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐ
(ที่มา : นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต วันที่ 15 มิถุนายน 2566)

ภาพที่ 13 การสัมภาษณ์หน่วยงานภาคท้องถิ่น
(ที่มา : นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต วันที่ 15 มิถุนายน 2566)

ภาพที่ 14 การสัมภาษณ์สถาบันการศึกษา
(ที่มา : นายจิรวัฒน์ วัฒนถนอม นักศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต วันที่ 15 มิถุนายน 2566)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	:	จิรวัฒน์ วัฒนถนอม
ภูมิลำเนาเดิม	:	122 ถนนเจริญรัฐ ตำบลกุดป่อง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย
ที่อยู่ปัจจุบัน	:	378 หมู่13 ตำบลเมือง อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย
สถานที่ทำงาน	:	ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไฮเทคยนต์ เลขที่ 82/3 ถ.มลิวรรณ ต.กุดป่อง อ.เมือง จ.เลย 4200
ประวัติการทำงาน	:	หุ้นส่วนผู้จัดการ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไฮเทคยนต์
ประวัติการศึกษา	:	พ.ศ. 2531 มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) โรงเรียนเลยพิทยาคม
	:	พ.ศ. 2560 รัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย